

ความสัมพันธ์ของทุนทางสังคมกับการเตรียมตัวรับมือภัยพิบัติเมืองของแรงงานต่างชาติทักษะสูง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการวางผังและออกแบบเมือง ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2561
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE RELATIONSHIP BETWEEN SOCIAL CAPITAL AND URBAN DISASTER PREPAREDNESS
OF PROFESSIONAL EXPATRIATES IN BANGKOK

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Urban and Regional Planning in Urban Planning and
Design

Department of Urban and Regional Planning

Faculty of Architecture

Chulalongkorn University

Academic Year 2018

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความสัมพันธ์ของทุนทางสังคมกับการเตรียมตัวรับมือภัยพิบัติเมืองของแรงงานต่างชาติทักษะสูง
โดย	นายณปรินทสิทธิ์ ปรีชาหาญ
สาขาวิชา	การวางผังและออกแบบเมือง
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	อาจารย์ ดร.สุธิ อนันต์สุขสมศรี

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการวางผังและเมืองมหาบัณฑิต

.....	คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปิ่นรัชฎ์ กาญจนะจฤดี)	
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	
.....	ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิวัฒน์ รัตนวราหะ)	
.....	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(อาจารย์ ดร.สุธิ อนันต์สุขสมศรี)	
.....	กรรมการ
(อาจารย์ ดร.กীরติ ชื่นพิทยาธร)	
.....	กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพงษ์ พัฒนพงษ์)	

6173315525 : MAJOR URBAN PLANNING AND DESIGN

KEYWORD: Social Capital, Disaster Preparedness, Professional Expatriates

Naparinthasit Preechahan : THE RELATIONSHIP BETWEEN SOCIAL CAPITAL AND URBAN DISASTER PREPAREDNESS OF PROFESSIONAL EXPATRIATES IN BANGKOK.

Advisor: Sutee Anantsuksomsri, Ph.D.

The global economy is now in the age of knowledge-based economy that knowledge is the key driver of economic growth and prosperity. Human capital is one of the major factors driving the economy. In Thailand, the government uses the concept of Thailand 4.0 as the policy vision for transforming the traditional economy to knowledge-based economy driven by innovation. However, human capital of Thailand is still insufficient, especially in terms of lacking human resources with advanced knowledge and technology in several fields. In addition to jobs requiring advanced knowledge and skills for organizations or firms, highly skilled foreign workers or expatriates play important roles in the development of knowledge-based economy by providing knowledge spillovers that enrich knowledge and skills to local human resources as well as improve human capital of the country. In the past several years, Thailand has faced several disasters such as tsunami in 2005, the great flood in 2011, and PM 2.5 dust particles in the recent years as well as riots and political instability affecting the confidence of foreign investors to invest in Thailand. These disasters may also have some impacts on the decision of highly skilled foreign workers to relocate to work in Thailand because these foreign workers usually have lower social capital comparing to local Thai workers, especially in terms of disaster mitigation and preparation related.

This research is one of the first studies on social capital of highly skilled foreign workers on disaster mitigation and preparation using Bangkok as the study area. This study is a qualitative research using social capital and social network analyses based on the in-depth interviews of 20 highly skilled foreign workers affiliated with international organizations, embassies, universities, and multinational corporations. The results of study show that, in Bangkok, social capital of highly skilled foreign workers is usually not built in a residential community but built in a workplace or recreational community. Thus, policies and plans related to disaster mitigation and preparation for highly skilled foreign workers should focus on their workplaces or recreational communities which are different from the policies and plans for local residents which have high social capital in their residential communities.

Field of Study: Urban Planning and Design

Student's Signature

Academic Year: 2018

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

A sucesso de minha dissertação de mestrado não aconteceria sem a ajuda de algumas pessoas. Obrigado aos professores de meu comitê que me corrigiram em todas as informações dessa tese. Especialmente o Doutor Sutee Anansuksomsri e sua esposa, que sempre deram me consulta e tempo. Também considero um curso da vida, já que sempre conversamos durante anos. Doutora Peamsuk Sanit, a minha professora, é minha melhor amiga na faculdade. Professora Maria e Professora Pralom e as aulas de Português provaram-se ser minha zona de conforto.

Obrigado pela nossa amizade à senhora Anusara Tanpitak, ao senhor Rattanasuwan Rawan, à senhora Kanjanawadee Noirat, ao senhor Paulo Dalpian, à senhora Lanlarit Samanuhath e ao senhor Udomsub Denpetchkul por ajudarem a encontrar e entrevistar minha amostra. Além disso, obrigado à Embaixada de Portugal em Banguécoque, por me ajudar em minhas entrevistas com as pessoas que lá trabalham. Obrigado por todos os participantes que sacrificaram seu tempo e serem entrevistados por mim; e por reponderem como amigos.

Finalmente, agradeço a minha família: Mamãe, Papai, e meus e minhas avós. Eles sempre me econrajaram quando eu estava cansado. E EU! Que tentei trabalhar e pensar em coisas positivas e exercitei meu tempo, para matar o estresse até o final de minha dissertação.

ณปรินทสิทธี ปรีชาหาญ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญรูปภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญ.....	1
1.2 คำถามงานวิจัย.....	5
1.3 สมมุติฐานงานวิจัย.....	5
1.4 วัตถุประสงค์.....	5
1.5 ตัวแปรในงานวิจัย.....	5
1.6 กรอบการวิจัย.....	6
1.7 ขั้นตอนการดำเนินงาน.....	7
1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
1.9 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
1.9.1 แรงงานต่างชาติทักษะสูง.....	8
1.9.2 ทูทางสังคม.....	8
1.9.3 การวิเคราะห์เครือข่ายทางสังคม.....	10
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
2.1 ทฤษฎีของทูลทางสังคม Social Capital Theories.....	13

2.2	ทุนทางสังคมในเรื่อง Bonding Bridging และ Linking Social Capital.....	16
2.3	การวิเคราะห์เครือข่ายทางสังคม (Social Network Analysis) และความสัมพันธ์กับแนวคิด ทุนทางสังคม	17
2.4	การจัดการภัยพิบัติ Disaster Management	21
2.5	งานวิจัยเรื่องทุนทางสังคมในประเทศไทย	23
2.6	งานวิจัยเรื่องทุนทางสังคมและการจัดการภัยพิบัติในต่างประเทศ	24
2.7	บทสรุป	26
บทที่ 3	ระเบียบและวิธีวิจัย.....	27
3.1	วิธีการดำเนินงาน	27
3.2	การเก็บรวบรวมข้อมูล	28
3.3	กลุ่มตัวอย่าง	28
3.4	การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบลูกโซ่ หรือ Snowball Sampling.....	30
3.5	แบบสอบถาม.....	31
3.6	การวัดค่าตัวแปร	33
บทที่ 4	ข้อมูลทั่วไป.....	37
4.1	พื้นที่ศึกษา	37
4.2	สถิติแรงงานต่างด้าวประเภททั่วไปในประเทศไทย	39
บทที่ 5	ข้อมูลและผลการศึกษา	41
5.1	คำถามและสิ่งที่สะท้อนตัวแปรจากคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์	41
5.2	การสุ่มตัวอย่าง.....	44
5.3	ผลการสัมภาษณ์	51
5.4	ทุนทางสังคมและการจัดการภัยพิบัติ.....	61
5.5	เครือข่ายทางสังคมและการเตรียมตัวรับมือภัยพิบัติ	67
บทที่ 6	สรุปผลการศึกษา.....	75

6.1	สรุปผลการศึกษา	75
6.1.1	เครือข่ายทางสังคมเรื่องทุนทางสังคมและการเตรียมตัวรับมือภัยพิบัติเมือง	75
6.1.2	เครือข่ายทางสังคมและการจัดการภัยพิบัติ	76
6.1.3	การจัดการภัยพิบัติของกรุงเทพ	76
6.1.4	ปัจจัยที่ส่งผลให้กรุงเทพเป็นเมืองในการเลือกมางานของแรงงานต่างชาติทักษะสูง	78
6.2	ข้อจำกัดของงานวิจัย.....	80
6.2.1	ข้อจำกัดในเรื่องการสุ่มตัวอย่าง	80
6.2.2	ข้อจำกัดในเรื่องระยะเวลาและทุนในการวิจัย	80
6.2.3	ข้อจำกัดในเรื่องกลุ่มตัวอย่าง	81
6.2.4	ข้อจำกัดในเรื่องการใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก.....	81
6.3	งานวิจัยในอนาคต.....	82
	บรรณานุกรม.....	83
	ภาคผนวก.....	88
	ประวัติผู้เขียน.....	108

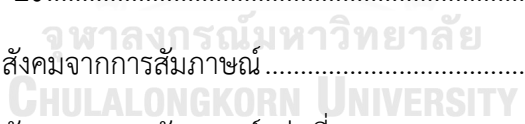
สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ตัวแปรทุนทางสังคม.....	33
ตารางที่ 2 ตัวแปรเครือข่ายทางสังคม	33
ตารางที่ 3 ชุดคำถามในการวัดทุนทางสังคม.....	34
ตารางที่ 4 คำถามในการวัดทุนทางสังคมและเครือข่ายทางสังคม	35
ตารางที่ 5 คำถามที่แสดงถึงตัวแปรทุนทางสังคม	36
ตารางที่ 6 คำถามที่แสดงถึงตัวแปรเครือข่ายทางสังคม	36
ตารางที่ 7 แสดงจำนวนแรงงานต่างด้าวมาตรา 9 ประเภททั่วไป จำแนกตามอาชีพสามอันดับแรก ปี พ.ศ.2552 ถึงปี พ.ศ.2561.....	39
ตารางที่ 10 ตารางสรุปคำตอบของแต่ละคำถามของกลุ่มตัวอย่าง	42
ตารางที่ 11 ตารางแสดงคำตอบและข้อมูลร้อยละ.....	42
ตารางที่ 8 ตารางสรุปข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง.....	46
ตารางที่ 9 ตารางสรุปข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง ระดับทุนทางสังคม ระดับความเชื่อใจในสังคม และจำนวนปีที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพ.....	50

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
รูปที่ 1 Smart Visa.....	2
รูปที่ 2 ข้าราชการกรุงเทพมหานครปี 2554.....	3
รูปที่ 3 การชุมนุมปิดสนามบินสุวรรณภูมิในปี 2550	3
รูปที่ 4 กรอบการวิจัย.....	6
รูปที่ 5 ขั้นตอนการดำเนินงาน	7
รูปที่ 6 Bonding Social Capital.....	8
รูปที่ 7 Bridging Social Capital.....	9
รูปที่ 8 Linking Social Capital	10
รูปที่ 9 ตัวอย่างการวิเคราะห์เครือข่ายทางสังคม	11
รูปที่ 10 ความสัมพันธ์ทุนทางสังคมทั้งสามรูปแบบ	16
รูปที่ 11 Dyad Social Network.....	18
รูปที่ 12 Triad Social Network.....	18
รูปที่ 13 Example Social Network	19
รูปที่ 14 เครือข่ายทางสังคมผ่านแนวคิดทุนทางสังคม	19
รูปที่ 15 ขั้นตอนการจัดการภัยพิบัติ.....	21
รูปที่ 16 งานวิจัยที่เกี่ยวกับทุนทางสังคมในประเทศไทย.....	23
รูปที่ 17 งานวิจัยทุนทางสังคมและการจัดการภัยพิบัติ	25
รูปที่ 18 ลำดับขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย	27
รูปที่ 19 การจัดหมวดหมู่ในกลุ่มตัวอย่างแรงงานต่างชาติทักษะสูง.....	29
รูปที่ 20 การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบลูกโซ่ หรือ Snowball Sampling.....	30
รูปที่ 21 ข้อเสียของการสุ่มแบบลูกโซ่ซึ่งทำให้เกิดวงกลมโดดเดี่ยว	31

รูปที่ 22 แผนที่ประเทศไทยและกรุงเทพมหานคร	37
รูปที่ 23 ที่พักอาศัย สถานทูต และที่ทำงาน	38
รูปที่ 25 จำนวนแรงงานต่างด้าวมาตรา 9 ประเภททั่วไป	40
รูปที่ 24 การสุ่มตัวอย่างแบบลูกโซ่.....	44
รูปที่ 26 แผนที่แสดงประเทศของกลุ่มตัวอย่างในสี่เทาเข้ม.....	45
รูปที่ 27 แผนภูมิแสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเชื้อชาติ	47
รูปที่ 28 แผนภูมิแสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามทวีป	48
รูปที่ 29 แผนภูมิแสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างกลุ่มอาชีพ	49
รูปที่ 30 ตัวอย่างคนที่ 1-6	51
รูปที่ 31 ตัวอย่างที่ 7-9	54
รูปที่ 32 ตัวอย่างที่ 10-13.....	56
รูปที่ 33 ตัวอย่างที่ 14	57
รูปที่ 34 ตัวอย่างที่ 15	58
รูปที่ 35 ตัวอย่างที่ 16-18.....	59
รูปที่ 36 ตัวอย่างที่ 19-20.....	60
รูปที่ 37 เครือข่ายทางสังคมจากการสัมภาษณ์.....	61
รูปที่ 38 เครือข่ายทางสังคมจากการสัมภาษณ์กลุ่มที่ 1-1	62
รูปที่ 39 เครือข่ายทางสังคมจากการสัมภาษณ์กลุ่มที่ 1-2	62
รูปที่ 40 เครือข่ายทุนทางสังคมจากการสัมภาษณ์กลุ่มที่ 2.....	63
รูปที่ 41 เครือข่ายทางสังคมจากการสัมภาษณ์กลุ่มที่ 3-1	64
รูปที่ 42 เครือข่ายทางสังคมจากการสัมภาษณ์กลุ่มที่ 3-2	64
รูปที่ 43 เครือข่ายทางสังคมจากการสัมภาษณ์กลุ่มที่ 4.....	65
รูปที่ 44 เส้นแสดงความสัมพันธ์ในแบบต่างๆ.....	67
รูปที่ 45 เครือข่ายทางสังคมแบบที่ 1	68

รูปที่ 46 เครือข่ายทางสังคมแบบที่ 2 69

รูปที่ 47 เครือข่ายทางสังคมแบบที่ 3 70

รูปที่ 48 เครือข่ายทางสังคมแบบที่ 4 71

รูปที่ 49 เครือข่ายทางสังคมแบบที่ 5 72

รูปที่ 50 เครือข่ายทางสังคมแบบที่ 6 73

รูปที่ 51 เครือข่ายทางสังคมแบบที่ 7 73

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

ในปัจจุบันแนวคิดหลายแนวคิดมีความเห็นไปในทางเดียวกันว่า การพัฒนาเมืองนั้นบทบาทของทรัพยากรมนุษย์มีความสำคัญมากกว่าบทบาทของสิ่งก่อสร้างและโครงสร้างพื้นฐาน (Berry & Glaeser, 2005; Dirks, Gurdgiev, & Keeling, 2010; Florida, 2003, 2005; Gertler, 2002; Giffinger et al., 2007; Glaeser, 2012; Goldstein & Drucker, 2007; Hall, 2000; Jacobs, 1969; Jr., 1988; Komninos, 2002; Kourtit & Nijkamp, 2011; Lombardi, Giordano, Farouh, & Yousef, 2012; Malanga, 2004; O'Neil, 2005; Plumb, Leverman, & McGray, 2007; Rios, 2008; Simon, 1998; Smith, 2000; Ullman, 2010; Venhorst, Dijk, & Wissen, 2010) ส่งผลให้นโยบายการพัฒนาเมืองในหลายประเทศมีการส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ควบคู่กับการพัฒนาสิ่งก่อสร้างมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาประเทศในหลายประเทศ โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา ที่เห็นว่าการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จะสามารถช่วยให้ประเทศหลุดพ้นจากกับดักรายได้ปานกลางได้ (ADB, 2014)

ในหลายปีที่ผ่านมา การพัฒนาเศรษฐกิจได้เปลี่ยนแปลงจากการเน้นให้ความสำคัญทางอุตสาหกรรม อันมุ่งพัฒนาระบบฐานการผลิต ไปสู่แนวคิดเศรษฐกิจฐานความรู้ หรือ Knowledge-based economy ที่มุ่งเน้นพัฒนาความรู้และทักษะ (ADB, 2014; Goldstein & Drucker, 2007; O'Neil, 2005) เกิดความรู้ใหม่และการใช้คุณประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญา กลายเป็นหลักคิดในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของเมืองในหลายประเทศ (City of Guelph, 2010) ทำให้แนวคิดในสมัยเก่าที่ยังมีความต้องการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรทางกายภาพ ได้ลดความสำคัญลงไป แทนที่ด้วยการพัฒนามนุษย์ (Gertler, 2002) จากคำกล่าว “การปรากฏอยู่ของเหล่าแรงงานทักษะสูงในภูมิภาค นับเป็นสิ่งที่สำคัญในปัจจุบันการพัฒนาเศรษฐกิจ และยังส่งผลให้เหล่าผู้ออกนโยบายนั้นมีความพยายามที่จะรักษารวมไปถึงดึงดูดเหล่าแรงงานกลุ่มนี้จากทุกที่ที่มาไว้ในประเทศ” (Venhorst, 2010)

ในวรรณกรรมและงานวิจัยจำนวนมาก แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจ เมืองและภูมิภาค ซึ่งการมีจำนวนแรงงานทักษะสูงในปริมาณมากนั้นจะสร้างให้เกิดข้อดีในการแข่งขัน

และทำให้มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว เนื่องจากแรงงานเหล่านี้ก่อให้เกิดการจ้างงานในพื้นที่เพิ่มมากขึ้น (Berry & Glaeser, 2005; Lucas, 1988) โดยกลุ่มแรงงานทักษะสูงเป็นเสมือนตัวชี้วัดความสำเร็จของแพร่ขยายการศึกษาองค์ความรู้และทักษะต่าง ๆ เพราะเป็นส่วนสำคัญของการกระจายและเผยแพร่วิทยาการความรู้ไปสู่คนท้องถิ่น ทำให้เกิดแรงขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศต่อไปด้วย

ประเทศไทยได้นำหลักแนวคิดเศรษฐกิจฐานความรู้ หรือ Knowledge Based Economy (OECD, 1996) อันมุ่งเน้นการกระจายความรู้และทักษะ (Knowledge Spillover) เพื่อให้เกิดพลเมืองที่มีคุณภาพ และเน้นพัฒนาสร้างทุนมนุษย์ หรือ Human Capital (Salow, 1956) ซึ่งสะท้อนออกมาใน Thailand 4.0 อันเป็นนโยบายกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศอันมุ่งจะนำพาประเทศจากประเทศเกษตรกรรมไปสู่ความทันสมัยและด้วยความต้องการพัฒนาชาติจากฐานความรู้และทักษะนั้น จึงต้องการทรัพยากรมนุษย์ที่มีความรู้และทักษะสูงเพื่อมาส่งต่อองค์ความรู้ไปยังทรัพยากรบุคคลท้องถิ่นต่อไป

ความต้องการทรัพยากรมนุษย์มีความรู้และทักษะสูงเพื่อมากระจายและส่งต่อทักษะความรู้ที่ยังต้องการการเติมเต็มให้กับคนในประเทศนั้นได้เห็นตรงกับนโยบายต่าง ๆ ของทางภาครัฐ ที่เพิ่มการลดหย่อนภาษีลงทุนสำหรับนักลงทุนต่างชาติและการแผนการสร้างเขตเศรษฐกิจ เออีซีในภูมิภาคตะวันออกของประเทศ (ข่าวสด, 2561) และให้ความสะดวกในการทำวีซ่า (ในรูปที่ 1) เช่น โครงการ Smart Visa (สำนักงานบริหารนโยบายนายกรัฐมนตรื, 2560) รวมไปถึงการอนุมัติมาตรการส่งเสริมการลงทุนกิจการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ (ประชาชาติธุรกิจ, 2561) เป็นต้น อันเป็นนโยบายที่ตอบสนองต่อความต้องการทรัพยากรมนุษย์ในสร้างดึงดูดแรงงานทักษะสูงที่เข้ามาในประเทศ

ที่มา : สำนักงานบริหารนโยบายนายกรัฐมนตรื

รูปที่ 1 Smart Visa

แต่ทว่า มาตรการในการสร้างแรงจูงใจในเรื่องการลงทุนนั้นลดลง เนื่องจากเกิดเหตุการณ์ภัยพิบัติที่เคยเกิดขึ้นจากธรรมชาติ อย่างน้ำท่วมใหญ่ใน ปีพ.ศ. 2554 (ว้อยทีวี, 2554) ก่อให้เกิดความเสียหายทางทรัพย์สินเป็นมูลค่ามหาศาลส่งผลให้ความเชื่อมั่นว่าประเทศไทยสามารถเป็นจุดยุทธศาสตร์และฐานการผลิตทางอุตสาหกรรมนั้นลดลง (เมเนเจอร์, 2554) จึงสร้างความลังเลและไม่มั่นใจในการเข้ามาลงทุนในรูปแบบที่ 2

ที่มา : ว้อยทีวี, 2554

รูปที่ 2 ข่าวน้ำท่วมกรุงเทพปี 2554

รวมไปถึงการไม่มีเสถียรภาพทางการเมืองของประเทศไทยเป็นระยะเวลายาวนาน ก็อาจเป็นหนึ่งในสาเหตุของการสร้างความไม่มั่นใจกับการเข้าลงทุนในประเทศเช่นกัน ดังเช่น การปิดล้อมชุมนุมในสนามบิณสุวรรณภูมิ ดังแสดงในรูปที่ 3 ที่เกิดการชุมนุมเนื่องมาจากความไม่สงบทางการเมืองนั้นก็ยังรบกวนและทำลายความมั่นใจของการเป็นพื้นที่สร้างรายได้ให้กับธุรกิจและเป็นพื้นที่อันเหมาะสมแก่การทำงานเหล่าแรงงานต่างชาติ อันนับเป็นภัยพิบัติอันเกิดจากการกระทำของมนุษย์

ที่มา : บีบีซี ไทย, 2551

รูปที่ 3 การชุมนุมปิดสนามบิณสุวรรณภูมิในปี 2550

จากปัจจัยทางภัยพิบัติและการจัดการภัยพิบัติในประเทศไทยนั้น “ทุนทางสังคม” นับเป็นแนวคิดในเรื่องเครือข่ายทางสังคมที่มนุษย์จะสามารถนำพาชุมชนให้รอดพ้นจากผลกระทบอันเนื่องมาจากภัยพิบัติได้อย่างมีรวดเร็วและประสิทธิภาพ (Hoffman & Oliver-Smith, 1999; Pelling, 2003; Susman, O’keefe, & Wisner, 1983; Wisner, 2003) แต่การศึกษาทุนทางสังคมกับการจัดการภัยพิบัติเกือบทั้งหมดนั้นจะศึกษาในชุมชนคนท้องถิ่นหรือคนในพื้นที่เท่านั้น ยังไม่เคยมีงานวิจัยไหนได้ทำการศึกษาในกลุ่มคนต่างชาตินี่ไม่ได้จัดว่าเป็นสมาชิกของชุมชนที่ได้เข้ามาอยู่อาศัย

เมื่อกล่าวถึงภาคแรงงานในเมืองนั้น สามารถแบ่งแรงงานได้เป็นหลายกลุ่ม ทั้งกลุ่มทักษะต่ำ เช่น แรงงานจากประเทศเมียนมาร์ กัมพูชา เป็นต้นที่เข้ามาประกอบอาชีพจ้างเหมารายวัน แต่ว่ากลุ่มที่ขับเคลื่อนและตอบสนองต่อแนวคิดคิดเศรษฐกิจฐานความรู้ หรือ Knowledge Based Economy นั้น ก็คงเป็นกลุ่มแรงงานทักษะสูงที่ยังไม่มีการศึกษาและความชัดเจนในการรับมือเมื่อมีเหตุการณ์ภัยพิบัติเกิดขึ้น ส่งผลให้เกิดคำถามว่า การย้ายเข้ามาพำนักและทำงานในประเทศไทยนั้น ทุนทางสังคมและเครือข่ายทางสังคมของแรงงานต่างชาตินี้ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกมาประเทศไทยหรือไม่ และมีความกังวลในเรื่องการจัดการภัยพิบัติในประเทศไทยอย่างไร

อย่างที่กล่าวไปนั้น การสร้างความเชื่อมั่นว่า ประเทศไทยเป็นพื้นที่อันมีข้อได้เปรียบเชิงยุทธศาสตร์และสามารถสร้างรายได้ให้กับกลุ่มแรงงานต่างชาตินี้ ทำให้การวางแผนและเตรียมความพร้อมในเรื่องการรับมือภัยพิบัติเป็นสิ่งที่ควรคำนึงและจำเป็นต้องสร้างมาตรการเพื่อบรรเทาความเสียหายในอนาคตให้กับกลุ่มคนเหล่านี้และยังเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะสร้างความมั่นใจและเพิ่มปริมาณแรงงานต่างชาตินี้ตามความต้องการให้เป็นไปตามความมุ่งหมาย อันจะส่งผลให้การถ่ายทอดและส่งต่อองค์ความรู้ไปยังชุมชนคนท้องถิ่นได้อย่างไร้ความกังวล และนำพาประเทศชาติไปสู่ความมั่งคั่งและยกระดับรายได้ของพลเมืองให้พ้นจากกับดักรายได้ปานกลางในที่สุด

จึงเกิดคำถามวิจัยที่ว่า ทุนทางสังคมของแรงงานต่างชาตินี้เกี่ยวข้องกับกระบวนการเตรียมตัวรับมือภัยพิบัติมีส่วนสำคัญในการตัดสินใจมาทำงานในประเทศไทยนั้นเป็นอย่างไร โดยคาดว่า ทุนทางสังคมของแรงงานต่างชาตินี้เกี่ยวข้องกับเรื่องการเตรียมตัวรับมือภัยพิบัติมีส่วนสำคัญมากในการตัดสินใจมาทำงานในประเทศไทย โดยได้ศึกษาทุนทางสังคมของแรงงานต่างชาตินี้ผ่านแนวคิดทุนทางสังคมผนวกกับการวิเคราะห์เครือข่ายทางสังคมในเรื่องของการจัดการภัยพิบัติ รวมไปถึงการรับทราบวิธีการเตรียมตัวรับมือภัยพิบัติของเหล่าแรงงานต่างชาตินี้ว่า มีกระบวนการรับมือและเตรียมตัวอย่างไรเมื่อเกิดภาวะฉุกเฉิน มีการติดต่อกับหน่วยงานของประเทศตนเองหรือไม่ หรือบุคคลใดที่เป็นคนประสานงานหรือเป็นจุดศูนย์รวมความช่วยเหลือของเครือข่ายทางในแรงงานต่างชาตินี้

1.2 คำถามงานวิจัย

ทุนทางสังคมของแรงงานต่างชาติทักษะสูงที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมตัวรับมือภัยพิบัติมีส่วนสำคัญในการตัดสินใจมาทำงานในประเทศไทยอย่างไร

1.3 สมมุติฐานงานวิจัย

ทุนทางสังคมของแรงงานต่างชาติทักษะสูงที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการเตรียมตัวรับมือภัยพิบัติมีส่วนสำคัญมากในการตัดสินใจมาทำงานในประเทศไทย

1.4 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาทุนทางสังคมของแรงงานต่างชาติทักษะสูงที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการเตรียมตัวรับมือภัยพิบัติ
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของทุนทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการรับมือภัยพิบัติของแรงงานต่างชาติทักษะสูงกับการตัดสินใจเลือกมาทำงานในประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาปัจจัยในเรื่องการเตรียมตัวรับมือภัยพิบัติกับการตัดสินใจเลือกมาทำงานในประเทศไทยของแรงงานต่างชาติทักษะสูง

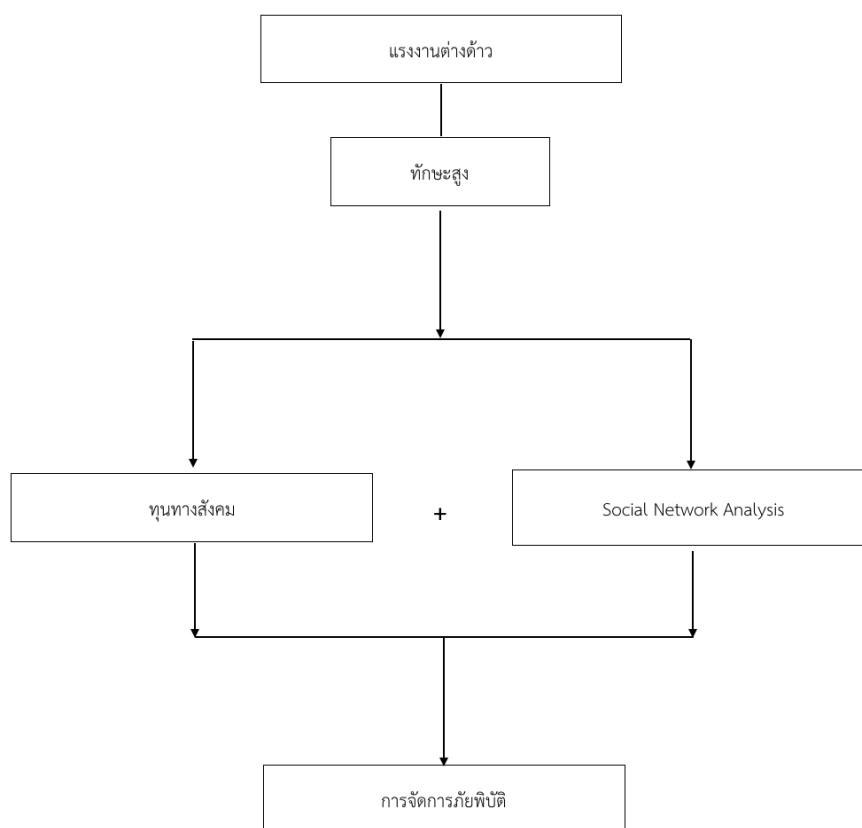
1.5 ตัวแปรในงานวิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตัวแปรต้น: ลักษณะทุนทางสังคมและเครือข่ายทางสังคมของแรงงานต่างชาติทักษะสูง

ตัวแปรตาม: เครือข่ายทุนทางสังคม และ เครือข่ายทางสังคมของแรงงานต่างชาติทักษะสูง

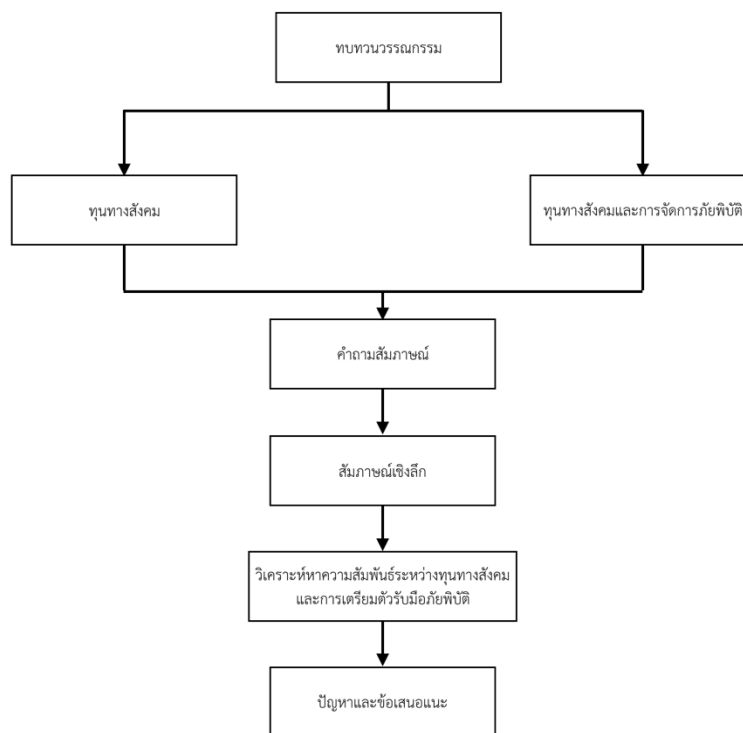
1.6 กรอบการวิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 CHULALONGKORN UNIVERSITY
 วิชา: ผู้วิจัย
 รูปที่ 4 กรอบการวิจัย

รูปที่ 4 แสดงให้เห็นว่า วิจัยชิ้นนี้จะมีกรอบงานวิจัยที่วิจัยแต่ในกลุ่มแรงงานต่างชาติ ทักษะสูงเท่านั้น โดยงานวิจัยชิ้นนี้จะใช้ทฤษฎีทุนทางสังคมประกอบการวิเคราะห์เครือข่ายทางสังคม เพื่อนำไปสู่วิธีการการจัดการภัยพิบัติของแรงงานต่างชาติในกลุ่มดังกล่าว ซึ่งส่วนของทุนทางสังคมนั้น จะมีขอบเขตครอบคลุมเฉพาะทุนทางสังคมในสามรูปแบบ (Bonding, Bridging, Linking Social Capital) โดยมีการทำแผนผังเครือข่ายทางสังคมและในขณะที่ยังมีส่วนของการจัดการภัยพิบัตินั้น จะให้ความสำคัญเพียงในขั้นตอนการเตรียมตัวรับมือภัยพิบัติเท่านั้น

1.7 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ที่มา: ผู้วิจัย

รูปที่ 5 ขั้นตอนการดำเนินงาน

รูปที่ 5 แสดงลำดับขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ของทุนทางสังคมและการเตรียมตัวรับมือภัยพิบัติเมืองของแรงงานต่างชาติทักษะสูงในกรุงเทพฯ สามารถอธิบายวิธีการดำเนินงานวิจัยได้ดังรูปภาพ โดยมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ทบทวนทฤษฎีและแนวคิดในเรื่องทุนทางสังคม รวมไปถึงงานวิจัยที่ผ่านมาเกี่ยวกับทุนทางสังคมและการจัดการภัยพิบัติ
2. จากการทบทวนในข้อแรก นำไปสู่การจัดทำคำถามในแบบสัมภาษณ์ที่มีทั้งส่วนของทุนทางสังคมและส่วนกระบวนการและความคิดเกี่ยวกับการเตรียมตัวรับมือภัยพิบัติเมือง
3. สัมภาษณ์โดยใช้ระยะเวลาประมาณ 20 - 30 นาทีกับกลุ่มตัวอย่าง
4. นำข้อมูลทั้งสองส่วนมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์และจัดการวิเคราะห์เครือข่ายความสัมพันธ์
5. สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. รับรู้ถึงเครือข่ายและกระบวนการติดต่อสื่อสารของแรงงานต่างชาติในประเทศไทย
2. เสนอแนะแนวทางเพื่อส่งเสริมและปรับปรุงนโยบาย
3. รับทราบถึงปัญหาและความไม่สะดวกสบายของเมืองกรุงเทพ ผ่านผู้อื่นที่ไม่ใช่คนในประเทศและเปรียบเทียบหรือเสนอแนะการแก้ไขปัญหาในบริบทที่คล้ายคลึงกับประเทศของแรงงานต่างชาติ
4. นำเสนอแนวทางแก้ไขปรับปรุงการเตรียมตัวรับมือกับภัยพิบัติของกรุงเทพมหานครเพื่อส่งเสริมการเข้ามาทำงานของแรงงานต่างชาติทักษะสูง

1.9 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.9.1 แรงงานต่างชาติทักษะสูง หมายถึง แรงงานต่างด้าวตามมาตรา 9 ประเภททั่วไป โดยอ้างอิงตามพระราชบัญญัติการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าว ปี 2560 ที่เข้ามาทำงานในอาชีพ ผู้จัดการฝ่ายต่าง ผู้ประกอบอาชีพด้านการสอน กรรมการผู้จัดการและผู้บริหารระดับสูง และ ผู้ถือหนังสือเดินทางทูตหรือหนังสือเดินทางสหประชาชาติ (UN Laissez-Passer) ซึ่งเทียบเท่าหนังสือเดินทางทูตเท่านั้น

1.9.2 ทูททางสังคม หมายถึง เครือข่ายทางสังคม (social network) (Woolcock, 2001) อันจำแนกออกได้เป็น 3 รูปแบบ ได้แก่

ทุนทางสังคมเชิงบุคคล (Bonding Social Capital) คือ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับบุคคล โดยเป็นความสัมพันธ์ในระดับปัจเจกบุคคลซึ่งตัวบุคคลที่มีความสัมพันธ์กันนั้นเป็นมนุษย์ธรรมดาที่ไม่ได้มีบทบาททางอำนาจใด

Bonding Social Capital

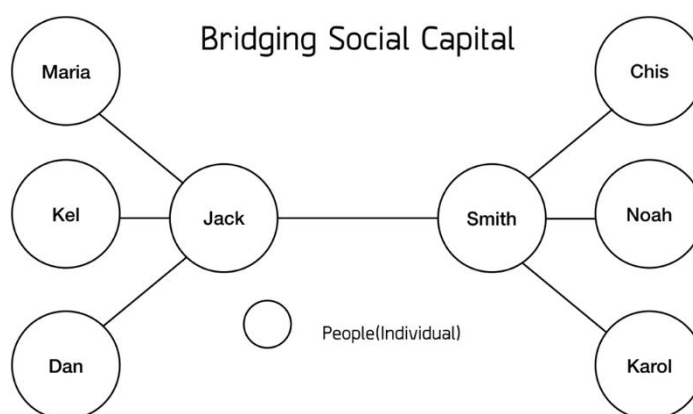

ที่มา: ผู้วิจัย

รูปที่ 6 Bonding Social Capital

ในรูปที่ 6 นั้นแสดงลักษณะทุนทางสังคมแบบ Bonding Social Capital โดยยกตัวอย่างว่า Jack เป็นบุคคลธรรมดาทั่วไปที่เป็นเพื่อนกับ Andrian ซึ่งก็เป็นบุคคลธรรมดาทั่วไปเช่นกัน จึงนับเป็นเครือข่ายทางสังคมที่สามารถอธิบายผ่านทุนทางสังคมแบบดังกล่าว

ทุนทางสังคมเชิงกลุ่ม (Bridging Social Capital) คือ รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับบุคคลซึ่งอยู่ในชุมชนที่แตกต่างกัน เช่น เชื้อชาติ ภาษา หรือ กลุ่มอาชีพ เป็นต้น

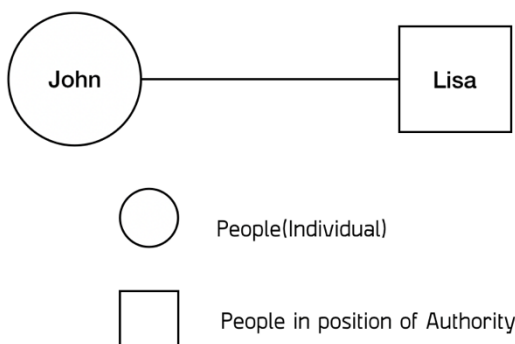
ที่มา: ผู้วิจัย

รูปที่ 7 Bridging Social Capital

จากรูปที่ 7 แสดงลักษณะทุนทางสังคมแบบ Bridging Social Capital และยกตัวอย่างว่า Jack นั้นรู้จักกันกับ Smith โดย Jack เป็นที่ทำงานแห่งหนึ่งฝั่งตะวันตกซึ่งมีเพื่อนที่รู้จักกันอีกสามคน ได้แก่ Maria Kel และ Dan ในขณะที่ Smith ทำงานอีกที่บริษัทหนึ่งอีกฝากตะวันออกของเมืองและมีเพื่อน เป็น Chis Noah และ Karol ซึ่งทั้ง Jack และ Smith ก็สนิทสนมกันผ่านการการเรียนโยคะด้วยกันหลังเลิกงานทุกวันอังคารและวันศุกร์

ทุนทางสังคมเชิงสถาบัน (Linking Social Capital) คือ รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลธรรมดา กับบุคคลที่เป็นตัวแทนของบางอำนาจซึ่งมีชนชั้นต่างกัน เช่น นักการทูต นักการเมือง เจ้าหน้าที่รัฐ เป็นต้น

Linking Social Capital

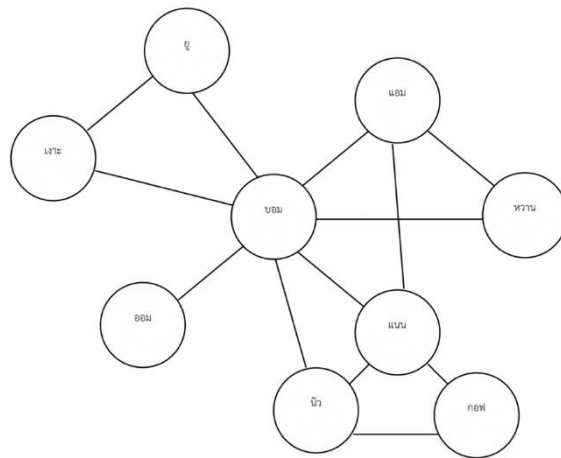
ที่มา: ผู้วิจัย

รูปที่ 8 Linking Social Capital

จากรูปที่ 8 แสดงลักษณะทุนทางสังคมแบบ Linking Social Capital และยกตัวอย่างว่า John เป็นคนธรรมดาซึ่งรู้จักกับ Lisa ที่ทำงานเป็นตัวแทนจากพรรคการเมืองและกระทรวงทางราชการ ซึ่งได้เข้ามาให้ความช่วยเหลือในขณะที่ยุติธรรมของ John ประสบเหตุภัยพิบัติธรรมชาติ

1.9.3 การวิเคราะห์เครือข่ายทางสังคม หรือ Social Network Analysis (SNA)

คือ การทำแผนภาพเพื่อแสดงให้เห็นความสัมพันธ์และการติดต่อระหว่างบุคคล กลุ่ม องค์กร หรือ เครือข่ายความสัมพันธ์อื่นๆที่เชื่อมเข้าหากัน โดยมีจุดหรือวงกลมที่ระบุชื่อ ตำแหน่งหน้าที่ หรือ บทบาทอย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งหมดก็ได้ในเครือข่านั้น โดยจุดหรือวงกลมดังกล่าวจะต้องเป็นคน หรือกลุ่มคนที่มีเส้นเชื่อมกันเพื่อแสดงถึงความสัมพันธ์และการติดต่อระหว่างจุดหรือวงกลม โดยการวิเคราะห์เครือข่ายทางสังคมนั้นได้แสดงให้เห็นถึงลักษณะทางการมองเห็นและรวมไปถึงการวิเคราะห์ทางคณิตศาสตร์ของความสัมพันธ์ของมนุษย์ การเข้าใจเครือข่ายทางสังคมนั้น จะต้องประมวลผลเพื่อทำการจัดกลุ่มให้กับเหล่าบุคคลในเครือข่านั้น ซึ่งจะทำให้การเข้าถึงบทบาทต่างๆเพื่อให้สามารถจัดกลุ่มได้ โดยพบว่าใครเป็นคนเชื่อม ใครเป็นผู้นำ ใครอยู่คนเดียว หรือใครทำหน้าที่เชื่อมระหว่างกลุ่ม หรือแม้กระทั่งใครเป็นจุดที่สำคัญที่สุดในเครือข่าย

ที่มา: ผู้วิจัย

รูปที่ 9 ตัวอย่างการวิเคราะห์เครือข่ายทางสังคม

จากรูปที่ 9 เป็นตัวอย่างของการทำแผนภาพเพื่อแสดงให้เห็นความสัมพันธ์และการติดต่อระหว่างบุคคล โดยจากภาพนั้นจะเห็นว่า บอม เป็นคนที่ทุกคนรู้จักมากที่สุดในเครือข่ายเป็นบุคคลประสานเครือข่ายความสัมพันธ์นี้ โดยในขณะที่อ้อมนั้นอาจจะรู้จักเพียงแต่ บอม และไม่รู้จักคนอื่นๆในเครือข่ายนี้เลย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ของทุนทางสังคมและการเตรียมตัวรับมือภัยพิบัติเมืองของแรงงานต่างชาติดังกล่าว ได้ทำการศึกษาและทบทวนทฤษฎี แนวคิด รวมไปถึงงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการรวบรวมและตีกรอบความคิดในวิเคราะห์และประยุกต์วิธีต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับการค้นหาคำตอบของงานวิจัย โดยมีหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีของทุนทางสังคม Social Capital Theories
2. ทุนทางสังคมในเรื่อง Bonding Bridging และ Linking Social Capital
3. การวิเคราะห์เครือข่ายทางสังคม (Social Network Analysis) และความสัมพันธ์กับทุนทางสังคม
4. การจัดการภัยพิบัติ Disaster Management
5. งานวิจัยเรื่องทุนทางสังคมในประเทศไทย
6. งานวิจัยเรื่องทุนทางสังคมและการจัดการภัยพิบัติในต่างประเทศ
7. บทสรุป

2.1 ทฤษฎีของทุนทางสังคม Social Capital Theories

ทุนทางสังคมมักจะถูกกล่าวถึงผ่านบุคคลอันเป็นที่รู้จัก ดังต่อไปนี้ Boudieu Coleman และ Putnam อนึ่งทั้งสามคนนั้นต่างมีแนวคิดและประเด็นที่สนใจในเรื่องทุนทางสังคมแตกต่างกันไป ในส่วนนี้จะเป็นการเล่าอธิบายประเด็นแนวคิดของทุนทางสังคมผ่านแนวคิดของบุคคลทั้งสาม

2.1.1 Pierre Bourdieu

นักปรัชญาชาวฝรั่งเศสทางด้านสังคมวิทยาและมานุษยวิทยาที่ได้พัฒนาแนวคิดเกี่ยวกับทุนทางสังคมขึ้นในช่วงปี ค.ศ.1780 - ค.ศ.1790 ผ่านการพัฒนาการด้านโครงสร้างทางสังคมในด้านกระบวนการทัศน์ อันเกิดจากการเชื่อมกันระหว่างตัวตั้งต้นและตัวรับภายในกลุ่มทางสังคม โดยในแต่ละกลุ่มทางสังคมนั้นจะมี ทรัพยากรทางวัฒนธรรม หรือ Cultural Capital ที่เป็นตัวประสานสมาชิกภายในกลุ่มเข้าด้วยกัน โดยในกลุ่มทางสังคมที่มีตัวเชื่อมประสานผ่านทรัพยากรทางวัฒนธรรมนี้แล้ว จะเกิดการแลกเปลี่ยนและขยายความเชื่อและคุณค่าที่คนในกลุ่มมีร่วมกันออกไปได้อีก ซึ่งนับรวมไปถึงทรัพยากรทางสินทรัพย์ หรือ Financial Capital ที่มาควบคู่กัน โดยเกิดเป็นกลยุทธ์ของกลุ่มในการได้มาซึ่งอำนาจและบทบาททางสังคม (Jenkins, 1992; Robbins, 2000) โดย Bourdieu กล่าวว่า บทบาทและตำแหน่งทางสังคมนั้นเป็นตัวชีวิตหนึ่งของโครงสร้างทางสังคมอันเกิดมาจากทรัพยากรที่สั่งสมมา แต่อย่างไรก็ดีนั้นเขาก็ได้มุ่งความสนใจไปที่แนวคิดในเรื่องทุนทางวัฒนธรรม ซึ่งทุนทางสังคมทำให้ปัจเจกบุคคลมีคุณค่าในทางสังคม ส่งผลให้เกิดชนชั้นทางสังคมขึ้น

แนวคิดของ Bourdieu นั้นได้รับอิทธิพลจากแนวคิดสังคมวิทยาแบบมาร์กซิส ซึ่งมองว่าทุนทางเศรษฐศาสตร์นั้นเป็นรากฐานของทุนชนิดอื่นๆในโลก (Bourdieu, 1986) โดยทุนทางวัฒนธรรมและทางสังคมนั้นจะถูกจัดสรรเป็นทรัพยากรส่วนตัวและแสดงถึงสินค้าของการสั่งสมแรงงาน หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “ กลยุทธ์การลงทุนทางวัฒนธรรม ” โดยการส่งต่อทุนทางวัฒนธรรมนั้นเป็นการแสดงถึงรูปแบบการลงทุนที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดเพราะว่าทุนนี้จะถูกส่งผ่านอย่างไร้ตัวและมองไม่เห็น นำไปสู่การควบคุมทางความคิดในที่สุด (Bourdieu & Passeron, 1977) อย่างไรก็ตาม ทุนทางสังคมนั้นเป็นหนึ่งในสิ่งที่ทำให้เกิดความไม่เสมอภาคทางสังคม และเป็นส่วนหนึ่งของทุนทางเศรษฐศาสตร์และวัฒนธรรมอย่างที่กล่าวไปข้างต้น ซึ่งยิ่งคุณทางทางเศรษฐศาสตร์นั้นโปร่งใสมากเท่าไรก็จะยิ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงมากเท่านั้น และนำไปสู่การหลอมรวมของทรัพยากรอันมีค่าที่ทำให้เกิดการเชื่อตัวไปสู่กระบวนการของเครือข่ายทางสังคม (Bourdieu, 1986) ก่อให้เกิดความสัมพันธ์แบบปัจเจกบุคคล

และจากคำกล่าวที่ว่า ทุนคือการสั่งสมแรงงาน นั้น Bourdieu ได้กล่าวว่า งานเป็นส่วนหนึ่งของเครือข่าย ซึ่งทำให้เกิดความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของเครือข่าย เพราะว่า เหล่าสมาชิกใน

เครือข่ายนั้นพยายามสร้างกำไรจากทั้งวัตถุและสัญลักษณ์ อันทำให้เกิด กลยุทธ์ทางการลงทุนของปัจเจกและส่วนรวม และนี่ทำให้เขามองว่าทุนทางสังคมนั้นเป็นสมบัติทรัพยากรพิเศษของชนชั้นนำที่ออกแบบมาเพื่อปกป้องให้ชนชั้นสูงนั้นสามารถดำรงต่อไปในตำแหน่งได้ต่อไป หมายความว่า ความเช่นเดียวกันว่า ถ้าหากปัจเจกใดที่มีทุนทางสังคมน้อยก็จะได้ไม่ได้รับประโยชน์จากการดำรงอยู่ในเครือข่ายนั้น

2.1.2 James Coleman

นักสังคมศาสตร์ชาวอเมริกันที่ได้รับอิทธิพลจากสาขาการศึกษา และเสนอความแตกต่างของทุนทางสังคมว่า ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงแต่กลุ่มผู้อำนาจและชนชั้นสูง แต่ก็สามารถที่จะนำประโยชน์มาสู่คนชนชั้นล่างและชนชั้นกลางได้เช่นกัน โดย Coleman ได้แสดงให้เห็นว่า ทุนทางสังคมนั้นเป็นทรัพยากรที่หลอมรวมอยู่ในการพึ่งพาอาศัยกัน และถูกส่งมอบต่อไปยังปัจเจกอื่น ๆ ทำให้เกิดเครือข่ายทางความสัมพันธ์ที่กว้างขึ้นโดยเกิดจากการควบคุมผ่านความเชื่อใจและคุณค่าที่ใช้ร่วมกัน (Coleman, 1994)

อย่างไรนั้น แนวคิดทุนทางสังคมของเขาได้รับอิทธิพลมาจากทฤษฎีการเลือกอย่างมีเหตุผล หรือ Rational Choice Theory คู่กับความเชื่อทางเศรษฐศาสตร์แบบเก่าที่ว่า ความต้องการอย่างใดอย่างหนึ่งจะการแสดงออกซึ่งเป็นพฤติกรรมของปัจเจกเพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์ของตัวเอง ทำให้แนวคิดทุนทางสังคมของเขานั้นเกิดมาจากการประยุกต์แนวคิดดังกล่าวเข้ากับพฤติกรรมของมนุษย์ในระบบสังคม

กล่าวถึง ทฤษฎีการเลือกอย่างมีเหตุผล หรือ Rational Choice Theory หมายถึง การคาดการณ์ในรูปแบบพฤติกรรมมนุษย์ในการเลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งในแต่ละคนจะมีการกระทำที่เกิดขึ้นทันทีเมื่อได้รับการตอบสนองต่อความต้องการของตนเอง นั้นทำให้ Coleman พยายามอธิบายว่า ทุนทางสังคมนั้นทำให้คนบริหารจัดการความร่วมมืออย่างไร และนำไปสู่การกระทำร่วม (Collective Action) ซึ่ง Coleman นั้นสนใจทุนทางสังคมในประเด็นเดียวกับ Bourdieu ที่ว่า ทุนทางสังคมนั้นพัฒนาจากความพยายามในการอธิบายระหว่างความไม่เสมอภาคทางสังคมและการประสบความสำเร็จทางการศึกษา (Coleman, 1961) และทุนทางสังคมนั้นจัดเป็นทรัพยากรอันมีประโยชน์มหาศาลที่ผู้ถือครองจะใช้ผ่านความสัมพันธ์ทางสังคม โดยปัจเจกนั้นมักจะตอบสนองต่อความต้องการของตัวเองอยู่เสมอ ซึ่งในความสัมพันธ์นั้นมักจะแสดงถึงการช่วยเหลือที่ทำให้เกิดความเคารพระหว่างปัจเจกและสร้างความเชื่อใจในสิ่งแวดล้อมทางสังคม ก่อให้เกิดช่องทางของข้อมูลและสร้างบรรทัดฐานที่กำหนดพฤติกรรมและมีผลกระทบหากเกิดการกระทำผิด

อนึ่งทุนทางสังคมของ Bourdieu นั้นพยายามทำให้ความเป็นปัจเจกของทุนทางสังคมนั้นไปสู่ภาพของความเหลื่อมล้ำและไม่เสมอภาคทางสังคม แต่ Coleman กลับมองว่า ทุนทางสังคมนั้น

อำนวยความสะดวกให้ปัจเจกและเป็นทางเลือกของการกระทำมากกว่าอย่างอื่นซึ่งเริ่มมาตั้งแต่สมัยยังเป็นเด็ก (Coleman, 1990) และอาจจะเกิดขึ้นต่อเนื่องผ่านการเลี้ยงดูอีกด้วย (Coleman, 1994) แสดงให้เห็นว่า ทูททางสังคมนั้นเกิดขึ้นตั้งแต่เด็กถือกำเนิด

อย่างไรก็ดีนั้น Bourdieu ได้เน้นทุนทางสังคมไปในทางความพิเศษและเป็นทรัพยากรที่ถือครองโดยกลุ่มชนชั้นสูงทางสังคมเพื่อรักษาและคงไว้ซึ่งสภาพและฐานะทางสังคมอันก่อให้เกิดเครือข่ายในสังคม แต่ Coleman กลับมองไปในทางลบที่คุณค่าของเครือข่ายในแต่ละปัจเจกอันทำให้เกิดการรวมกลุ่ม ความเหนียวแน่นและข้อเสียเปรียบ ซึ่งทุนทางสังคมในฐานะของสินค้าสาธารณะนั้น ได้กระทำและผลิตบรรทัดฐานและบทลงโทษทางสังคมที่ทำให้เหล่าปัจเจกนั้นสามารถร่วมมือกันเพื่อก่อให้เกิดผลประโยชน์ร่วมได้ และสิ่งที่ทั้งสองคนได้มีร่วมกันกับแนวคิดทุนทางสังคมนั้นก็คือในเรื่องของความสำเร็จทางการศึกษาทำให้เกิดเครือข่ายอันผลิตเป็นทุนทางสังคม แต่ Coleman ได้ผนวกกับแนวคิดการเลือกอย่างมีเหตุผล แต่ในขณะที่ Bourdieu มองในเรื่องของวัฒนธรรมทางวัตถุเสียมากกว่า โดยสรุปนั้น ทุนทางสังคมของ Coleman ก็คือ โครงสร้างที่สังคมผสมผสานกับเป้าหมายของผู้กระทำ และเป็นกลไกเชิงความสัมพันธ์ โดยที่ทุนทางสังคมนั้นจะมีผลต่อคุณค่าในโครงสร้างทางสังคมและแปรสภาพเป็นทรัพยากรในสังคม

2.1.3 Robert Putnam

นักสังคมวิทยาการเมืองชาวอเมริกันที่ให้ความหมายของแนวคิดทุนทางสังคมผ่านกรอบทางด้านการเมืองและสังคมวิทยาในช่วยปีค.ศ.1990 เป็นต้นมา โดยเน้นไปที่การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการกำหนดทิศทางเสถียรภาพทางการเมืองและความเจริญทางเศรษฐกิจ ซึ่งการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนนั้นเป็นหนึ่งในกิจกรรมสาธารณะที่ทำให้คนแปลกหน้ามารวมตัวกันบนพื้นฐานสิ่งที่มีร่วมกันอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อช่วยเหลือและสร้างให้เกิดความยั่งยืนอันกลายเป็นเครือข่ายทางสังคมและผลิตความเชื่อใจไปสู่สังคม (Putnam, 2000)

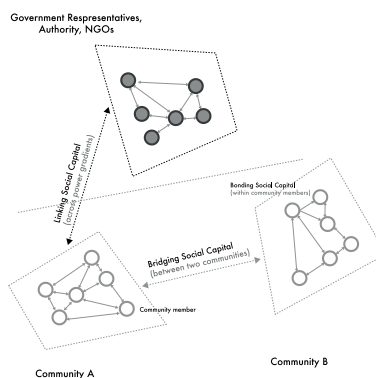
โดยแบ่งประเภทไว้เป็น บริจิจโซเซียลแคปปิตอล (Bridging Social Capital) ที่นำพาคนซึ่งแตกต่างกันทางสังคมมารวมไว้ด้วย และ บอนดิงโซเซียลแคปปิตอล (Bonding Social Capital) (Putnam, 1993a, 1993b) อันเป็นความสัมพันธ์ของปัจเจกที่เกิดขึ้นในกลุ่มที่มีอัตลักษณ์เดียวกัน โดยทั้งสองแบบนี้สามารถจะทำให้เกิดการร่วมมือระหว่างปัจเจกบุคคล รวมไปถึงการเป็นเครือข่ายอาสาสมัครที่สามารถเชื่อมผู้คนเพื่อผลิตความเชื่อใจระหว่างกันกลายเป็นการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน โดยทุนทางสังคมนั้นจะประกอบไปด้วยสามระดับ อันเริ่มมาจาก ตนเองและครอบครัว นำไปสู่ชุมชน ต่อไปยังระดับประเทศและเป็น "ตัวหล่อลื่น" สำคัญในระดับสากล (universal lubricant) เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ทางสังคม (Putnam, 2000) กลายเป็น "วัฒนธรรมทางการเมือง" (Civic Culture)

อนึ่งงานของทั้งสามคนนั้นกล่าวได้ว่า Putnam นั้นได้รับอิทธิพลมาจากงานของ Coleman และ Coleman ก็ได้ปรับแนวคิดของ Bourdieu ออกมาให้เข้าใจเป็นรูปธรรมมากขึ้น โดย Bourdieu มองทุนทางสังคมเพียงทางเดียวอันมองว่าทุนทางสังคมเป็นสินทรัพย์ของเหล่าชนชั้นนำเท่านั้น ซึ่งทุนทางสังคมนั้นไม่สามารถเข้าถึงได้หากทุนทางการเงินและวัฒนธรรมไม่มากพอ ในขณะที่ Coleman นั้นมองว่า ทุนทางสังคมนั้นนับเป็นทรัพยากรที่ก่อเกิดความเสียเปรียบเชิงความสัมพันธ์ทางสังคมไปสู่ชนชน ซึ่ง Bourdieu มองว่าเป็นทรัพยากรที่จัดสรรให้กับปัจเจกและครอบครัวอันส่งผลให้เกิดชนชั้นทางสังคม และ Putnam นั้นได้เห็นว่าทุนทางสังคมเป็นเสมือนทรัพยากรในสังคมที่สามารถมีบทบาทในแต่ละระดับของสังคมต่อไป

กล่าวโดยสรุปนั้น Bourdieu ได้ใช้แนวคิดของมาร์กซิสในเรื่องการตั้งคำถามการเข้าถึงทรัพยากรอันก่อให้เกิดการรักษาไว้ซึ่งตำแหน่งและบทบาททางสังคม ในขณะที่ Coleman นั้นเริ่มต้นจากความคิดของปัจเจกต่อพฤติกรรมที่กระทำเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตนเอง และ Putnam ได้พัฒนาต่อยอดความคิดทุนทางสังคมไปในเรื่องความร่วมมือและการมีส่วนร่วมทางสังคม และภาคประชาชนอันเป็นพื้นฐานของสังคมที่ตื่นตัวและมีคุณภาพ

2.2 ทุนทางสังคมในเรื่อง Bonding Bridging และ Linking Social Capital

จากที่กล่าวไปทวนหาและความเป็นมาของตัวแนวคิดทฤษฎีของทุนทางสังคมแล้วนั้น ในงานวิจัยชิ้นนี้ ทุนทางสังคมจะถูกพูดถึงตามแนวคิดของ Woolcock ที่จัดกลุ่มของทุนทางสังคมไว้เป็นสามกลุ่มย่อย อันได้แก่ Bonding Bridging และ Linking (Woolcock, 2001) โดยทุนทางสังคมทั้งสามรูปแบบนั้นมีความสัมพันธ์กัน ดังที่แสดงในรูปที่ 10

รูปที่ 10 ความสัมพันธ์ทุนทางสังคมทั้งสามรูปแบบ

2.2.1 ทูทางสังคมเชิงบุคคล (Bonding Social Capital) คือ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับบุคคล โดยเป็นความสัมพันธ์ในระดับปัจเจกบุคคลซึ่งตัวบุคคลที่มีความสัมพันธ์กันนั้นเป็นมนุษย์ธรรมดาที่ไม่ได้มีบทบาททางอำนาจใดๆ เช่น ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว เพื่อสนิท หรือ เพื่อนบ้าน เป็นต้น

2.2.2 ทูทางสังคมเชิงกลุ่มบุคคล (Bridging Social Capital) คือ รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับบุคคลในแนวราบ (Horizontal) ซึ่งอยู่ในชุมชนที่แตกต่างกัน เช่น เชื้อชาติ ภาษา หรือ กลุ่มอาชีพ เป็นต้น

2.2.3 ทูทางสังคมเชิงสถาบัน (Linking Social Capital) คือ รูปแบบความสัมพันธ์แบบแนวตั้ง (Vertical) ระหว่างบุคคลธรรมดากับบุคคลที่เป็นตัวแทนของอำนาจซึ่งมีชั้นชั้นต่างกัน เช่น นักการทูต นักการเมือง เจ้าหน้าที่รัฐ เป็นต้น

2.3 การวิเคราะห์เครือข่ายทางสังคม (Social Network Analysis) และความสัมพันธ์กับแนวคิดทูทางสังคม

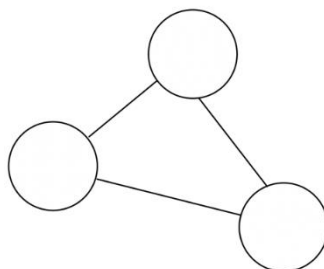
การวิเคราะห์เครือข่ายทางสังคมนั้นเป็นการวิจัยที่ใช้ความรู้ในหลายศาสตร์ในการค้นหาเพื่อคาดการณ์โครงสร้างของความสัมพันธ์ ซึ่งอาจจะส่งผลต่อโครงสร้างในปรากฏการณ์ทางสังคมอื่น ๆ และหลักสำคัญของการวิเคราะห์เครือข่ายทางสังคมนั้นทำให้ทราบถึงรูปแบบของความสัมพันธ์ที่จะส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของปัจเจกบุคคลหรือองค์กร รวมไปถึงการรวบรวมและเข้าถึงตัวทรัพยากรต่างๆ อีกทั้งยังแพร่กระจายข้อมูลและพฤติกรรม โดยเกิดขึ้นจากธรรมชาติของสังคมที่มักจะเกิดการรวมกลุ่มของปัจเจกบุคคลเพื่อปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นอันก่อให้เกิดความสัมพันธ์ทางสังคมนั้นเอง โดยอาจจะเกิดสิ่งต่างๆ ที่เรียกว่า ค่านิยมทางสังคม วัฒนธรรม หรือ บรรทัดฐานทางสังคม เป็นต้น ซึ่งเหล่านี้เองทำให้ปัจเจกบุคคลนั้นสามารถที่จะมีส่วนร่วมในสังคมของตนเอง อีกทั้งยังสามารถเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการวิจัยปรากฏการณ์ทางสังคม อย่างการแพร่กระจายของข้อมูลในเครือข่ายและความเชื่อใจภายในกลุ่มสังคมนั้น (Stekettee, Miyaoka, & Spiegelmen, 2015)

โดยองค์ประกอบของการวิเคราะห์เครือข่ายทางสังคมนั้น จะประกอบไปด้วย “จุด หรือ node” (บุคคลทั่วไป, เพื่อนสนิท, องค์กร, กลุ่มทางสังคม, ชมรม, ธุรกิจต่าง ๆ) ซึ่งหมายถึง ปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มองค์กร และมี “เส้น หรือ Connection” (มิตรภาพ, การทำงานร่วมกันเพื่อแลกเปลี่ยนสินค้าหรือบริการ, การส่งผ่านข้อมูล) เชื่อมระหว่างกันอันแสดงถึงความสัมพันธ์ที่มีต่อกัน โดยขนาดของเครือข่ายทางสังคมที่เล็กที่สุดอาจจะเป็นเพียงแค่ จุดเชื่อมกันสองจุด หรือ Dyad Social Network โดยมีเส้นเชื่อมกันเพียงเส้นเดียว ดังในรูปที่ 11

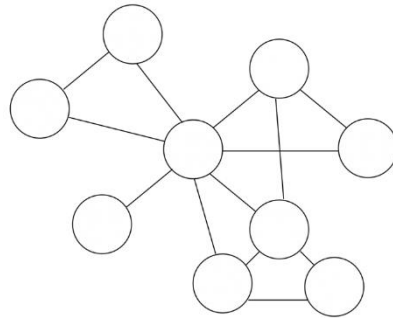

รูปที่ 11 Dyad Social Network

อย่างไรก็ดี Dyad Social Network มักจะไม่ได้แสดงความน่าสนใจแต่ก็เป็นจุดเริ่มต้นของเครือข่ายทางสังคมที่ใหญ่ขึ้น ยิ่งถ้าเกิดมี จุดเชื่อมกันสามจุด หรือ Triad Social Network แล้วนั้นก็ จะทำให้เห็นว่า ความสัมพันธ์และขนาดของเครือข่ายนั้นขยายตัวใหญ่ขึ้นและมีความซับซ้อนมากขึ้น ดังในรูปด้านบน และอาจจะมียิ่งใหญ่อีกและซับซ้อนมากขึ้น จนกลายเป็นเครือข่ายทางสังคมในที่สุด ดังในรูปที่ 12 ด้านล่าง

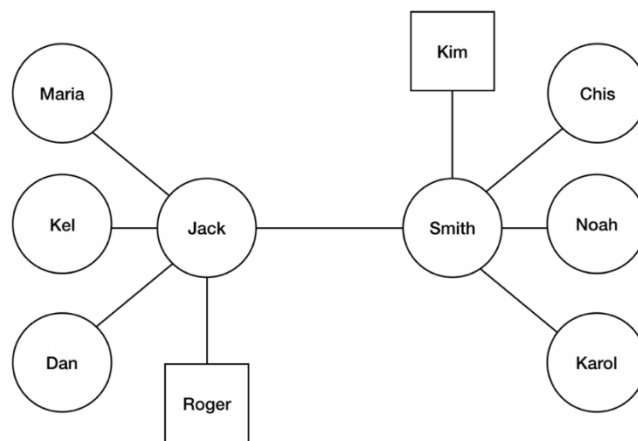

รูปที่ 12 Triad Social Network

รูปที่ 13 Example Social Network

จากที่กล่าวไปในบทที่ 1 หัวข้อที่ 1.9.2 และข้างบนในหัวข้อที่ 2.3 นั้นทำให้ในงานวิจัยชิ้นนี้ ได้ใช้แนวคิดทฤษฎีทุนทางสังคมในเรื่อง Bonding Bridging และ Linking Social Capital มาผสมผสานรวมกันเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยเครือข่ายทางสังคมของแรงงานต่างชาติทักษะสูง โดยการใช้เทคนิค Snowball Sampling นั้นจะทำให้สามารถสร้างเส้นเพื่อเชื่อมโยงไปยังบุคคลใหม่โดยการแนะนำผ่านคนรู้จัก ซึ่งนับว่าเป็นเครือข่ายทางสังคมอยู่แล้วนั่นเอง ดังในรูปที่ 13

ที่มา: ผู้วิจัย

รูปที่ 14 เครือข่ายทางสังคมผ่านแนวคิดทุนทางสังคม

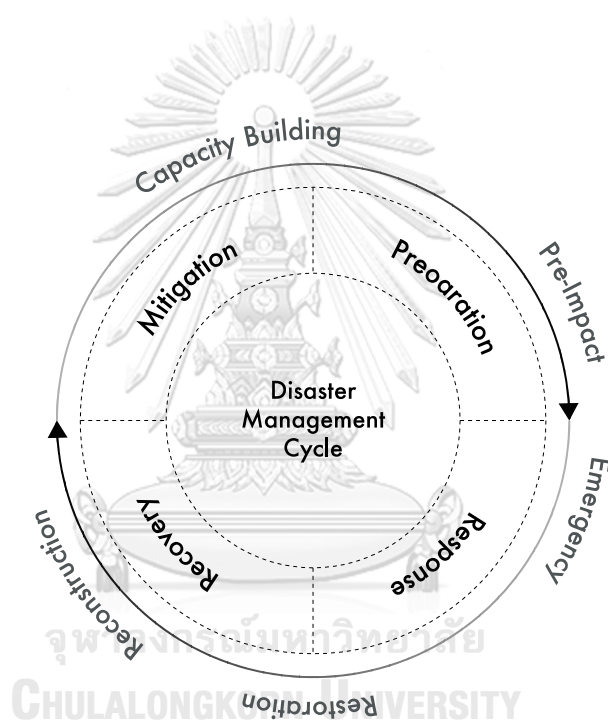
จากรูปนี้เราจะเห็นว่า Jack และ Smith มีความสัมพันธ์กันในแบบ Bridging Social Capital เพราะทั้งสองต่างมาจากกลุ่มสังคมที่แตกต่างกัน และมีความสัมพันธ์แบบ Bonding Social Capital

กับคนอื่น ๆ อย่างเช่น Jack มีความสัมพันธ์กับ Maria Kel และ Dan ในขณะที่ Smith มีความสัมพันธ์กับ Chis Noah และ Karol ยิ่งไปกว่านั้น ทั้ง Jack และ Smith ต่างมีความสัมพันธ์แบบ Linking Social Capital กับ Roger และ Kim ตามลำดับ อันหมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างธรรมดา กับเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจหรือคนอีกบทบาทหนึ่งซึ่งอาจจะเป็นเจ้าหน้าที่ทางองค์กรระหว่างประเทศ หรือ นักการทูต เป็นต้น

2.4 การจัดการภัยพิบัติ Disaster Management

การจัดการภัยพิบัตินั้นมีอยู่ 4 ขั้นตอน อันได้แก่ การบรรเทาอันตราย (Hazard Mitigation) การเตรียมตัวรับมือภัยพิบัติ (Disaster preparedness) การตอบสนองตอนฉุกเฉิน (Emergency Response) และ การฟื้นตัวจากภัยพิบัติ (Disaster Recovery) โดยสองขั้นแรกนั้นจะสิ่งที่ก่อนมีเหตุภัยพิบัติ และอีกสองขั้นถัดมาก็จะตามมาหลังจากที่ภัยพิบัติได้เกิดขึ้นมาแล้ว โดยในแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียด ดังแสดงในรูปที่ 15

ที่มา: Lindell, 2017

รูปที่ 15 ขั้นตอนการจัดการภัยพิบัติ

1.ขั้นตอนการบรรเทา (Mitigation) นั้นหมายรวมถึงความสามารถที่จะบอกสาเหตุและสิ่งที่ก่อให้เกิดภัยพิบัติ รวมไปถึงการยับยั้งไม่ให้เกิดขึ้นและผลกระทบอันเนื่องมาจากภัยพิบัตินั้น โดยมีความสำคัญเพื่อหยุดยั้งภัยพิบัติไม่ให้เกิดขึ้น

2.ขั้นการเตรียมพร้อมรับมือ (Preparedness) มีจุดมุ่งหมายที่จะป้องกันชีวิตและทรัพย์สิน รวมไปถึงอำนวยความสะดวกให้ขั้นตอนการฟื้นฟูนั้นเป็นไปอย่างรวดเร็ว โดยในขั้นการเตรียมตัวรับมือนั้นจะประกอบไปด้วย การเตรียมวางแผนขั้นตอนในการเตรียมตัวรับมือ และอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ก่อนที่จะเกิดภัยพิบัติขึ้น

3.ขั้นตอนการตอบสนองต่อภัยพิบัติ (Response) นั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะปกป้องจำนวนประชากร และข้อจำกัดของความเสียหายในระยะแรกและลดความเสียหายจากระยะที่สองนั่นเอง โดยกิจกรรมส่วนใหญ่จะเริ่มตั้งแต่เกิดเหตุภัยพิบัติ โดยประกอบไปด้วยการจัดการภัยพิบัติและขอความช่วยเหลือที่ภัยพิบัติ พื้นที่อพยพลี้ภัย รวมไปถึงการกู้ภัยและช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ และแจกจ่ายการรักษาโรคให้แก่เหล่าผู้ประสบภัยในกรณีฉุกเฉิน จัดสถานที่กำบังและบรรเทาภัยให้แก่เหยื่อภัยพิบัติ

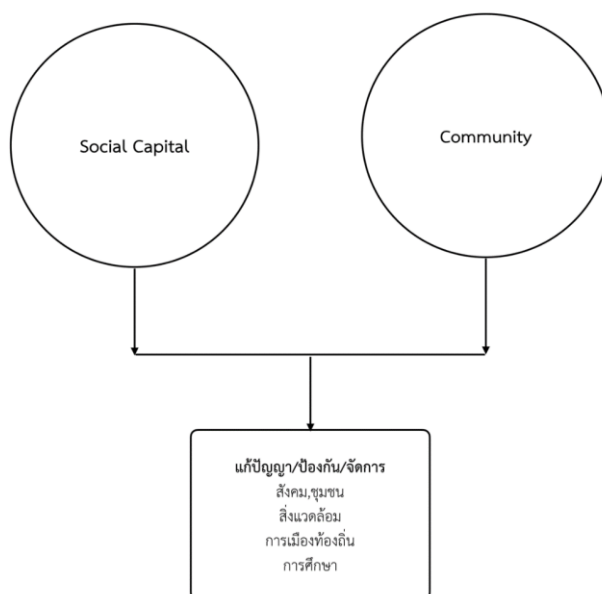
4.ขั้นการฟื้นฟู (Recovery) โดยจะเริ่มตั้งแต่จบเหตุการณ์ภัยพิบัติ และตัวชุมชนนั้นได้กลับมาทำงานอย่างปกติ โดยขั้นนี้อาจจะใช้เวลานานกว่าขั้นอื่นๆ ในบางพื้นที่และอาจจะมีวิธีการที่หลากหลาย อย่างเช่น การทำความสะอาดพื้นที่อันเนื่องมาจากความเสียหายจากภัยพิบัติเพื่อให้สามารถเข้าถึงได้ การฟื้นฟูตัวของเศรษฐกิจในชุมชน และระบบการบริหารของรัฐที่จะกลับเข้ามาสู่ขั้นตอนก่อนภัยพิบัติอีกครั้ง รวมไปถึงจัดเตรียมที่อยู่อาศัย เสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม อาหารสำหรับผู้ประสบภัย (Lindell, Prater, & Perry, 2007)

อย่างไรก็ตาม ในงานวิจัยชิ้นนี้ได้ทำการศึกษาการจัดการภัยพิบัติแค่เพียงขั้นเดียวเท่านั้น อันได้แก่ **ขั้นการเตรียมพร้อมรับมือ (Preparedness)** เพื่อต้องการทราบถึงความต้องการและการเตรียมพร้อมพัฒนา รวมไปถึงการจัดการกับภัยพิบัติในกรุงเทพฯ ของชาวต่างชาติที่ทักษะสูง และภัยพิบัตินั้นจัดเป็นหัวข้อที่สำคัญในการนำมาใช้ในการวางแผนและออกแบบเมืองอย่างมา ยิงในบริบทของภาวะโลกร้อนและภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (Climate Change) นั้น ส่งผลต่อความเชื่อมั่นและการเข้ามาลงทุนทำธุรกิจของเหล่านักลงทุนต่างชาติ โดยการเตรียมตัวรับมือกับภัยพิบัตินั้นจัดว่า เป็นการเตรียมความพร้อมและเพิ่มความมั่นใจในเชิงกายภาพและพื้นที่ว่าจะไม่มีผลกระทบและสร้างความเสียหายให้กับทรัพยากรและเงินลงทุนของเหล่านักธุรกิจ ซึ่งงานวิจัยชิ้นนี้เป็นงานวิจัยชิ้นแรกที่ได้ศึกษาการจัดการภัยพิบัติในขั้นตอนของการเตรียมตัวรับมือภัยพิบัติในแรงงานต่างชาติและ

นำมาเชื่อมโยงกับแนวคิดทุนทางสังคมและการวิเคราะห์เครือข่ายทางสังคมเพื่อทำให้สามารถทราบถึงวิธีและหัวข้อเกี่ยวกับภัยพิบัติในกรุงเทพมหานครผ่านมุมมองของแรงงานต่างชาติทักษะสูง

2.5 งานวิจัยเรื่องทุนทางสังคมในประเทศไทย

จากฐานข้อมูล TDC หรือ Thai Digital Collection เป็นโครงการหนึ่งของ ThaiLIS มีเป้าหมายเพื่อให้บริการสืบค้นฐานข้อมูลเอกสารฉบับเต็ม ซึ่งเป็นเอกสารฉบับเต็มของ วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัยของอาจารย์ รวบรวมจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทั่วประเทศ นั้นมีงานวิจัยที่เกี่ยวกับทุนทางสังคมทั้งสิ้น 225 ฉบับที่ถูกเผยแพร่ในฐานข้อมูล โดยมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลิตงานวิจัยเกี่ยวกับทุนทางสังคมมากที่สุดในประเทศ

รูปที่ 16 งานวิจัยที่เกี่ยวกับทุนทางสังคมในประเทศไทย

จากรูปที่ 16 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทุนทางสังคมของไทยนั้น จะเห็นว่า ในงานวิจัยของประเทศไทยได้นำมิติของทุนทางสังคมเข้ามาศึกษาไปพร้อมกับมิติของชุมชน โดยงานวิจัยส่วนใหญ่จะศึกษาในเรื่องของการนำทุนทางสังคมที่อยู่ในชุมชนมาใช้ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น หรือการนำใช้ป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น รวมไปถึงการจัดการบริหารภายในชุมชน โดยสิ่งเหล่านี้ต่างนำไปสู่

ผลสัมฤทธิ์เช่นเดียวกัน คือ ความเข้มแข็งของชุมชน ซึ่งมีแปรผันตรงตามทุนทางสังคมที่ชุมชนมีนั่นเอง (กุลธิดา รัตน์โกศล, 2558; จิรพรรณ นฤภัทร, 2556; ชมพารี ชมพู่รัตน์, 2558; ปิ่นวดี ศรีสุพรรณ, 2547; ปิ่นอนงค์ หะกาศ, 2556; ปิยะพรรณ แซ่ปึง, 2519; พิไลวรรณ หล้าสูงงษ์, 2555; พิระ ลีวลม, 2542; เรวดี จันทเปรมจิตต์, 2557; ศรศิริ บุญศรี, 2554; สุรินทร์ นันทไพฑูรย์, 2556) นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นว่าในด้านการวางแผนและออกแบบเมืองนั้นยังไม่ได้มีการนำเอาแนวคิดทุนทางสังคมมาใช้อย่างแพร่หลายมากนัก จึงทำให้งานวิจัยชิ้นนี้จะเป็นงานวิจัยชิ้นแรกๆที่จะนำเอาแนวคิดทุนทางสังคมเข้ามาผนวกกับมิติด้านการวางแผนและออกแบบเมือง

2.6 งานวิจัยเรื่องทุนทางสังคมและการจัดการภัยพิบัติในต่างประเทศ

มีการศึกษาเรื่องทุนทางสังคมผ่านการรับมือกับภัยพิบัติทางธรรมชาติในหลายหัวข้อ โดยมีการศึกษาสองเรื่องรวมเข้าด้วยกันอย่าง การเกิดภัยพิบัตินั้นส่งผลแตกต่างกันอย่างไรกับสภาพสังคม และมีการวัดระดับทุนทางสังคมในชุมชน โดยมีการเริ่มศึกษาในเรื่อง ความอันตรายของธรรมชาติกับประชากรที่อ่อนแอ (Natural Hazards with Vulnerable Populations) (Hoffman & Oliver-Smith, 1999; Pelling, 2003; Susman et al., 1983; Wisner, 2003)

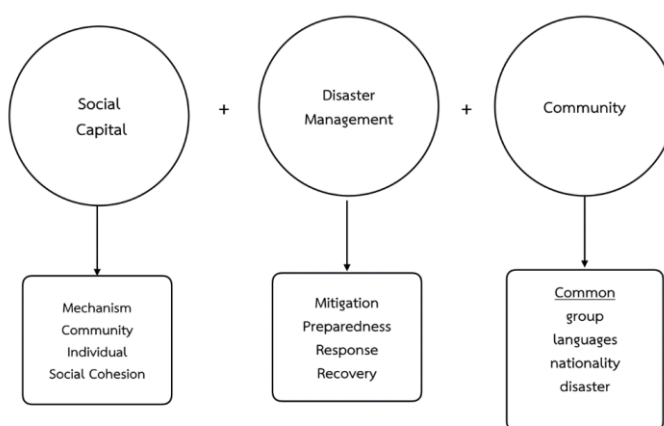
การศึกษาเรื่อง การกระทำร่วมของปัจเจกบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวมที่เกิดจากการร่วมมือทางสังคม (Individuals for collective action and collective benefit which happen by social cohesion) ของ Reininger et al. ในปี 2013 จากนั้นก็มีการศึกษาเพิ่มเติมของ กลไกที่ช่วยเหลือประชากรที่ได้รับผลกระทบได้อย่างมีประสิทธิภาพกับภัยพิบัติ (Mechanisms to help affected populations respond more effectively to disasters) (Bihari & Ryan, 2012; Murphy, 2007) พบว่าทุนทางสังคมนั้นส่งผลให้เกิดเครื่องข่ายทางสังคม และการร่วมมือกัน และสามารถรับมือกับการเกิดขึ้นของภัยพิบัติได้อย่างรวดเร็ว

และมีงานศึกษาเกี่ยวกับช่วงระยะเวลาของการเกิดภัยพิบัติกับการฟื้นฟูรวมไปถึงการป้องกันทั้งก่อนเกิด ระหว่างเกิด และหลังจากที่เกิดภัยพิบัติไปแล้วในงาน Post-disaster reconstruction (Aldrich, 2012; Hawkins & Maurer, 2010; Nakagawa & Shaw, 2004) รวมไปถึงงานการวางแผนและเตรียมตัวสำหรับภัยพิบัติ (Planning and preparation for disaster) (Allen, 2006; Bihari & Ryan, 2012; Wisner, 2003) พบว่า ทั้งก่อน ระหว่าง และหลังเกิดภัยพิบัตินั้นมีทุนทาง

สังคมเป็นตัวเชื่อมโครงข่ายชุมชนเข้าด้วยกันและนำไปสู่การช่วยเหลือที่ทันต่อสถานการณ์และมีประสิทธิภาพ

การศึกษาเรื่อง การสร้างและเข้าใจชุมชนที่ยืดหยุ่นต่อภัยพิบัติ (Building and understanding community disaster resilience) (Cutter, S.L., Ash, & Emrich, 2014) ยังเสริมเช่นเดียวกันว่า ทักษะทางสังคมเป็นองค์ประกอบที่มีในชุมชนจะทำให้สามารถฟื้นตัวได้อย่างรวดเร็วจากความเสียหายของภัยพิบัติ และในเรื่อง การวัดทุนทางสังคมระหว่างช่วงเกิดภัยพิบัติและระยะฟื้นตัว (Measure social capital during disaster and recovery phases) ก็พบผลลัพธ์เช่นเดียวกัน คือระดับทุนทางสังคมที่สูงนั้นส่งผลต่อการจัดการภัยพิบัติ (Aldrich, 2012; Hawkins & Maurer, 2010; Mimaki & Shaw, 2007; Wisner, 2003)

ในขณะที่ งานศึกษาของ Sanyal และ Routray ในเรื่อง Social Capital for disaster risk reduction and management with empirical evidences from Sundarbans of India มีการกล่าวถึงการวัดระดับค่าทุนทางสังคมในชุมชนหลังจากการเกิดภัยพิบัติครั้งใหญ่ ในระหว่างที่รอความช่วยเหลือจากทางรัฐในเวลาต่อมา (Sanyal & Routray, 2016)

รูปที่ 17 งานวิจัยทุนทางสังคมและการจัดการภัยพิบัติ

จากรูปที่ 17 แสดงให้เห็นถึงงานวิจัยเรื่องทุนทางสังคมและการจัดการภัยพิบัติ โดยในมิติทุนทางสังคมนั้นจะศึกษาในเรื่อง เครื่องมือและระดับทุนทางสังคมของชุมชนและของปัจเจกบุคคล รวมไปถึงเรื่องความร่วมมือทางสังคม ในส่วนของมิติการจัดการภัยพิบัตินั้นมีการศึกษาในทุกขั้นตอนของการเกิดภัยพิบัติ อาจจะไม่เลือกมาเพียงบางขั้นหรือสองขั้น หรืออาจจะทั้งหมดของวงจรการจัดการภัยพิบัติ

2.7 บทสรุป

งานวิจัยส่วนใหญ่จะนำเอามิติของทั้งทุนทางสังคมและการจัดการภัยพิบัติมาทับซ้อนกัน โดยงานวิจัยส่วนมากมักจะศึกษาเพียงแคในกลุ่มของชุมชนหรือบุคคลที่เป็นกลุ่มเดียวกัน พูดภาษาเดียวกัน หรือมีเชื้อชาติเดียวกัน และได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติเดียวกัน หากแต่การศึกษาที่นำทั้งสองมิติมาซ้อนกันแล้วศึกษากลุ่มคนที่อยู่นอกชุมชนนั้น หรือกลุ่มคนที่ย้ายเข้ามาในชุมชนนั้น ยังไม่มีงานวิจัยที่ได้ได้ทำการศึกษาไว้ ซึ่งนับว่าเป็นช่องว่างทางงานวิจัยที่สมควรและเหมาะสมที่จะนำมาศึกษาวิจัย

อันเนื่องมาจากในเมือง กลุ่มคนที่เป็นชาวต่างชาติที่เข้ามาอาศัยและทำงานในเมืองถูกนับรวมให้เป็นหนึ่งในประชากรเมืองนั้นเช่นกัน ซึ่งการจัดการภัยพิบัตินั้น ชาวต่างชาติที่เข้ามาอยู่อาศัยในเมืองจำเป็นและมีสิทธิที่จะเข้าถึงรวมถึงได้รับการดูแลจากรัฐในเรื่องการช่วยเหลือจากภัยพิบัติเช่นกันเช่นกัน

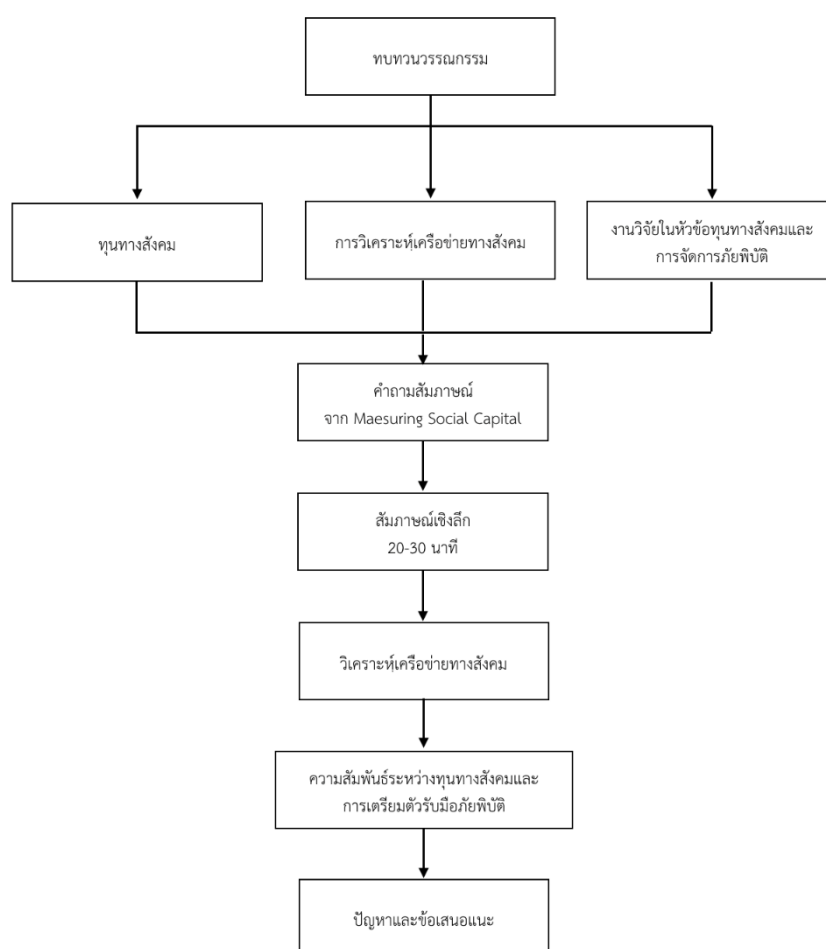
และงานวิจัยชิ้นนี้จะเป็นชิ้นแรกที่จะศึกษาแรงงานต่างชาติโดยเฉพาะแรงงานต่างชาติทักษะสูงที่นับเป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญของระบบเศรษฐกิจของเมืองและประเทศกับการรับมือภัยพิบัติหรือเหตุฉุกเฉินในเมือง ผ่านแนวคิดทุนทางสังคมโดยใช้การวิเคราะห์เครือข่ายทางสังคมเป็นตัวเล่าเรื่องเครือข่ายและความสัมพันธ์ของกลุ่มแรงงานต่างชาติทักษะสูงที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพเพื่อเป็นการพัฒนาและต่อยอดลักษณะทางกายภาพและผลลัพธ์เชิงพื้นที่ในการพัฒนาเมืองเรื่องการจัดการภัยพิบัติในอนาคต

บทที่ 3

ระเบียบและวิธีวิจัย

ในบทนี้จะพูดถึงวิธีการที่ทำให้ได้มาซึ่งข้อมูล ลำดับขั้นตอน รวมไปถึงกลุ่มตัวอย่าง การเลือกกลุ่มตัวอย่างและการจัดทำแบบสอบถามว่ามีที่มาจากอะไรและใช้ข้อมูลอ้างอิงแบบสอบถามจากแหล่งใด

3.1 วิธีการดำเนินงาน

รูปที่ 18 ลำดับขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

จากรูปที่ 18 นั้นแสดงให้เห็นถึงวิธีการดำเนินวิจัยในวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ของทุนทางสังคมและการเตรียมตัวรับมือภัยพิบัติเมืองของแรงงานต่างชาติดังกล่าวในกรุงเทพฯ สามารถอธิบายวิธีการดำเนินงานวิจัยได้ดังรูปภาพ โดยมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ทบทวนทฤษฎีและแนวคิดในเรื่องทุนทางสังคม รวมไปถึงงานวิจัยที่ผ่านมาเกี่ยวกับทุนทางสังคมและการจัดการภัยพิบัติ
2. จากการทบทวนในข้อแรก นำไปสู่การจัดทำคำถามในแบบสัมภาษณ์ที่มีทั้งส่วนของทุนทางสังคมและส่วนกระบวนการและความคิดเกี่ยวกับการเตรียมตัวรับมือภัยพิบัติเมือง
3. สัมภาษณ์โดยใช้ระยะเวลาประมาณ 20 - 30 นาทีกับกลุ่มตัวอย่าง
4. นำข้อมูลทั้งสองส่วนมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์
5. สรุปผลและข้อเสนอแนะ

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

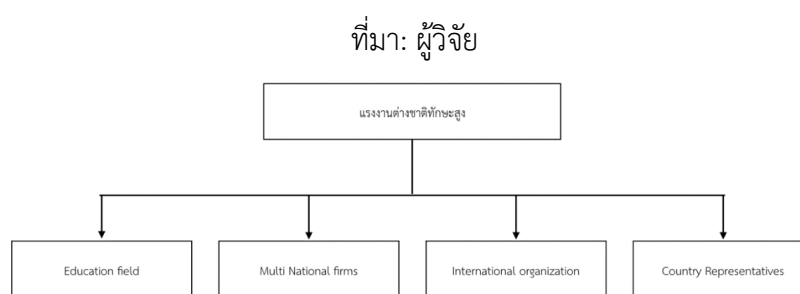
1. ในงานวิจัยชิ้นนี้เก็บรวบรวมข้อมูลขั้นปฐมภูมิจากการสัมภาษณ์ตัวต่อตัวกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งส่วนของการสัมภาษณ์นั้นจะใช้เทคนิคการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบลูกโซ่ โดยผ่านการแนะนำของเครือข่ายทางสังคมของผู้วิจัยและเพื่อนของผู้วิจัยที่ทำงานอยู่ในบริษัทต่างชาติ

2. งานวิจัยได้ใช้เครื่องมือในการพัฒนาและจัดทำแบบสอบถามเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ด้วย Measuring Social Capital: An Integrated Questionnaire ของ ธนาคารโลก (World Bank) (Christiaan Grootaert, Narayan, Jones, & Woolcock, 2004)

3.3 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยชิ้นนี้ ถูกเรียกว่า แรงงานต่างชาติทักษะสูง อ้างอิงตามพระราชบัญญัติการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าว ปี 2560 ซึ่งในขอบเขตเฉพาะแรงงานต่างด้าวที่ได้รับใบอนุญาตให้ทำงานในมาตรา 59 แรงงานต่างด้าวประเภททั่วไป อันหมายถึง คนต่างด้าวที่มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร หรือได้รับ อนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองโดยไม่ใช่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาในฐานะนักท่องเที่ยวหรือผู้เดินทางผ่าน และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งประกอบอาชีพดังต่อไปนี้ตามลำดับ ได้แก่ ผู้จัดการฝ่ายอื่น ๆ ผู้ประกอบอาชีพด้านการสอน กรรมการผู้จัดการและผู้บริหารระดับสูง และ ผู้ถือหนังสือเดินทางทูตหรือหนังสือเดินทางสหประชาชาติ (UN Laissez-Passer) ซึ่งเทียบเท่าหนังสือเดินทางทูตเท่านั้น

โดยกลุ่มตัวอย่างนั้นได้ถูกจัดหมวดหมู่ไว้ตามสถิติของแรงงานต่างด้าว โดยตามข้อมูลของกรมจัดหางานตั้งแต่ปี 2552 ถึงปี 2561 (สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว, 2552-2561) นั้น แรงงานมาตรา 9 ประเภททั่วไปนั้น จำแนกตามอาชีพ โดยมีอาชีพสูงสุดสามอันดับแรก ได้แก่ ผู้จัดการฝ่ายต่าง ๆ ผู้ประกอบอาชีพด้านการสอน และ กรรมการผู้จัดการและผู้บริหารระดับสูง ทำให้การจัดหมวดหมู่ในกลุ่มตัวอย่างจึงมีดังที่แสดงในรูปที่ 19

รูปที่ 19 การจัดหมวดหมู่ในกลุ่มตัวอย่างแรงงานต่างชาติทักษะสูง

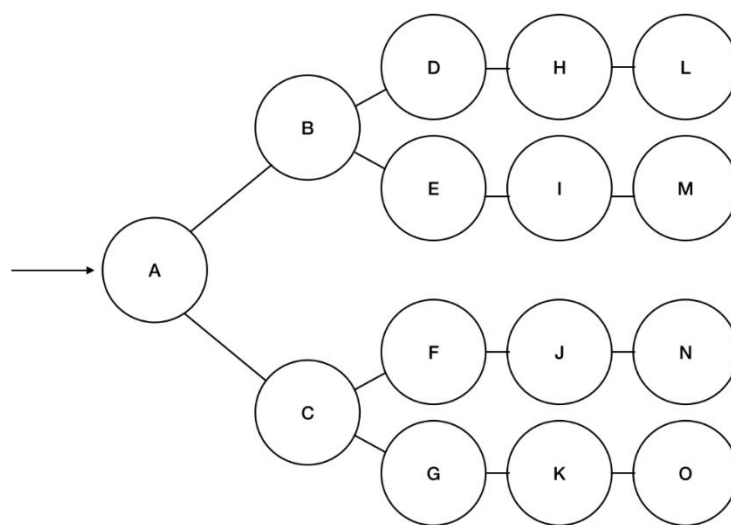
ทำให้การจัดหมวดหมู่ในกลุ่มตัวอย่างจึงมีดังต่อไปนี้ ตามรูปที่ 19

1. กลุ่มที่ทำงานในอาชีพการสอน เช่น ครู อาจารย์มหาวิทยาลัย
2. กลุ่มที่ทำงานในบริษัทต่างชาติซึ่งมีบริษัทหรือหน่วยงานอยู่ในประเทศไทย
3. กลุ่มที่ทำงานในองค์กรระหว่างประเทศที่มีสำนักงานอยู่ในประเทศไทย
4. กลุ่มนักการทูตและตัวแทนของต่างประเทศ

โดยในกลุ่มสุดท้ายนั้นทางกรมจัดหางานไม่ได้ทำสถิตินับจำนวนเอาไว้เพราะเป็นข้อยกเว้นระหว่างประเทศที่ประเทศไทยและประเทศดังกล่าวได้ทำไว้รวมไปถึงข้อตกลงร่วมกับสหประชาชาติ

3.4 การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบลูกโซ่ หรือ Snowball Sampling

การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบลูกโซ่ เป็นการสุ่มโดยอาศัยการแนะนำจากตัวอย่างที่ได้เก็บข้อมูลไปแล้วที่เรียกว่า ลูกบอลหิมะ เพราะว่า ตามทฤษฎีแล้ว ในขณะที่กำลังทำลูกบอลหิมะนั้นเมื่อกลิ้งลูกบอลไปเรื่อย ๆ จะทำให้ลูกบอลหิมะมีขนาดใหญ่ขึ้น ๆ วิธีการนี้จัดว่าเป็นวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น การสุ่มแบบนี้ผู้วิจัยจะให้ตัวอย่างแนะนำคนที่ตรงตามกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาต่อไปเรื่อยเรื่อย จนได้ตามจำนวนที่ต้องการ

ที่มา: ผู้วิจัย

รูปที่ 20 การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบลูกโซ่ หรือ Snowball Sampling

ในรูปที่ 20 จะเห็นว่า ผู้วิจัยเลือก A เป็นตัวอย่างแรกในการสัมภาษณ์หลังจาก A จะแนะนำ B และ C ให้กับผู้วิจัย และเมื่อสัมภาษณ์เสร็จสิ้น B ก็จะแนะนำ D และ E ต่อไปเรื่อยเรื่อย จนผู้วิจัยได้จำนวนของกลุ่มตัวอย่างตามที่ต้องการ โดยจะต้องคำนึงว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการแนะนำนั้น จำเป็นต้องเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตามที่ผู้วิจัยต้องการจึงจะทำการสัมภาษณ์ต่อไป

ในงานวิจัยชิ้นนี้จะเริ่มการสุ่มคนแรกโดยใช้การแนะนำหรือคนที่ผู้วิจัยรู้จักอยู่แล้ว หลังจากทำการสัมภาษณ์เสร็จสิ้นก็จะให้ตัวอย่างนั้นแนะนำคนรู้จักถัดไปโดยให้ตัวอย่างสอบถามความสมัครใจของคนที่เหมาะสมแล้วจึงส่งข้อมูลติดต่อให้ผู้วิจัยติดต่อและนัดวันสัมภาษณ์ต่อไป ยกตัวอย่างตามแผนภาพ ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ นาย A ซึ่งรู้จักกันกับผู้วิจัยมาก่อนหน้านี้แล้ว และได้ขอให้นาย A แนะนำตัวอย่างถัดไปที่มีลักษณะเหมือนกัน นาย A จึงแนะนำ นาย B และ นางสาว C แต่ยังไม่ได้ส่งข้อมูลติดต่อให้กับผู้วิจัย เมื่อนาย A ได้สอบถามความสมัครใจของ นาย B และ นางสาว C แล้ว

ปรากฏว่า นาย B ตอบตกลง จึงได้ส่งข้อมูลติดต่อให้กับผู้วิจัย แต่ในด้านของนางสาว C นั้นไม่สมัครใจที่จะร่วมเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ทำให้นาย A ไม่ส่งข้อมูลติดต่อมายังผู้วิจัย

ที่มา: ผู้วิจัย

รูปที่ 21 ข้อเสียของการสุ่มแบบลูกโซ่ซึ่งทำให้เกิดวงกลมโดดเดี่ยว

อย่างไรก็ดี การทำการสุ่มด้วยวิธีการนี้ มีทั้งข้อดีและข้อเสีย โดยข้อดี คือ สามารถได้การเชื่อมโยงแบบต่อเนื่องไปได้จากในระบบความสัมพันธ์ของกลุ่มตัวอย่าง แต่ข้อเสียก็คือ ในบางกรณีนั้น เมื่อผู้วิจัยได้ตัวอย่างตั้งต้นแล้วนั้น แต่เมื่อตัวอย่างแนะนำไปยังตัวอย่างถัดไป แต่ตัวอย่างที่แนะนำไม่สมัครใจ ก็จะได้เพียงแต่ตัวอย่างตั้งต้นเท่านั้น ทำให้เกิดวงกลมโดดเดี่ยวที่ไม่มีแขนต่อไปไหน ดังในรูปที่ 21 ข้างบน

3.5 แบบสอบถาม

แบบสอบถามนั้นจะนำข้อมูลที่แสดงถึงตัวแปรที่ใช้ในงานวิจัยมาแปลงเป็นคำถามในแต่ละส่วนเพื่อให้สามารถระบุตัวแปรได้ โดยเป็นฐานจากแนวคิดในหัวข้อ 2.2 และ 2.3 ในบทที่ 2 ที่กล่าวไว้แล้วข้างต้น ประกอบไปด้วย 3 ส่วน ดังนี้

3.5.1 ส่วนข้อมูลทั่วไป

ประกอบไปด้วยข้อมูล อายุ เพศ สัญชาติ ช่วงรายได้ จำนวนปีที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ และตำแหน่งงาน เพื่อบอกถึงตัวแปรทางสังคมในส่วนของการนำไปวิเคราะห์เครือข่ายทางสังคมเพื่อทำการสร้างความสัมพันธ์กันในแต่ละหน่วยของข้อมูลที่ถาม และจัดกลุ่มของกลุ่มตัวอย่าง

3.5.2 ส่วนทุนทางสังคม แยกย่อยออกเป็นสองส่วน

ส่วนคำถามเกี่ยวกับเหตุผลที่ย้ายที่ประเทศไทยและเครือข่ายทางสังคมก่อนที่จะย้ายเข้ามาในประเทศไทยเพื่อบ่งบอกถึงทุนทางสังคมของผู้ถูกวิจัย รวมไปถึงสำนึกคิดเกี่ยวกับภัยพิบัติ

ส่วนการวัดระดับทุนทางสังคม (S.Wun'Gasol, Charoenratana, & S.Jumnianpon, 2014; Sanyal & Routray, 2016) โดยแบ่งเป็น ระดับทุนทางสังคมแบบส่วนตัว หรือ Bonding Social Capital และระดับความเชื่อใจของคนในสังคม หรือ Social trust อ้างอิงจากหลักคำถามในการตั้งคำถามทุนทางสังคมของธนาคารโลก Measuring Social Capital; An Integrated Questionnaire (Christiaan Grootaert et al., 2004) โดยเลือกใช้ในส่วนของคำถามหลัก Core Questions ตั้งแต่หน้า 45 เป็นต้นไป โดยเลือกในบริบทที่เหมาะสมและคาดว่ากลุ่มตัวอย่างจะสามารถตอบคำถามได้ และครอบคลุมรวมไปถึงวัดค่าตัวแปรของงานวิจัยในเรื่องทุนทางสังคม ทั้งนี้ เพื่อแสดงถึงความสัมพันธ์ของกลุ่มตัวอย่างระหว่างที่ทำงานกับที่อยู่อาศัย ทำให้เห็นถึงข้อเสนอแนะในการพัฒนาเชิงพื้นที่ต่อไปว่าควรส่งเสริมการพัฒนาในส่วนของที่อยู่อาศัยหรือในส่วนของการจัดการภัยพิบัติต่อไป

3.5.3 ส่วนภัยพิบัติเมือง

คำถามเกี่ยวกับความหมายและสำนึกคิดเกี่ยวกับภัยพิบัติในเมือง และ เมื่อเกิดภัยพิบัติขึ้นจะขอความช่วยเหลือจากที่ไหนเพื่อบ่งบอกถึงทุนทางสังคมที่มี เพื่อระบุตัวแปร Bridging Social Capital และ Linking Social Capital เมื่อยามเกิดภัยพิบัติในการขอความช่วยเหลือ และรับทราบถึงการช่วยเหลือรวมถึงการเตรียมพร้อมของต่างชาติหากมีการระงับถึงบุคคลหรือสถานที่ในการขอความช่วยเหลือยามเกิดภัยพิบัติ

3.6 การวัดค่าตัวแปร

ในการวัดค่าตัวแปรนั้น จะใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก ส่งผลให้การวัดค่าตัวแปรนั้นจำเป็นต้องแปลงเป็นคำถามเพื่อใช้ในการถามกลุ่มตัวอย่าง โดยตัวแปรนั้นแบ่งออกเป็นสองส่วน คือ ตัวแปรทุนทางสังคมและตัวแปรเครือข่ายทางสังคม ดังที่แสดงในตารางที่ 1 และ ตารางที่ 2

ตารางที่ 1 ตัวแปรทุนทางสังคม

ตัวแปร	คำถาม
Bonding, Bridging, Linking Social Capital	มีคนรู้จักที่เคยมาอยู่เมืองไทยก่อนหน้านี้ ถามเกี่ยวกับการอยู่อาศัย
การตัดสินใจเลือกมาทำงาน	ภัยพิบัติเป็นสิ่งที่กังวลในการย้ายเข้ามาทำงานในกรุงเทพฯ
Social Bonding ในที่อาศัย	รู้จักเพื่อนบ้านและขอความช่วยเหลือจากเพื่อนบ้าน
Social Trust	ระดับความไว้วางใจคนทั่วไปในสังคม

ที่มา: ผู้วิจัย

ตารางที่ 2 ตัวแปรเครือข่ายทางสังคม

ตัวแปร	คำถาม
Node	1. ข้อมูลทั่วไป 2. คน หรือ สถานที่ที่จะไปขอความช่วยเหลือเมื่อเกิดภัยพิบัติ
Connection	บุคคลที่จะขอความช่วยเหลือนั้นรู้จักในฐานะอะไร

ที่มา: ผู้วิจัย

ตารางที่ 3 ชุดคำถามในการวัดทุนทางสังคม

Core question	คำถาม	Social Capital	Social Network
Group and Network	1.Do you frequency meeting with friends and acquaintances? 2.how many close friends do you have these days? These are people you feel at ease with, can talk to about private matters, or call on for help.	1	1
Group and Network	3.Generally, would you say that most people can be trusted or that you can't be too careful in dealing with people? 4.In General, how you rate trust on people around you?	4	-
Collective Action and Cooperation	5.If there was a water supply problem in this community, how likely is is that people try to solve this problem?	-	-
Information and Communication	6.How many times you have received a phone call? 7.What are your three main sources of information about what the government is doing (such as agricultural extension, workfare, family planning, etc.)	-	-
Social Cohesion and Inclusion	8.How safe from crime and violence do you feel when you are alone at home? 9.How many times in the past month have you got together with people to have food or drinks, either in their home or in a public place?	9	9
Empowerment and Political Action	10.How happy you consider yourself to be? 11.Lots of people find it difficult to get out and vote. Did you vote on the last state/national/ presidential election?	-	-

ที่มา: World Bank Social Capital Core Questions

จากตารางที่ 3 นั้นผู้วิจัยได้เลือกและดึงเอาคำถามในหมวดที่ตรงกับงานวิจัยมาดัดแปลงเป็นคำถามในตารางที่ 4 โดยในแต่ละคำถามนั้นจะสื่อตัวแปรในเรื่องทุนทางสังคมและเครือข่ายทางสังคม ในตารางที่ 5 และตารางที่ 6 และ Q7 หาผ่านการคำนวณค่าเฉลี่ย

ตารางที่ 4 คำถามในการวัดทุนทางสังคมและเครือข่ายทางสังคม

Q	คำถาม
Q1	Before moving to Bangkok, did disaster consider as your concern? ก่อนที่คุณจะย้ายมากรุงเทพ ภัยพิบัติเป็นสิ่งที่คุณกังวลหรือไม่
Q2	Did you have friends who live in Bangkok before and did you ask them about living in Bangkok? คุณมีเพื่อนที่เคยอาศัยในกรุงเทพมาก่อนหรือไม่ และคนถามเขาเกี่ยวกับการอาศัยในกรุงเทพหรือไม่
Q3	Do you know your neighbor? คุณรู้จักเพื่อนบ้านไหม และ Do you receive help from friends or neighbors? คุณขอความช่วยเหลือจากเพื่อนบ้านหรือไม่
Q4	Does disaster consider as your concern in Bangkok? ภัยพิบัติเป็นสิ่งที่คุณกังวลหรือไม่ในกรุงเทพ
Q5	คำถาม In case of emergency(disaster), Who will you ask for help? เมื่อเกิดภัยพิบัติ ใครที่คุณจะขอความช่วยเหลือ
Q6	Does political instability consider as disaster in Bangkok? ความไม่มีเสถียรภาพทางการเมืองนั้นจัดเป็นภัยพิบัติของกรุงเทพหรือไม่
Q7	"In General, how you rate trust on people around you? โดยปกติแล้ว คุณเชื่อใจคนรอบตัวคุณมากเท่าไร"
Q8	"General Information; Name, Position, Years lived in BKK, Nationality "

ที่มา: World Bank Social Capital Core Questions

ตารางที่ 5 คำถามที่แสดงถึงตัวแปรทุนทางสังคม

ตัวแปร	คำถาม	Q
Bonding, Bridging, Linking Social Capital	มีคนรู้จักที่เคยมาอยู่เมืองไทยก่อนหน้านี้ ถามเกี่ยวกับการอยู่อาศัย	Q2
การตัดสินใจเลือกมาทำงาน	ภัยพิบัติเป็นสิ่งที่กังวลในการย้ายเข้ามาทำงานในกรุงเทพฯ	Q1,Q3,Q6
Social Bonding ในที่อาศัย	รู้จักเพื่อนบ้านและขอความช่วยเหลือจากเพื่อนบ้าน	Q4
Social Trust	ระดับความไว้วางใจคนทั่วไปในสังคม	Q7

ตารางที่ 6 คำถามที่แสดงถึงตัวแปรเครือข่ายทางสังคม

ตัวแปร	คำถาม	Q
Node	1.ข้อมูลทั่วไป 2.คน หรือ สถานที่ที่จะไปขอความช่วยเหลือเมื่อเกิดภัยพิบัติ"	Q5
Connection	บุคคลที่จะขอความช่วยเหลือนั้นรู้จักในฐานะอะไร	Q8

ที่มา: ผู้วิจัย

บทที่ 4

ข้อมูลทั่วไป

4.1 พื้นที่ศึกษา

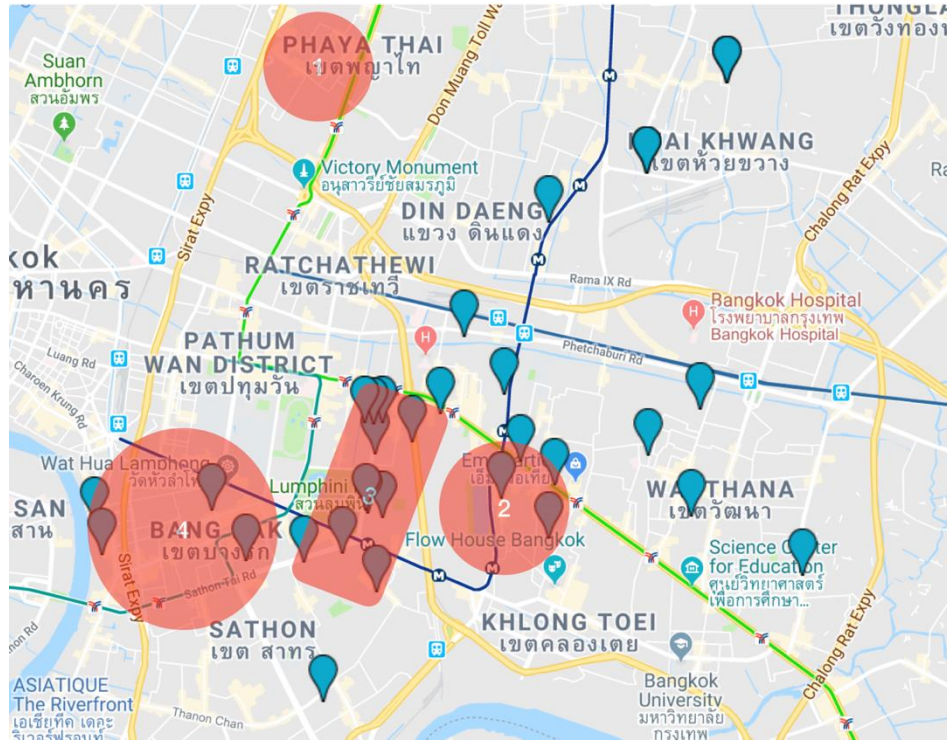
4.1.1 กรุงเทพมหานคร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ที่มา: ผู้วิจัย
 CHULALONGKORN UNIVERSITY
 รูปที่ 22 แผนที่ประเทศไทยและกรุงเทพมหานคร

งานวิจัยชิ้นนี้เลือกพื้นที่กรุงเทพมหานครในรูปที่ 22 เป็นพื้นที่ศึกษาเพราะว่า กรุงเทพมหานคร เนื่องจากเป็นพื้นที่ศูนย์รวมและมีการกระจุกตัวของสถานที่ทำงานของแรงงานกลุ่มนี้จำนวนมาก อีกทั้งยังเป็นที่ตั้งขององค์กรระหว่างประเทศ สถานทูต บริษัทข้ามชาติ และบริษัทชั้นนำต่าง ๆ ดังปรากฏในรูปที่ 23 อันแสดงถึงที่ตั้งสถานทูตและบริษัทข้ามชาติต่างๆ

4.1.2 ที่อยู่อาศัยของแรงงานต่างชาติทักษะสูง อ้างอิงตามกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย

ที่มา: ผู้วิจัย

รูปที่ 23 ที่พักอาศัย สถานทูต และที่ทำงาน

ในรูปที่ 23 สามารถระบุขอบเขตที่อยู่อาศัยและที่ทำงานของกลุ่มแรงงานต่างชาติทักษะสูงตามงานวิจัยชิ้นนี้ได้เป็น

1. ย่านอารีย์สัมพันธ์ ติดกับรถไฟฟ้าสถานีอารีย์
2. ย่านอโศก ติดกับรถไฟฟ้าสถานีอโศกและรถไฟฟ้าใต้ดินสถานีสุขุมวิทและสถานีศูนย์สิริกิตต์
3. ย่านเพลินจิต-ถนนวิฑูและสาทรใต้
4. ย่านสาทรเหนือ-สะพานตากสิน-เจริญกรุง-สี่พระยา

4.2 สถิติแรงงานต่างด้าวประเภททั่วไปในประเทศไทย

ในงานวิจัยชิ้นนี้กล่าวถึงเฉพาะแรงงานต่างชาติทักษะสูงตามพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2560 และพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2561 อันหมายถึง แรงงานต่างด้าวตามมาตรา 9 ประเภททั่วไป ที่เข้ามาทำงานในอาชีพผู้จัดการฝ่าย ๆ ผู้ประกอบอาชีพด้านการสอน กรรมการผู้จัดการและผู้บริหารระดับสูง และ ผู้ถือหนังสือเดินทางทูตหรือหนังสือเดินทางสหประชาชาติ (UN Laissez-Passer) ซึ่งเทียบเท่าหนังสือเดินทางทูตเท่านั้น

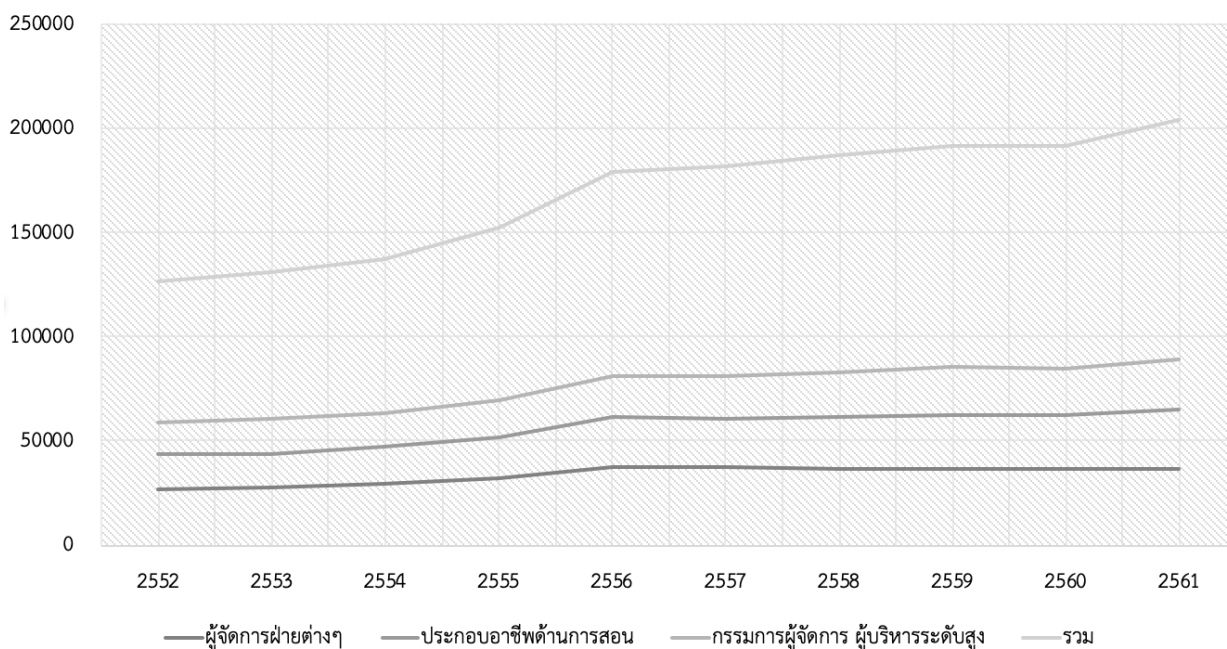
โดยตามข้อมูลของกรมจัดหางานตั้งแต่ปี 2552 ถึงปี 2561 นั้น (สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว, 2552-2561) แรงงานมาตรา 9 ประเภททั่วไปตามรายงานสถิติฉบับล่าสุดนั้น จำแนกตามอาชีพโดยมีอาชีพสูงสุดสามอันดับแรก ได้แก่ ผู้จัดการฝ่ายต่าง ๆ ผู้ประกอบอาชีพด้านการสอน และ กรรมการผู้จัดการและผู้บริหารระดับสูง ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนแรงงานต่างด้าวมาตรา 9 ประเภททั่วไป จำแนกตามอาชีพสามอันดับแรก ปี พ.ศ.2552 ถึงปี พ.ศ.2561

	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561
ผู้จัดการฝ่ายต่างๆ	27030	27517	29392	31717	37646	37145	36158	36216	36328	36664
ประกอบอาชีพด้านการสอน	16547	16439	17659	19847	23906	23885	25105	26316	25749	28873
กรรมการผู้จัดการ ผู้บริหารระดับสูง	15002	16433	16321	17625	19325	19814	21446	22643	22992	23374
รวม	68399	70449	73841	82833	97850	100943	104208	106006	106523	114844

ที่มา: สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว กรมจัดหางาน

กราฟแสดงจำนวนแรงงานต่างด้าวประเภททั่วไปตามอาชีพสูงสุดตั้งแต่ปี 2552 - 2561

ที่มา: สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว กรมจัดหางาน

รูปที่ 24 จำนวนแรงงานต่างด้าวมาตรา 9 ประเภททั่วไป

จากรูปที่ 25 แสดงถึงจำนวนแรงงานต่างด้าวมาตรา 9 ประเภททั่วไปนั้นจะเห็นว่า จำนวนรวมแรงงานต่างด้าวประเภททั่วไปนี้โดยจากข้อมูลกรมจัดหางาน ในปี พ.ศ.2552 ถึงปี พ.ศ.2561 นั้นมีแนวโน้มสูงขึ้น โดยสามอันดับอาชีพที่มากที่สุดก็มีแนวโน้มสูงขึ้นเช่นกัน จึงทำให้เห็นว่า ประชากรแรงงานต่างชาติในกลุ่มนี้มีแนวโน้มที่จะเพิ่มสูงขึ้นอีกในอนาคต ทำให้ภาครัฐนั้นจำเป็นต้องจัดเตรียมและให้การดูแลอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้กับประชากรในกลุ่มนี้เช่นกัน

การจัดกลุ่มและการสำรวจก่อนปี 2552 นั้นไม่มีการจัดกลุ่มและแบ่งอาชีพได้เลย และในปี 2552 จนถึงปี 2560 นั้นได้มีการจัดกลุ่มแรงงานต่างด้าวในแต่ละมาตราไว้แต่ยังไม่ได้มีการจัดอันดับอาชีพกลุ่มอาชีพตามจำนวนมากนัก ซึ่งในงานวิจัยฉบับนี้จะอ้างอิงการจัดอันดับตาม รายงานสถิติปีล่าสุด ปี 2561 ซึ่งได้จัดกลุ่มอาชีพในแรงงานต่างด้าวมาตราที่ 9 ทั่วไปไว้อย่างที่ไดกล่าวไปแล้วในส่วนแรก

บทที่ 5

ข้อมูลและผลการศึกษา

ในบทนี้จะเป็นการแสดงผลข้อมูลและผลการศึกษา โดยเริ่มต้นจากคำถามในการวิจัยที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งดัดแปลงมาจาก ชุดคำถามในการวัดค่าทุนทางสังคม(C. Grootaert & Bastelaer, 2002) หลังจากนั้นจะเล่าถึงการได้มาซึ่งตัวอย่างทั้ง 20 ตัวอย่างในการทำการวิจัยโดยใช้วิธีการสุ่มแบบลูกโซ่ จากนั้นจะเป็นการแสดงผลการศึกษา โดยเป็นการแสดงผลข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก และผลการวิเคราะห์ทุนทางสังคมและเครือข่ายทางสังคมกับการรับมือภัยพิบัติ

5.1 คำถามและสิ่งที่สะท้อนตัวแปรจากคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์

ในส่วนนี้จะเอาคำถามที่นำไปสู่สะท้อนตัวแปรต่าง ๆ ในงานวิจัย โดยแต่ละคำถามนั้นจะสะท้อนตัวแปรในส่วนของทุนทางสังคมเพื่อนับไปสู่การวิเคราะห์เครือข่ายทางสังคมและทำแผนภาพในบทถัดไป โดยจากที่กล่าวไปแล้วข้างต้นนั้นมีชุดคำถามเกี่ยวกับ ทุนทางสังคม และ การเตรียมตัวรับมือภัยพิบัติมีดังนี้

1. Before moving to Bangkok, did disaster consider as your concern? (ก่อนที่คุณจะย้ายมากรุงเทพ ภัยพิบัติเป็นสิ่งที่คุณกังวลหรือไม่) สะท้อนถึงในเรื่องการจัดการภัยพิบัตินับเป็นหนึ่งในปัจจัยในการเลือกที่ทำงานของแรงงานต่างชาติทักษะสูงเหล่านี้หรือไม่ และสิ่งที่กังวลในเรื่องภัยพิบัติของกรุงเทพก่อนที่จะย้ายมาทำงาน และทดสอบสมมติฐานของงานวิจัย
2. Did you have friends who live in Bangkok before and did you ask them about living in Bangkok? (คุณมีเพื่อนที่อาศัยอยู่ที่กรุงเทพหรือไม่แล้วคุณถามเขาเกี่ยวกับการอยู่อาศัยในกรุงเทพด้วยรีเปล่า) สะท้อนให้เห็นถึงทุนทางสังคมในเรื่อง Bonding Social Capital และเครือข่ายทางสังคมในการเลือกมาทำงานในกรุงเทพ
3. Do you know your neighbor? (คุณรู้จักเพื่อนบ้านไหม) และ Do you receive help from friends or neighbors? (คุณขอความช่วยเหลือจากเพื่อนบ้านหรือไม่) นั้นสะท้อนทุนทางสังคมในเรื่อง Bonding Social Capital ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระดับปัจเจกบุคคลที่จะขอความช่วยเหลือในยามเกิดภัยพิบัติและความใกล้ชิดของความสัมพันธ์ของกลุ่มตัวอย่างในแหล่งที่อยู่อาศัย
4. In case of emergency(disaster), Who will you ask for help? (เมื่อเกิดภัยพิบัติ ใครที่คุณจะขอความช่วยเหลือ) นั้นสะท้อนทุนทางสังคมในเรื่อง Bonding Social Capital เช่นกัน และแสดงถึงทุนทางสังคมทั้งสามรูปแบบ เมื่อยามเกิดภัยพิบัติจะมุ่งไปหาบุคคลนั้น ถึงแสดงให้เห็นถึงเครือข่ายความสัมพันธ์

5. Does disaster consider as your concern in Bangkok? (ภัยพิบัติเป็นสิ่งที่คุณกังวลหรือไม่ในกรุงเทพฯ) สะท้อนถึงการจัดการภัยพิบัติของกรุงเทพฯทดสอบสมมุติฐานและปัจจัยในการเลือกที่ทำงานของกลุ่มแรงงานต่างชาติทักษะสูง

6. Does political instability consider as disaster in Bangkok? (ความไม่มีเสถียรภาพทางการเมืองนั้นจัดเป็นภัยพิบัติของกรุงเทพฯหรือไม่) สะท้อนถึงมุมมองเรื่องการเมืองส่งผลต่อความมั่นใจของแรงงานต่างชาติทักษะสูงหรือไม่

ตารางที่ 8 ตารางสรุปคำตอบของแต่ละคำถามของกลุ่มตัวอย่าง

Sampling	Q1	Q2.1	Q2.2	Q3	Q4	Q5	Q6
A1	No	Yes	Yes	No	No	My college in office	No
A2	No	Yes	Yes	No	No	My office	No
A3	No	No	No	No	No	My School and my close friend	No
A4	No	Yes	Yes	No	No	People in my office	No
A5	No	Yes	Yes	No	No	My close friend and my wife	No
A6	No	Yes	Yes	No	No	My friends at school, My brother	No
B1	No	Yes	Yes, B2	No	No	My boyfriend, My university	No
B2	No	No	No	No	No	My husband, My office, Embassy	No
B3	No	No	No	No	No	My office, The Embassy	No
G1	No	Yes	Yes	No	No	My office, My close friends	No
P1	No	No	No	No	No	The Embassy	No
P2	No	No	No	No	No	The Embassy	No
P3	No	No	No	No	No	The Embassy	No
P4	No	No	No	No	No	The Embassy, My Family	No
U1	No	Yes	No	No	No	My close friends at Embassy	No
M1	No	Yes	Yes	No	No	My office	No
M2	No	Yes	Yes	No	No	My office, my boyfriend	No
M3	No	Yes	Yes	No	No	My office, The Embassy	No
E1	No	No	No	No	No	My office	No
E2	No	No	No	No	No	My office, My girlfriend	No

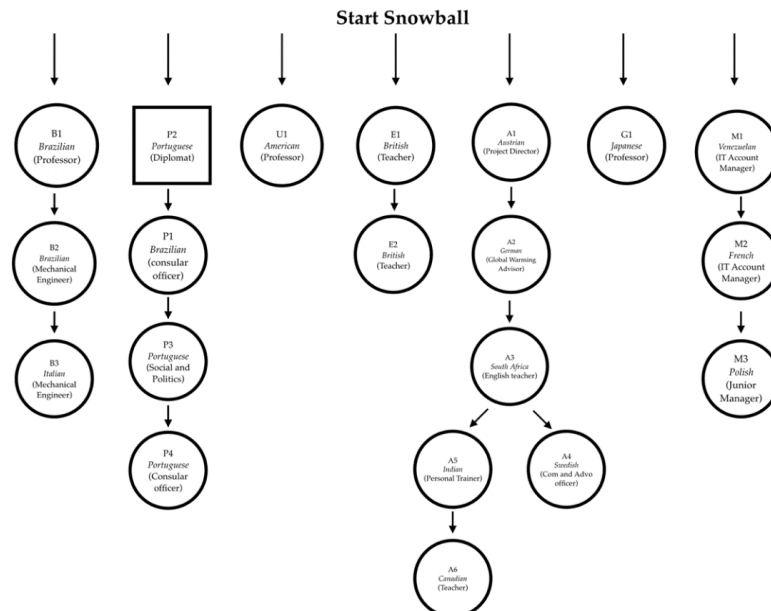
ตารางที่ 9 ตารางแสดงคำตอบและข้อมูลร้อยละ

Question	คำตอบ	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ
Q1	ไม่ใช่	20	100
Q2	มีและถ้าม	10	50
	มีแต่ไม่ได้ถ้าม	12	10
	ไม่มี	8	40
Q3	ไม่รู้จักและไม่ เคยขอความ ช่วยเหลือ	20	100
Q4	ไม่ใช่	20	100
Q5	เพื่อนร่วมงาน	20	67
	ครอบครัว	8	27
	สถานทูต	2	6
Q6	ไม่สนใจ	20	100

ที่มา: ผู้วิจัย

จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นถึงคำตอบของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ตอบชุดคำถามตามในบทที่
ผ่านมา หรืออาจจะดูได้จาก ภาคผนวกท้ายเล่ม และในตารางที่ 11 แสดงถึงการวิเคราะห์คำตอบเป็น
อัตราส่วนร้อยละ เมื่อนำคำตอบมาคำนวณเป็นร้อยละจากจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

5.2 การสุ่มตัวอย่าง

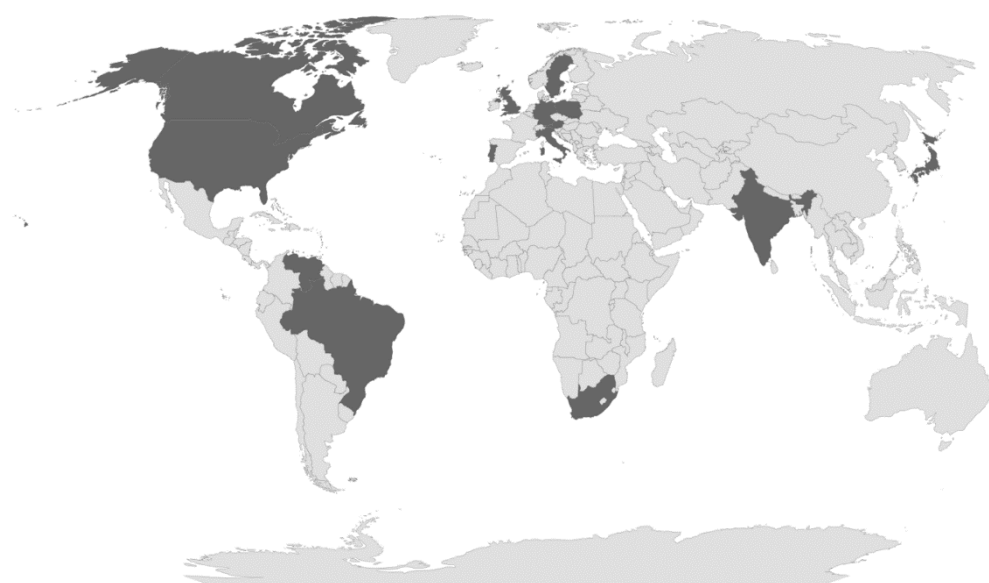

ที่มา: ผู้วิจัย

รูปที่ 25 การสุ่มตัวอย่างแบบลูกโซ่

วิธีการสุ่มตัวอย่างนั้นสามารถดูได้จากบทที่ 3 ระเบียบและวิธีการวิจัย โดยในรูปที่ 24 นั้นจะแสดงให้เห็นถึงวิธีการเริ่มสุ่มตัวอย่างจากตัวอย่างตั้งต้นทั้งหมด โดยเริ่มจาก B1, P2, U1, E1, A1, G1, และ M1 และนำไปสู่การวิเคราะห์เครือข่ายทางสังคมในบทที่ 5 ผลการศึกษา โดยในการเลือกใช้ตัวอักษรย่อ นั้น ใช้การสุ่มทั้งหมด โดยไม่มีนัยสำคัญใดใดทั้งสิ้น เพื่อปกป้องสิทธิส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยชิ้นนี้มีทั้งหมด 20 คน แบ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างจาก 15 ประเทศ ใน 5 ทวีป ดังปรากฏในรูปที่ 26

ที่มา:ผู้วิจัย

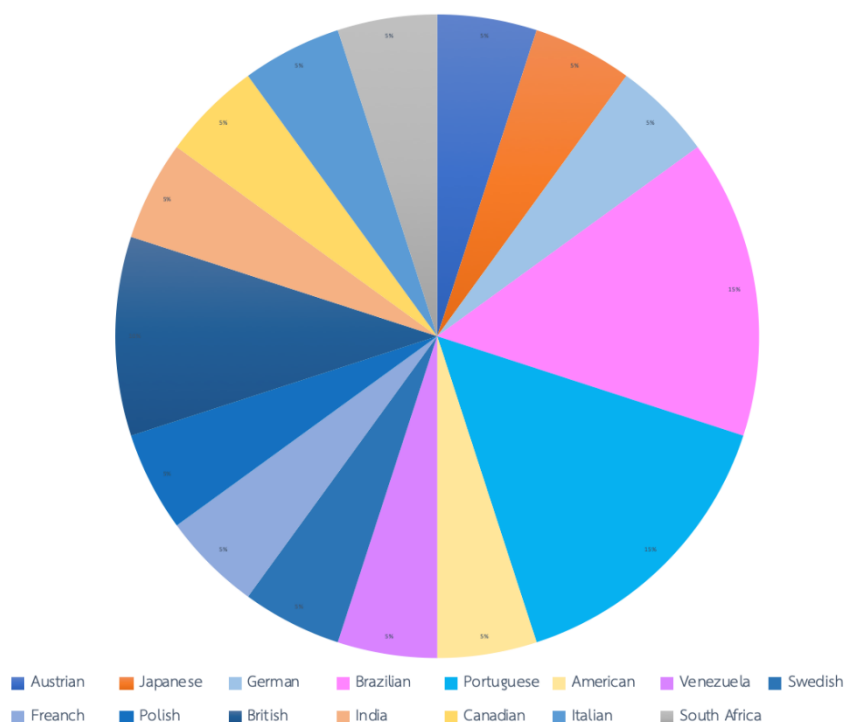
รูปที่ 26 แผนที่แสดงประเทศของกลุ่มตัวอย่างในสี่เทาเข้ม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางที่ 10 ตารางสรุปข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง

Sampling No.	Nationality	Affiliation
1	Japanese	Professor
2	Austria	Project Director
3	Brazilian	Consular Officer
4	Portuguese	Social and Politic Officer
5	German	Advisor for Climate Change
6	American	Professor
7	Brazilian	Professor
8	South Africa	Teacher in Private school
9	Portuguese	Diplomat
10	Portuguese	Consular Officer
11	Venezuela	IT Account Manager
12	Swedish	Com and Advocacy Officer
13	Brazilian	Mechanical Engineer
14	French	IT Account Manager
15	Polish	Junior Manager
16	British	Teacher
17	Indian	Personal Trainer
18	Canadian	Teacher in nursery
19	British	Teacher
20	Italian	Mechanical Engineer

จากข้อมูลในตารางที่ 8 นั้นเมื่อนำมาจำแนกตามกลุ่มประเทศและทวีปตามภูมิศาสตร์ จะได้ดังในรูปที่ 27 และรูปที่ 28

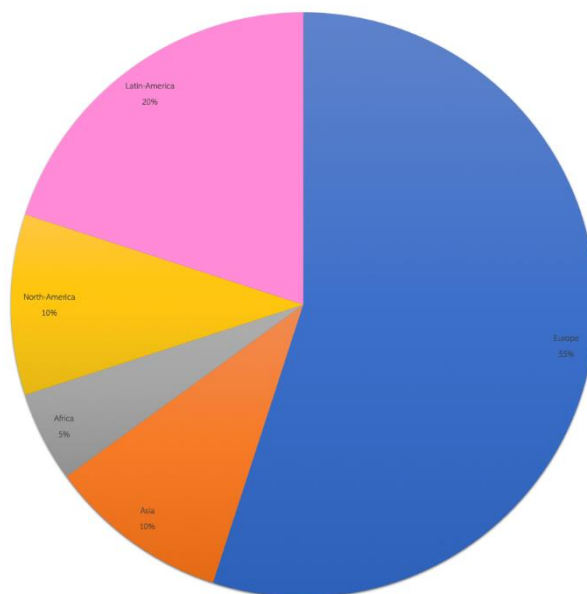

ที่มา:ผู้วิจัย

รูปที่ 27 แผนภูมิแสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเชื้อชาติ

แผนภูมิวงกลมแสดงให้เห็นการการจำแนกกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย ดังนี้

1. ทวีปอเมริกาเหนือ ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศแคนาดา ในโทนสีเหลือง
2. ทวีปอเมริกาใต้ ได้แก่ ประเทศบราซิลและประเทศเวเนซุเอลา ในโทนสีชมพู
3. ทวีปแอฟริกา ได้แก่ ประเทศแอฟริกาใต้ ในโทนสีเทา
4. ทวีปเอเชีย ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่นและประเทศอินเดีย ในโทนสีส้ม
5. ทวีปยุโรป ได้แก่ ประเทศเยอรมันนี ประเทศออสเตรีย ประเทศโปแลนด์ ประเทศโปรตุเกส ประเทศอังกฤษ ประเทศสวีเดน ประเทศอิตาลี และประเทศฝรั่งเศส ในโทนสีฟ้า

ที่มา:ผู้วิจัย

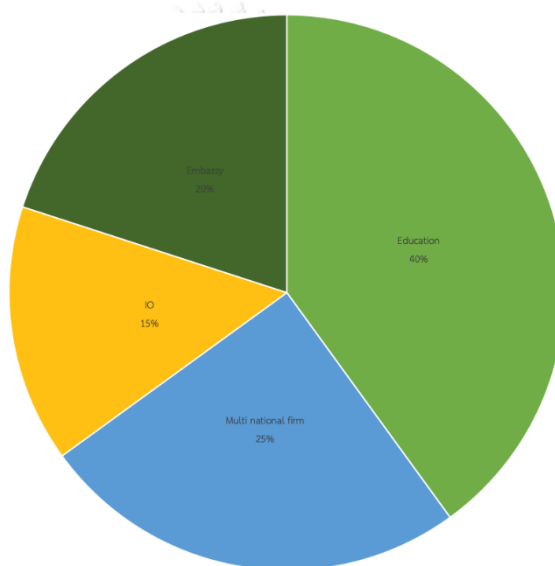
รูปที่ 28 แผนภูมิแสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามทวีป

จากรูปที่ 27 และรูปที่ 28 ทั้งสองนั้นจะเห็นสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่ได้จำแนกไว้ดังนี้

1. โทนสีฟ้า แสดงถึง กลุ่มประเทศในทวีปยุโรปซึ่งมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55 จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
2. โทนสีชมพู แสดงถึง กลุ่มประเทศในทวีปอเมริกาใต้ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 20 จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
3. โทนสีส้ม แสดงถึง กลุ่มประเทศในทวีปเอเชียซึ่งคิดเป็นร้อยละ 10 จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
4. โทนสีเหลือง แสดงถึง กลุ่มประเทศในทวีปอเมริกาเหนือซึ่งคิดเป็นร้อยละ 10 เช่นเดียวกับกลุ่มประเทศในทวีปเอเชีย
5. โทนสีเทา แสดงถึง กลุ่มประเทศในทวีปแอฟริกาซึ่งมีจำนวนน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 5 จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

จำแนกกลุ่มตัวอย่างตามการจำแนกของสำนักงานบริหารแรงงานต่างด้าว กรมจัดหางาน ดังที่กล่าวไปในบทที่ 2 หัวข้อที่ 2.5 และบทที่ 3 หัวข้อที่ 3.3 ได้ดังนี้

- 1.กลุ่มที่ทำงานในอาชีพการสอน เช่น ครู อาจารย์มหาวิทยาลัย จำนวน 8 คน
- 2.กลุ่มที่ทำงานในบริษัทต่างชาติซึ่งมีบริษัทหรือหน่วยงานอยู่ในประเทศไทย จำนวน 5 คน
- 3.กลุ่มที่ทำงานในองค์กรระหว่างประเทศที่มีสำนักงานอยู่ในประเทศไทย จำนวน 3 คน
- 4.กลุ่มนักการทูตและคนที่ทำงานในสถานทูต จำนวน 4 คน

ที่มา:ผู้วิจัย

รูปที่ 29 แผนภูมิแสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างกลุ่มอาชีพ

จากรูปที่ 29 นั้นแสดงให้เห็นว่า จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในอาชีพกลุ่มที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 40 กลุ่มที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 25 กลุ่มที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 15 และกลุ่มที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 20

ตารางที่ 11 ตารางสรุปข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง ระดับทุนทางสังคม
ระดับความเชื่อใจในสังคม และจำนวนปีที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพ

Sampling No.	Years living in BKK	Nationality	Affiliation	Social bonding	Social trust
1	4	Japanese	Professor	3	3
2	3	Austria	Project Director	2	4
3	2	Brazilian	Consular Officer	4	3
4	0.5	Portuguese	Social and Politic Officer	5	3
5	2.5	German	Advisor for Climate Change	4	4
6	27	American	Professor	2	5
7	0.5	Brazilian	Professor	3	4
8	2	South Africa	Teacher in Private school	3	4
9	3	Portuguese	Diplomat	3	4
10	18	Portuguese	Consular Officer	4	4
11	6	Venezuela	IT Account Manager	4	5
12	1.5	Swedish	Com and Advocacy Officer	4	4
13	3	Brazilian	Mechanical Engineer	1	5
14	4	French	IT Account Manager	3	5
15	0.7	Polish	Junior Manager	3	4
16	14.5	British	Teacher	3	4
17	4	Indian	Personal Trainer	3	5
18	4	Canadian	Teacher in nursery	2	4
19	6	British	Teacher	2	5
20	3.5	Italian	Mechanical Engineer	2	5
Total				3	4.2

ที่มา:ผู้วิจัย

จากตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยของระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย อยู่ที่ 5 ปี โดยที่มีระยะเวลาที่อยู่อาศัยนานที่สุด คือ 27 ปี และน้อยที่สุด คือ 6 เดือน

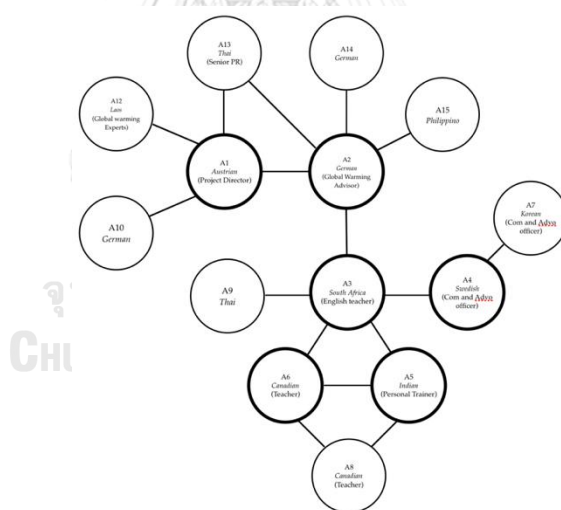
และในส่วนของค่า Social Bonding (S.Wun'Gaso et al., 2014; Sanyal & Routray, 2016) ที่ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3 จาก 5 ที่จัดว่าเป็นระดับปานกลางที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์กับคนที่ยังรู้จักรอบตัว โดยค่าดังกล่าวมาจากการให้บอกความถี่ในการพบเจอเพื่อน คนรู้จัก และญาติในหนึ่งอาทิตย์ซึ่งส่วนใหญ่จะให้อยู่ที่ 3 จากตารางด้านบน

ในส่วนของค่า Social Trust (Christiaan Grootaert et al., 2004; Putnam, 1993a, 2000) ที่อยู่ในระดับที่ค่อนข้างสูงมาก เฉลี่ยอยู่ที่ 4.2 โดยค่าดังกล่าวนี้สะท้อนความปลอดภัยและความมั่นใจในการใช้ชีวิตประจำวันของกลุ่มตัวอย่าง

5.3 ผลการสัมภาษณ์

จากตัวแบบสอบถามนั้น ในหัวข้อนี้จะเล่าผลการศึกษาที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้ง 20 คน โดยเรียงตามตัวอักษร

ตัวอย่างคนที่ 1-6 ในรูปที่ 30

ที่มา:ผู้วิจัย
รูปที่ 30 ตัวอย่างคนที่ 1-6

ตัวอย่างคนที่ 1 หรือ A1 กลุ่มตัวอย่างคนนี้ได้เคยอาศัยอยู่ในประเทศลาวก่อนจะย้ายมาอยู่ที่กรุงเทพฯ ซึ่งเขารู้สึกคุ้นเคยกับกรุงเทพฯเป็นอย่างมาก และเล่าเสริมว่า เมื่อเกิดเหตุการณ์อันตรายใดๆ ก็จะต้องต่อเพื่อนที่ทำงานเป็นอันดับแรก และในกลุ่มของเพื่อนๆชาวต่างชาติที่นั่นมักจะรับข้อความเตือนภัยเสมอว่า สถานที่ใดในกรุงเทพฯอาจจะเป็นอันตรายได้ อย่างเหตุการณ์ไฟไหม้ที่ห้างดังย่านราช

ประสงค์ เขาเองก็ได้รับข้อความเช่นกัน อย่างไรก็ตาม จากเหตุการณ์น้ำท่วมครั้งใหญ่ในกรุงเทพฯ นั้น เขาก็ยังมีความกังวลเรื่องนี้เช่นกัน แต่ก็ไม่ส่งผลต่อเขามากเท่าไรนัก เพราะจากที่เห็นนั้น ก็รู้สึกว่าคุณภาพของไทยมีการจัดการและตอบสนองทันทีต่อเหตุการณ์น้ำท่วมในกรุงเทพฯ รวมไปถึงเรื่องสภาวะอากาศเมื่อต้นปีที่เขารู้สึกว่าน่าจะเป็นเรื่องที่กำลังมากกว่า และให้ความเห็นว่า ข้อมูลในเรื่องภัยพิบัติจากนักท่องเที่ยวความน่าเชื่อถือกว่าจากทางรัฐบาลไทยมากกว่าและสำหรับเขาแล้วกรุงเทพฯ นั้นเป็นเมืองที่ดีและน่าอยู่

ถัดมาตัวอย่างคนที่ 2 หรือ A2 ซึ่งเป็นเพื่อนที่ทำงานเดียวกันของ A1 และเป็นคนที่ A1 จะโทรหาเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน โดย A2 มีทัศนคติที่ดีกับกรุงเทพฯ เป็นอย่างมาก และกล่าวว่า กรุงเทพฯ ในความคิดของเขาเป็นหนึ่งในเมืองที่ดีที่สุดที่จะเลือกย้ายมาอยู่และทำงานที่นี่ เขารักอาหารไทยแม้ว่าจะทานรสชาติเผ็ดไม่ได้ และที่สำคัญที่สุดที่ทำให้เมืองไทยน่าอยู่ ก็คือคนไทย ที่มีนิสัยดีและมักช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลา แต่หากจะมีเหตุที่ทำให้เขาต้องย้ายออกจากกรุงเทพฯ ไปนั้น ก็คงเป็นเรื่องมลภาวะทางอากาศเมื่อต้นปี และส่วนตัวนั้นคิดว่า รัฐบาลไทยไม่มีการเตรียมตัวและข้อมูลที่ออกมาจากรัฐบาลนั้น ไม่เป็นที่น่าเชื่อถือเอาเสียเลย

ในขณะที่คนถัดมาตัวอย่างคนที่ 3 หรือ A3 ซึ่งเป็นเพื่อนกับ A2 ที่ฟิตเนสแห่งหนึ่งย่านอารีย์ นั้น กล่าวว่า จุดประสงค์ในการย้ายมาทำงานที่กรุงเทพฯ เพราะต้องการสิ่งท้าทายในชีวิต หลังจากที่ได้จบการศึกษาปริญญาโทในด้านชีวเคมี เขารู้สึกว่าต้องการหาอะไรใหม่ๆ ให้กับชีวิต อย่างทักษะในการสอน จึงเลือกมาทำงานที่กรุงเทพฯ โดยไม่ได้ถามใครและรู้จักใครมาก่อน สำหรับเขาแล้ว กรุงเทพฯ เป็นเมืองที่ปลอดภัยและระบบขนส่งมวลชนในกรุงเทพฯ นั้นยังมีความปลอดภัยมากกว่าในประเทศของเขาเสียอีก อาหารที่นี่ราคาถูก แต่เขาเป็นชาวมุสลิม ซึ่งการหาอาหารฮาลาลเขาจำเป็นต้องไปในแหล่งที่มีอาหารของคนอิสลามอย่างถนนเพชรบุรี และกล่าวเพิ่มว่าอากาศมรกรุงร้อนมาก แต่สุดท้ายคุณก็จะชินไปเอง และสุดท้ายกรุงเทพฯ ก็เป็นหนึ่งในตัวเลือกที่เขาจะย้ายเข้ามาอยู่โดยไม่รู้สึกเสียใจที่ได้ย้ายมาอาศัยจนทุกวันนี้

ถัดมากลุ่มตัวอย่างอีกคนที่เล่นฟิตเนสที่เดียวกันกับ A2 และ A3 โดย A4 นั้นทำงานในองค์กรระหว่างประเทศขนาดใหญ่ที่สุดในโลก ก่อนที่จะย้ายมากรุงเทพฯ เขาได้เล่าว่า เคยไปประจำการที่ทวีปแอฟริกามาก่อน ซึ่งเมื่อเทียบกับกรุงเทพฯ แล้วนั้น ถือว่าแย่มาก เขาชอบคนไทยเพราะมักจะช่วยเหลือและยินดีที่จะช่วยคนอื่นอยู่เสมอ ซึ่งแตกต่างจากแอฟริกา และทำให้เขานึกถึงการงานในองค์กรของตัวเองที่มักจะต้องพึ่งคนอื่นอยู่เสมอเพราะมีเพื่อนร่วมงานจากทั่วโลก และกล่าวว่า กรุงเทพฯ นั้นจัดเป็นเมืองที่ปลอดภัยและดีเยี่ยมยังอยู่ในจุดกึ่งกลางของการขนส่งไม่ว่าจะไปไหนมาไหน A4 กล่าวเสริมในเรื่องของคนไทยว่า คนไทยนั้นซื่อสัตย์และสุภาพ แต่ก็ต้องใช้เวลาในการทำความรู้จักสักระยะ พวกเขาเป็นห่วงเป็นใยความรู้สึกผู้อื่น และพยายามรักษาน้ำใจของคนอื่นด้วย ซึ่งนี่

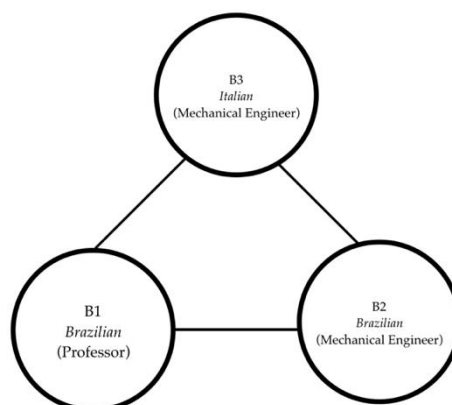
เป็นสิ่งเขาคิดว่าคนไทยน่ารักและน่าอยู่ด้วย ซึ่งแตกต่างจากคนที่บ้านเกิดของเขา ซึ่งมักจะพูดตรงประเด็นแม้ว่าจะทำให้คนอื่นเสียความรู้สึกก็ตาม

ตัวอย่างคนที่ 5 หรือ A5 เป็นเพื่อนกลุ่มเดียวกันในพิตเนสกับตัวอย่างด้านบน กล่าวว่า เคยอาศัยอยู่ที่ประเทศสหราชอาณาจักร และเมืองดูไบ สาธารณรัฐอาหรับเอมิเรตก่อนที่จะย้ายมาที่กรุงเทพฯ และมีความกังวลเรื่องปัญหามลภาวะเมื่อต้นปีอย่างมาก เพราะด้วยอาชีพของเขาแล้วนั้น ที่เป็นครูสอนออกกำลังกายส่วนตัว ทำให้กลายเป็นคลาสนอกกำลังกายกลางแจ้งต้องหยุดพักและสมาชิกหลายคนก็ไม่ได้มาเข้าร่วมชั้นเรียนออกกำลังกาย แต่ถึงกระนั้น เขาก็ยังชื่นชอบในการอาศัยในกรุงเทพฯ เพราะกรุงเทพฯ นั้นสามารถใช้จ่ายได้สะดวกสบายถึงแม้ว่าจะไม่ได้หาเงินได้มากขนาดนั้นก็ตามและอาหารก็ราคาถูก

ตัวอย่างคนที่ 6 หรือ A6 ซึ่งเป็นภรรยาของ A5 และเป็นเพื่อนกลุ่มเดียวกับ A2-4 กล่าวว่า แม่และน้องชายของเขาได้ย้ายมาอยู่กรุงเทพฯ ก่อน ซึ่งหลังจากที่เขาได้จบปริญญาโท ก็ย้ายตามมาและไม่เคยมีความคิดกังวลในเรื่องภัยพิบัติใดใดทั้งสิ้นตั้งแต่ครอบครัวของเขาย้ายมาก่อนหน้าด้วยซ้ำ เขารักอาหารไทย เพราะอร่อยและทำง่าย ราคาถูกอีกด้วย แต่การซื้ออาหารจากนอกบ้านนั้นถูกกว่าทำเองที่บ้าน และให้ความเห็นเกี่ยวกับกรุงเทพฯ ว่า กรุงเทพฯ น่ายายและใหญ่มาก ไม่มีพื้นที่สีเขียวมากพอ และยังมีมลพิษบนถนน แต่เขาก็รู้สึกโอเคกับอากาศร้อนชื้นและมีฝุ่นควันมากมาย ที่สำคัญคนไทยน่ารักมากๆ และเป็นมิตรด้วย

จากกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่าง A1 ถึง A6 นั้นกลุ่มตัวอย่างทุกคนค่อนข้างมีทัศนคติที่ดีกับประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับคนไทยที่กลุ่มตัวอย่างค่อนข้างมีความรู้ไปในทางบวกอย่างมาก และในเรื่องของวิถีชีวิตตัวอย่างอาหารไทย ที่กลุ่มตัวอย่างทุกคนมักจะกล่าวถึงว่าเรื่องราคาและรสชาติ อย่างไรก็ตาม ข้อเสนอนะที่เห็นจากกลุ่มตัวอย่างแรกนี้ ก็คือ เรื่องฝุ่นและควัน รวมไปถึงมลพิษบนท้องถนนที่เหล่ากลุ่มตัวอย่างค่อนข้างมีความกังวลใจและมีความรู้สึกไปในทางที่ไม่ดีเท่าไรนัก ซึ่ง A6 ได้เสนอนะในเรื่อง การเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้กับเมืองซึ่งเป็นสิ่งที่ทางภาครัฐกำลังผลักดันและพยายามทำให้เกิดมากขึ้นในเร็ววัน อย่างไรก็ตาม สำหรับปัญหาอากาศร้อนของกรุงเทพฯ นั้น จัดว่าเป็นเรื่องการปรับตัวทางร่างกายของเหล่ากลุ่มตัวอย่างเสียมากกว่า เพราะส่วนใหญ่เมื่อคุ้นชินกับสภาพภูมิอากาศของกรุงเทพฯ และประเทศไทยแล้วนั้นก็จะสามารถใช้ชีวิตตามปกติ

ตัวอย่างที่ 7-9 ในรูปที่ 31

ที่มา:ผู้วิจัย

รูปที่ 31 ตัวอย่างที่ 7-9

ตัวอย่างคนที่ 7 หรือ B1 ซึ่งเป็นเครือข่ายความสัมพันธ์อีกกลุ่มหนึ่ง ได้กล่าวว่า ย้ายมากรุงเทพฯ เพราะความไม่มั่นคงทางการเมืองและเขาก็ไม่ชอบประธานาธิบดีของประเทศตนเองตอนนี้ สำหรับเขาแล้วกรุงเทพฯ นั้นปลอดภัยมาก เขาเคยเดินถือโทรศัพท์มือถือจากแอร์พอดลิ่ง มักจะสั้นไปยังโศกในเวลาที่สองและไม่มีเหตุใดใดเกิดขึ้นในขณะที่เดินเล่นไอโฟนในเวลาดังกล่าว แต่เขาไม่สามารถทำแบบเดียวกันในประเทศของเขาได้ และกล่าวเสริมในเรื่องภัยพิบัติว่า เขานั้นไม่ได้มีความคาดหวังเกี่ยวกับภัยพิบัติใดใดในกรุงเทพฯ เลย กรุงเทพฯ สำหรับเขานั้นเป็นเมืองที่ดี อากาศร้อน แต่คุณก็สามารถปรับตัวได้ในเวลาไม่กี่เดือน และเขาชอบคนไทยเป็นอย่างมาก และสามารถเชื่อใจคนบนถนนในกรุงเทพฯ มากกว่าเมืองในบ้านเกิดเสียอีก

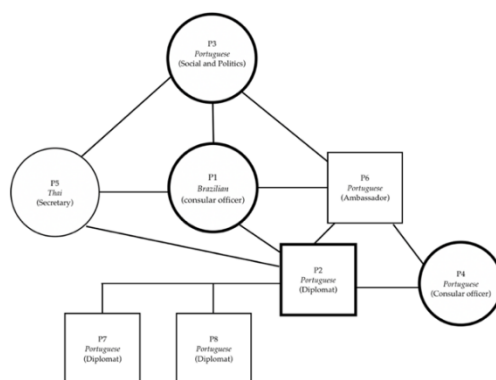
ถัดมาตัวอย่างคนที่ 8 หรือ A2 ซึ่งเป็นเพื่อนบ้านกับ A1 ที่ประเทศบราซิลและย้ายมาอยู่อาศัยในประเทศไทยก่อนหน้า กล่าวว่า เขาแต่งงานกับคนอิตาลีและประกอบอาชีพวิศวกรกันทั้งสามมีภรรยา ซึ่งถ้าเกิดเหตุการณ์ภัยพิบัติขึ้นนั้นก็คงจะติดต่อสถานทูตอิตาลีก่อนเพราะทางสถานทูตมีแผนในการอพยพคนอิตาลีออกจากเมือง กล่าวเสริมว่า กรุงเทพฯ นั้นเป็นเมืองที่ดีและปลอดภัย โดยยกตัวอย่างว่า เขาลืมเงินไว้ที่ร้านกาแฟแห่งหนึ่งในตอนเช้าและได้รับเงินคืน โดยเขารู้สึกมีความสุขที่ได้ทำงานที่นี่ แต่ควรปรับปรุงเรื่องขยะให้เป็นระบบมากกว่านี้ และการจัดการทางเท้าก็ควรขยายทางเท้าให้กว้างขึ้นเพราะมีร้านอาหารเยอะมากบนทางเท้า รวมไปถึงอาหารที่ราคาถูกลงและคนไทยก็น่ารักและเป็นมิตร

ในส่วนของผู้ตัวอย่างคนที่ 9 หรือ A3 ซึ่งเป็นสามีของ A2 นั้นได้กล่าว เขาย้ายมาจากอิตาลีมาทำงานเป็นวิศวกร และไม่เคยรู้จักกรุงเทพมหานครมาก่อนในชีวิตและไม่รู้เลยว่าอะไรคือประเทศไทย และนั่นทำให้ความคาดหวังของเขาในเรื่องต่างๆของกรุงเทพนั้นเป็นศูนย์และค่อนข้างดี หลังจากใช้ชีวิตมาสามปีกับหกเดือนที่นี้ เขาเริ่มจะหลงรักกรุงเทพเสียแล้วเพราะว่าเขาทำงานที่เพลินจิตและอาศัยอยู่ที่อโศก การไปทำงานนั้นง่ายมากสำหรับเขา และทุกวันหยุดสุดสัปดาห์เขาก็จะออกไปต่างจังหวัด เขาคิดว่า กรุงเทพนั้นมีที่ตั่งที่ที่ดีที่ทำให้เขาสามารถไปที่ไหนก็ได้ อย่างเมืองรอบๆ และกรุงเทพนั้นจัดว่าเป็นเมืองที่ปลอดภัยในการอยู่อาศัยและใช้ชีวิต ซึ่งคนไทยก็ดีถึงแม้ว่าบางครั้งพวกเขาจะดูแปลกๆกับคนต่างชาติก็ตาม อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดีนั้น กรุงเทพนับว่าเป็นเมืองที่น่ารักสำหรับเขา

กลุ่มตัวอย่างนี้ค่อนข้างมีความรู้สึกในด้านดีกับกรุงเทพในเรื่องของการเกิดอาชญากรรม ความรู้สึกปลอดภัยเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศบ้านเกิดของประเทศกลุ่มตัวอย่าง อนึ่งแล้วในเรื่องความปลอดภัยของกรุงเทพนั้น ถือว่า อัตราการเกิดเรื่องลักขโมยชิงปล้นอาจจะมิให้เห็นได้ทั่วไปแต่ ด้วยสถานที่อยู่อาศัยและบริเวณที่กลุ่มตัวอย่างได้กล่าวถึงนั้นอาจจะศึกคักและมีคนอยู่จำนวนมาก ทำให้การเกิดเหตุปล้นขโมยมีค่าอาจจะน้อยเพราะเหตุการณ์เหล่านี้มักเกิดในบริเวณที่ไม่ผลุกพ่วนและคนเดินผ่านน้อย และในเรื่องของการเป็นศูนย์การทางการขนส่งไปยังเมืองต่างๆของกรุงเทพในการกล่าวถึงของ B3 นั้นก็มีความเห็นที่ตรงกับ A3 ในกลุ่มแรก และ A2 ได้เสนอแนะว่า ปัญหาการจัดการทางเท้าและขยะเป็นสิ่งที่ต้องได้รับการแก้ไขและจัดระบบมากกว่านี้

ตัวอย่างที่ 10-13 ดังที่แสดงในรูปที่ 32

ตัวอย่างคนที่ 10 หรือ P1 เป็นเจ้าหน้าที่กงสุลของสถานทูตโปรตุเกส กล่าวว่า เขากังวลแค่เฉพาะภัยพิบัติใหญ่ๆเท่านั้น ซึ่งภัยพิบัตินั้นจัดว่าเป็นสิ่งที่เขาไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ แต่การเมืองก็จัดเป็นภัยพิบัติขนาดใหญ่แต่สามารถควบคุมได้ อย่างไรก็ตามอย่างไรก็ดี กรุงเทพฯเป็นเมืองที่ดี แต่ต้องเข้าใจด้วยว่าเขาอยู่ในบริเวณของสถานทูตและมันก็ปลอดภัยที่นี่

ที่มา:ผู้วิจัย

รูปที่ 32 ตัวอย่างที่ 10-13

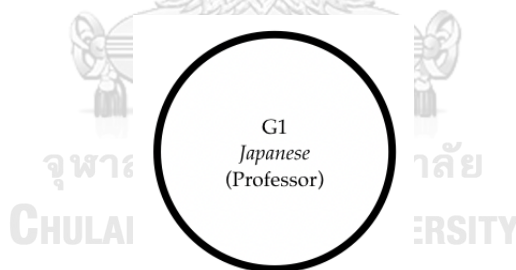
ตัวอย่างคนที่ 12 หรือ P2 เป็นเจ้าหน้าที่ด้านการเมืองของสถานทูตโปรตุเกส กล่าวว่า ภัยพิบัติเป็นสิ่งที่ส่งผลต่อชีวิตของเขา แต่การเมืองนั้นไม่ใช่เรื่องที่เขากังวลเพราะมันสามารถคาดเดาได้ และเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินเขาก็คงจะไปที่สถานทูตก่อนหรือโทรหาคนที่ทำงานในสถานทูตว่าต้องทำอะไรบ้าง

ตัวอย่างคนที่ 13 หรือ P3 เป็นนักการทูตอยู่สถานทูตโปรตุเกส กล่าวว่าหลังจากการประจำการในเมืองบอสตัน สหรัฐอเมริกา เขาก็จำเป็นต้องย้ายมาที่กรุงเทพฯโดยไม่มีทางเลือก และจะไม่ใช้ชีวิตเป็นเวลานานที่นี่เพราะมลพิษทางอากาศ เขาเป็นคนชอบเดิน แต่ที่นี่เดินไม่ได้ จะต้องนั่งรถ แม้ว่าที่ทำงานกับบ้านจะห่างกันแค่แปดร้อยเมตรก็ตาม เขาไม่ชอบอาหารไทยแต่นั้นไม่ใช่ปัญหาใหญ่สำหรับเขาในการอาศัยที่นี่ สิ่งที่น่าสนใจของกรุงเทพฯก็คือ ศิลปะตามถนน โดยเขาคิดว่ากรุงเทพฯและเมืองไทยสามารถที่จะเป็นศูนย์กลางของความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งตั้งแต่เขาทำงานในแผนกวัฒนธรรมของสถานทูตที่ประเทศไทยนั้น เขาได้เห็นทักษะและความสามารถของคนไทยที่จะกลั่นกรองและผสมผสานความแตกต่างของวัฒนธรรม ผลิตเป็นสิ่งใหม่ๆได้ ที่สำคัญ กรุงเทพฯจัดว่าเป็นศูนย์กลางที่สามารถไปหลายประเทศไทยและศูนย์กลางของวัฒนธรรมเช่นกัน

P4 เป็นเจ้าหน้าที่กึ่งสุลของสถานทูตโปรตุเกสเช่นกัน กล่าวว่า ได้แต่งงานกับคนไทยและมีลูกสองคน โดยอาศัยอยู่ที่นี้มาเป็นเวลาสิบแปดปีแล้ว และกรุงเทพฯก็เป็นเมืองที่ดีในการอยู่อาศัยและปลอดภัยด้วย สำหรับเรื่องน้ำท่วม那年 เขาคิดว่า น้ำท่วมเกิดขึ้นทุกที่ มาเลเซีย อินโดนีเซียก็มาเพราะฉะนั้นแล้ว น้ำท่วมที่กรุงเทพฯเป็นเรื่องปกติ

ในกลุ่มตัวอย่างที่ 4 นั้นทั้งหมดทำงานในสถานทูตเดียวกันซึ่งความเห็นในเรื่องความปลอดภัยของสถานที่นั้นค่อนข้างเป็นไปในทางเดียวกัน เพราะสถานที่อาศัยของกลุ่มตัวอย่างนี้จะอยู่ใกล้สถานทูตเป็นอย่างมาก ทำให้เหตุอันตรายนั้นมีน้อยมาก ประกอบกับเป็นแหล่งใกล้กับโรงแรมที่มีชื่อเสียง ทำให้การเคลื่อนไหวของพื้นที่นั้นมีอยู่ตลอดเวลาและการรักษาความปลอดภัยจากทางโรงแรมตลอดนั้นก็ส่งผลต่อความคิดเห็นในเรื่องนี้เช่นกัน อนึ่งแล้วนั้น ในกลุ่มตัวอย่าง P3 ได้มีความคิดเห็นเรื่องปัญหาฝุ่นควันและมลภาวะเช่นเดียวกับในกลุ่มตัวอย่างที่ 1 เช่นกัน แต่ข้อคิดเห็นที่น่าสนใจของ P3 ก็คือ ความสามารถในการพัฒนาศิลปะและความคิดสร้างสรรค์ของคนไทยและสถานที่ตั้งของประเทศที่นอกจากจะเป็นศูนย์กลางในการคมนาคมแล้วนั้นยังมีความสามารถที่จะสร้างให้เป็นประเทศสร้างสรรค์หรือประเทศที่ส่งเสริมด้านศิลปะ นับเป็นประเด็นที่น่าสนใจและนำไปพัฒนาต่อในเชิงพื้นที่อย่างยิ่ง

ตัวอย่างที่ 14 ในรูปที่ 33

ที่มา: ผู้วิจัย
รูปที่ 33 ตัวอย่างที่ 14

ตัวอย่างคนที่ 14 หรือ G1 เป็นอาจารย์ที่มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในกรุงเทพฯ กล่าวว่า เขามีความกังวลกับเรื่องน้ำท่วมในกรุงเทพฯเพราะเขาทำงานวิจัยเกี่ยวกับภัยพิบัติที่เน้นไปเรื่องนี้ ซึ่งถ้ามีเหตุภัยพิบัติเกิดขึ้นนั้นเขาจะติดต่อเพื่อนที่เป็นนักพยากรณ์อากาศซึ่งทำงานในอีกจังหวัดและสถานทูตญี่ปุ่น โดยในความคิดของเขาแล้วนั้น ภัยพิบัติส่วนใหญ่จะเกิดจากธรรมชาติ แต่เขาก็ยังกังวลในเรื่องความไม่มีเสถียรภาพทางการเมืองเพราะไม่รู้ว่าจะรับข่าวสารจากทางไหน

ตัวอย่างที่ 15 ในรูปที่ 34

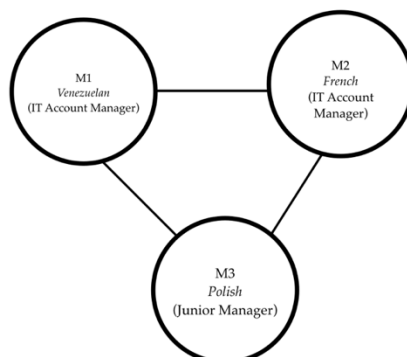

ที่มา:ผู้วิจัย
รูปที่ 34 ตัวอย่างที่ 15

ตัวอย่างคนที่ 15 หรือ U1 เป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง เล่าว่า เขามากรุงเทพฯ เพื่อมาสอนการเงินและจบปริญญาเอกจากประเทศจีนหลังจากนั้นก็ได้เริ่มทำธุรกิจและพยายามที่จะเปิดธุรกิจอื่นๆอย่างกาแฟและก็เป็นไปได้ด้วยดีในทุกวันนี้ สำหรับเขาแล้วนั้น ไม่มีข้อกังวลใดใดในเกี่ยวกับภัยพิบัติที่กรุงเทพฯ แต่ถ้ามีนั้นเขาก็คงไม่พาครอบครัวมาอยู่ที่นี่กว่ายี่สิบเจ็ดปีแน่นอน สำหรับเขาคิดว่า การเมืองไม่ได้อันตรายแต่การรัฐประหารของทหารนั้นอันตรายต่อระบบการปกครองในประเทศไทย เขารู้จักนักการเมืองหลายคนจากพรรคเพื่อไทยและประชาธิปัตย์ โดยสิ่งทีนักการเมืองมักจะทำนั้นคือการคงไว้ซึ่งธุรกิจของตนเองโดยไม่สนใจคนอื่น พวกเขาเพียงต้องการจะมีอำนาจเพื่อปกป้องสิ่งของตนเองเท่านั้น ซึ่งอำนาจนั้นได้มาจากระบบการเมืองนั่นเอง

การพำนักอยู่อาศัยในประเทศไทยเป็นระยะเวลาเกือบสามทศวรรษนั้น ทำให้ความรู้และความเข้าใจในระบบการเมืองการปกครองและสภาพสังคมของประเทศไทยนั้นอยู่ในระดับดีมาก ส่งผลให้การแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของ U1 ค่อนข้างเป็นความคิดเห็นที่แสดงด้วยประสบการณ์การเห็นลำดับเหตุการณ์ของประเทศไทยมาอยู่โดยตลอด

ตัวอย่างที่ 16-18 ในรูปที่ 35

ที่มา:ผู้วิจัย

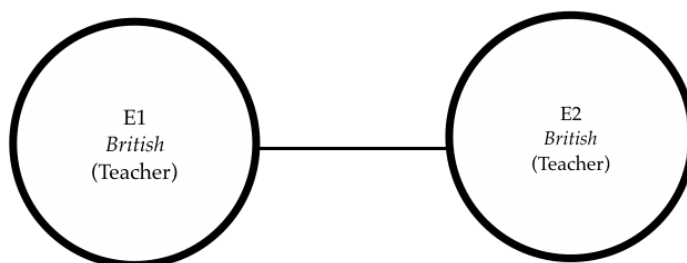
รูปที่ 35 ตัวอย่างที่ 16-18

ตัวอย่างคนที่ 16 หรือ M1 กล่าวว่าเขาได้งานในฮ่องกงและกรุงเทพซึ่งเขาได้ไปท่องเที่ยวในหลายประเทศในเอเชียและเชื่อกรุงเทพมาก ก็เลยตัดสินใจเลือกที่นี่ และเมื่อย้ายเข้ามาอยู่ที่กรุงเทพนั้น กรุงเทพเป็นเมืองที่ดีและมีความสุขในการใช้ชีวิต โดยในชีวิตของเขาได้พบเจอกับปัญหามากมาย โดยสิ่งที่กังวลมากที่สุดคงเป็นเรื่องอากาศที่ทุกคนต้องหายใจตลอดเวลาทำให้สิ่งนี้อันตรายที่สุดสำหรับเขาแล้วคนไทยนั้นเป็นมิตรและเป็นเหตุผลที่เขาเลือกย้ายมาที่กรุงเทพแทนที่จะเป็นฮ่องกง ซึ่งคนไทยนั้นร่าเริงและมีความสุขตลอดเวลา อนึ่งกรุงเทพนั้นเดินทางสะดวกสบายและง่ายที่จะไปไหนมาไหน รวมไปถึงหลากหลายในเรื่องของการใช้ชีวิต โดยคุณสามารถใช้ชีวิตหรูหราเท่าไรก็ได้ เช่นเดียวกันคุณก็สามารถมีชีวิตที่แสนถูกได้เช่นกันในกรุงเทพ และนี่น่าจะเป็นเหตุผลที่คนอื่นก็อยากย้ายเข้ามาทำงานเช่นกัน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตัวอย่างคนที่ 17 หรือ M2 และ ตัวอย่างคนที่ 18 หรือ M3 ซึ่งเป็นเพื่อนร่วมงานของ M1 กล่าวในลักษณะเดียวกันว่า ไม่ได้สนใจอะไรเลยกับภัยพิบัติในกรุงเทพ และคนไทยก็เป็นมิตรและน่ารัก ซึ่งมักจะยิ้มและน่ารัก โดยอากาศที่ร้อนนั้นก็เป็นสิ่งที่รำคาญแต่สุดท้ายก็จะปรับตัวได้ โดย M2 ได้เสนอแนะการจัดการสิ่งแวดล้อมในกรุงเทพให้เพิ่มพื้นที่สีเขียวให้มากขึ้น

ในกลุ่มตัวอย่างนี้ มีความคิดเห็นไปในเชิงบวกกับอัตลักษณ์นิสัยของคนไทย และความหลากหลายในการใช้ชีวิตของกรุงเทพที่ในฐานะคนย้ายเข้ามาอยู่อาศัยนั้น จัดนับว่าเป็นข้อดีอีกอย่างของกรุงเทพ และ M2 ก็ได้เสนอแนะเรื่องการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในกรุงเทพเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างด้านบน

ตัวอย่างที่ 19-20 ในรูปที่ 36

ที่มา:ผู้วิจัย

รูปที่ 36 ตัวอย่างที่ 19-20

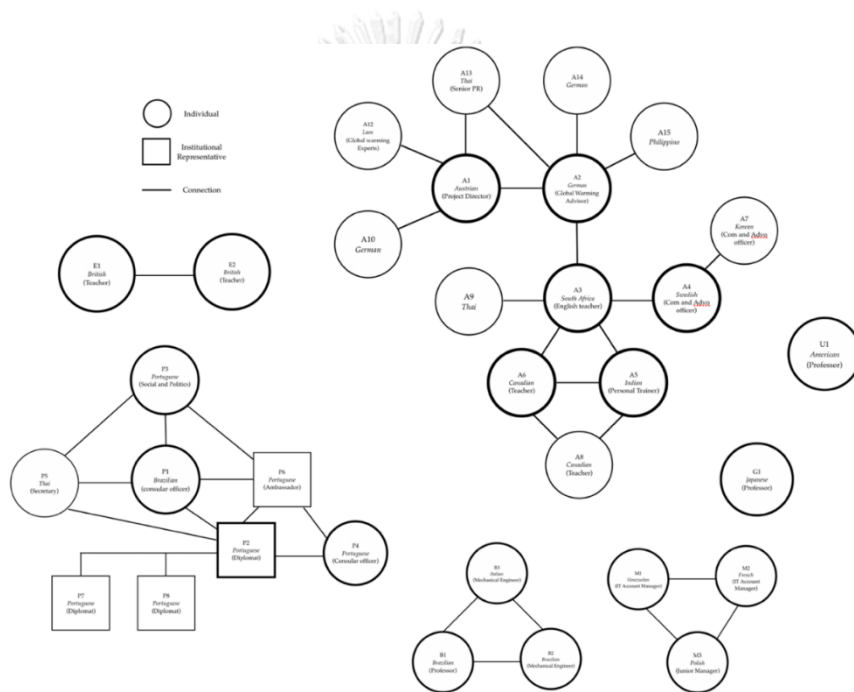
ตัวอย่างคนที่ 19 หรือ E1 เป็นครูสอนภาษาอังกฤษที่กรุงเทพฯมาสิบห้าปี และรักกรุงเทพฯมากจากการอยู่อาศัยที่นี่ น้ำท่วมเป็นสิ่งที่กังวลแต่จากการจัดการของรัฐนั้นแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการในการรับมือ และเช่นเดียวกันกับเรื่องการเมือง แต่สิ่งที่เขากังวลตอนนี้คงเป็นเรื่องอากาศที่ร้อนขึ้นทีละปี แต่ก็ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อมากนักกับเขา สิ่งที่ทำให้เขาอาศัยที่นี่มากกว่าสิบห้าปีนั้นคงเป็น คนไทยที่เรียบง่ายและไม่ได้แสดงออกทางความคิดเห็นมากนักซึ่งแตกต่างจากคนที่อังกฤษ และเขารักอาหารไทยเพราะว่ารสชาติอร่อย และกรุงเทพฯก็มีความหลากหลายในเรื่องอาหารนานาชาติ ที่มีทั้งอาหารแสนแพงและแสนถูกในที่เดียวกัน ซึ่งกรุงเทพฯนั้นจัดว่าอยู่ตรงกลางในด้านที่ตั้งซึ่งเขาสามารถไปไหนก็ได้

ตัวอย่างคนที่ 20 หรือ E2 เป็นครูที่เดียวกับ E1 ก็ได้สนใจเรื่องภัยพิบัติเช่นกันแต่ เล่าถึงการทำงานที่กรุงเทพฯ สามารถมีเวลาไปทำเรื่องส่วนตัวได้ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับที่อังกฤษนั้นเขาไม่มีเวลาส่วนตัวเลย โดยคนไทยเชื่อถือได้และมีความคิดสร้างสรรค์ ทำให้การทำงานและใช้ชีวิตอยู่ด้วยนั้นเป็นเรื่องง่าย สำหรับเขาแล้วเรื่องปัญหาหาลมภาวะเป็นเรื่องที่ทางรัฐต้องให้ความสนใจและจัดการในระยะยาว แต่ปัญหาระยะสั้นอย่างน้ำท่วมระบายไม่ทันในวันฝนตกหนักนั้นเป็นเรื่องปกติที่จะเกิดขึ้น

กลุ่มตัวอย่างสุดท้าย ค่อนข้างมีความคิดเห็นไปในทางบวกเช่นกันกับคนไทยและการใช้ชีวิตในประเทศไทย โดยได้กล่าวถึงการความหลากหลายของกรุงเทพฯในด้านอาหารซึ่งเป็นไปในเชิงเดียวกับกลุ่มตัวอย่างด้านบนเช่นกัน และ E2 ได้กล่าวถึงปัญหาการระบายน้ำเมื่อมีเหตุฝนตกหนักในกรุงเทพฯแต่ก็ไม่ได้มีความกังวลเท่าไรนักและเรื่องปัญหาหาลมภาวะอีกด้วย

5.4 พუნทางสังคมและการจัดการภัยพิบัติ

ส่วนนี้จะพูดถึงผลการศึกษาเมื่อนำมาวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เครือข่ายทางสังคมหรือ Social Network Analysis และลักษณะของเครือข่ายทางสังคมเมื่อจำแนกเป็นพุนทางสังคมตามกลุ่มที่กล่าวไว้ในบทที่ 2 และบทที่ 3 ว่ามีลักษณะแตกต่างหรือเหมือนกันหรือไม่อย่างไร โดยประกอบไปด้วย สีเหลี่ยมและวงกลมซึ่งจะมีสองรูปแบบ คือ รูปแบบวงกลมหนาแทนกลุ่มตัวอย่างที่ได้สัมภาษณ์ (สามารถดูการตอบคำถามได้จากด้านบนและบทสัมภาษณ์ได้ในภาคผนวก) และวงกลมบางแทนบุคคลที่กลุ่มตัวอย่างพูดถึงในยามเกิดภัยพิบัติ โดยในแต่ละวงนั้นจะประกอบไปด้วย ตัวอย่าง (ซึ่งมาจากการสุ่มไม่ยัยสำคัญใดๆทั้งสิ้น) ซึ่งแทนชื่อของกลุ่มตัวอย่างคนนั้น เชื้อชาติ และอาชีพ เพื่อให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของเครือข่ายทางสังคมในแต่ละกลุ่ม

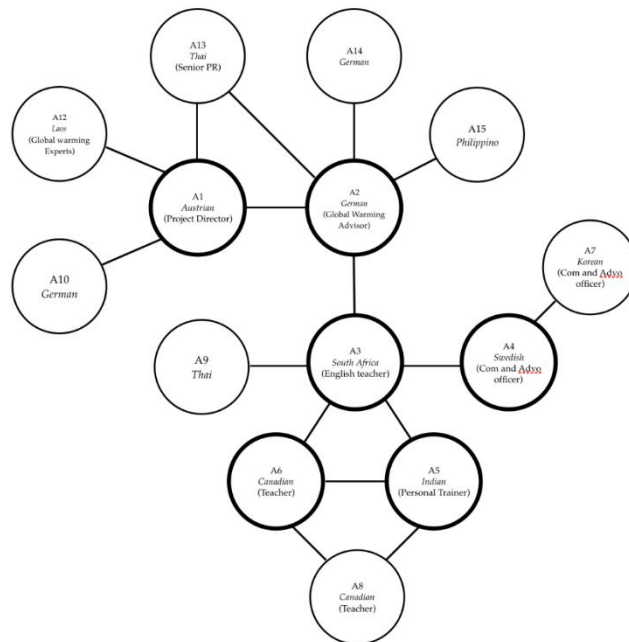
ที่มา:ผู้วิจัย

รูปที่ 37 เครือข่ายทางสังคมจากการสัมภาษณ์

จากรูปที่ 37 นั้นจะเห็นว่า มีกลุ่มเครือข่ายทางสังคมขนาดใหญ่ทั้งหมด 2 กลุ่มซึ่งมีจำนวนคนมากกว่าสี่คน และ กลุ่มขนาดย่อย 3 กลุ่มซึ่งมีจำนวนคนมากกว่าสองคนแต่ไม่ถึงสี่ และคนเดียวที่ไม่มีแขนของความสัมพันธ์ หนึ่งเนื่องจากการใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบลูกโซ่ที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ 3 แล้วนั้น ทำให้ผลการศึกษาออกมาในรูปแบบดังกล่าว คือ หากกลุ่มตัวอย่างไม่ได้ให้บุคคลถัดไปในการสัมภาษณ์หรือบุคคลนั้นไม่ตอบรับเข้าร่วมการสัมภาษณ์ก็จะทำให้เกิดวงกลมโดดเดี่ยวดังกล่าวนั่นเอง

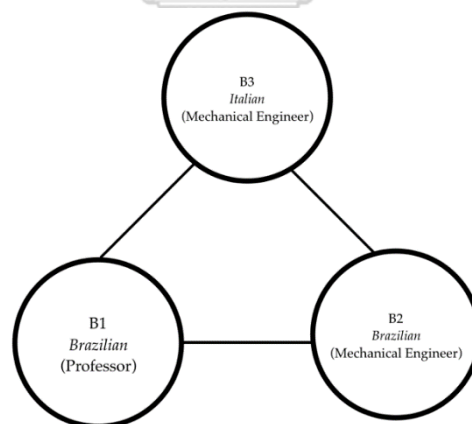
5.3.1 การแบ่งกลุ่มเครือข่ายเครือข่ายทางสังคม สามารถจัดกลุ่มได้ ดังนี้

กลุ่มที่ 1

ที่มา:ผู้วิจัย

รูปที่ 38 เครือข่ายทางสังคมจากการสัมภาษณ์กลุ่มที่ 1-1

ที่มา:ผู้วิจัย

รูปที่ 39 เครือข่ายทางสังคมจากการสัมภาษณ์กลุ่มที่ 1-2

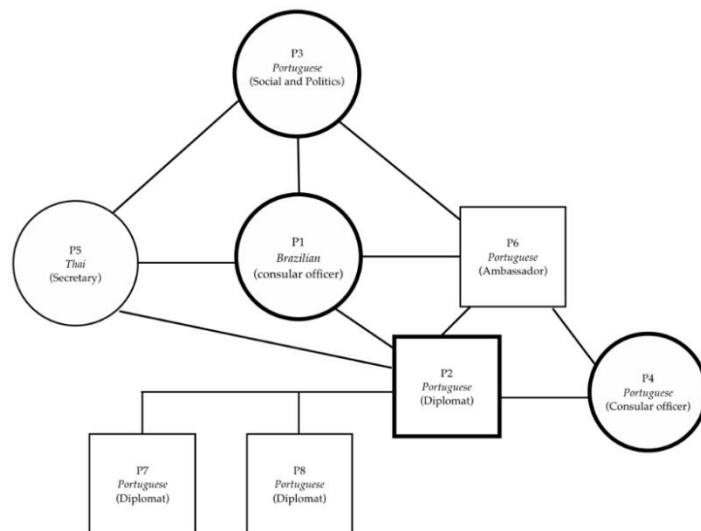
กลุ่มนี้เป็นเครือข่ายทางสังคมของอาชีพในกลุ่มที่ทำงานในอาชีพการสอน (A3 A5 A6) และกลุ่มที่ทำงานในองค์กรระหว่างประเทศที่มีสำนักงานอยู่ในประเทศไทย (A1 A2 A4) โดยในเครือข่ายทางสังคมนี้จากการสัมภาษณ์นั้น สถานที่ทำกิจกรรมร่วมกันของเหล่ากลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยได้ไปสัมภาษณ์นั้น คือ ฟิตเนสออกกำลังกาย ในรูปที่ 38 และในรูปที่ 39 ที่เป็นเครือข่ายความสัมพันธ์ใน

ลักษณะเดียวกัน โดยมี B1 เป็นตัวแทนของอาชีพการสอนและ B2 B3 ที่เป็นตัวแทนของอาชีพทำงานในบริษัทต่างชาติซึ่งมีบริษัทหรือหน่วยงานอยู่ในประเทศไทย

เครือข่ายทางสังคมในกลุ่มที่ 1 นี้แสดงให้เห็นถึงการมี Bonding Social Capital จากเส้นที่ความสัมพันธ์ของวงกลมหนา A1 A2 A4 A5 A6 และวงกลมบางรอบๆ Bridging Social Capital จากเส้นที่ความสัมพันธ์ของวงกลมหนา A2 A3 และ A3 A4 ซึ่ง A3 นั้นเป็นตัวแทนของกลุ่มอาชีพด้านการสอน และ A2 กับ A4 เป็นตัวแทนของทำงานในองค์กรระหว่างประเทศที่มีสำนักงานอยู่ในประเทศไทย (International Organization) ในรูป 38 และความสัมพันธ์แบบ Bridging Social Capital จากเส้นที่ความสัมพันธ์ของวงกลมหนา B1 B2 B3 ในรูปที่ 39 แต่ไม่มีความสัมพันธ์ Linking Social Capital

กลุ่มที่ 2

ที่มา:ผู้วิจัย

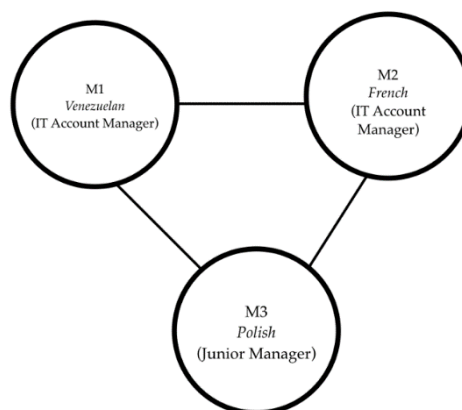
รูปที่ 40 เครือข่ายทุนทางสังคมจากการสัมภาษณ์กลุ่มที่ 2

กลุ่มนี้เป็นเครือข่ายทางสังคมของอาชีพในกลุ่มนักการทูตและตัวแทนของต่างประเทศทำงานในสถานทูตโดย P1 P3 P4 เป็นบุคคลธรรมดาที่ไม่ได้มีบทบาทด้วยอำนาจจากรัฐบาลต่างประเทศ แต่ P2 นั้นทำหน้าที่ด้วยบทบาทของอำนาจจากรัฐบาลต่างประเทศดังแสดงในรูปที่ 40

เครือข่ายทางสังคมในกลุ่มที่ 2 นี้แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์แบบ Bonding Social Capital จากเส้นที่ความสัมพันธ์ของวงกลมหนา P1 และ P3 กับวงกลมบางรอบๆ และแสดง Linking

Social Capital ได้อย่างชัดเจนผ่านเส้นที่ความสัมพันธ์ของวงกลมกับสี่เหลี่ยมในรูป แสดงให้เห็นว่าการเกิดภัยพิบัตินั้นบุคคลที่ทำงานในกลุ่มอาชีพดังกล่าวซึ่งมีความใกล้ชิดกับสถานทูตจะขอความช่วยเหลือจากสถานทูต

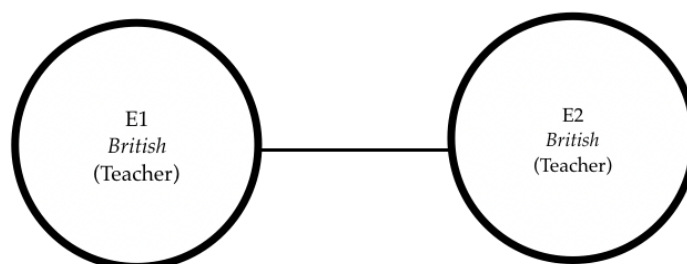
กลุ่มที่ 3

ที่มา:ผู้วิจัย

รูปที่ 41 เครือข่ายทางสังคมจากการสัมภาษณ์กลุ่มที่ 3-1

รูปที่ 41 และรูปที่ 42 กลุ่มนี้เป็นเครือข่ายทางสังคมของอาชีพในกลุ่มที่ทำงานในบริษัทต่างชาติซึ่งมีบริษัทหรือหน่วยงานอยู่ในประเทศไทยแสดงให้เห็นถึงการมี Bonding Social Capital จากเส้นที่ความสัมพันธ์ของวงกลมหนาที่ต่อกันทั้งหมดภายในกลุ่ม

ที่มา:ผู้วิจัย

รูปที่ 42 เครือข่ายทางสังคมจากการสัมภาษณ์กลุ่มที่ 3-2

กลุ่มนี้เป็นเครือข่ายทางสังคมของกลุ่มอาชีพการสอน แสดงให้เห็นถึงการมี Bonding Social Capital จากเส้นที่ความสัมพันธ์ของวงกลมหนาที่ต่อกันทั้งหมดภายในกลุ่ม

กลุ่มที่ 4

ที่มา:ผู้วิจัย

รูปที่ 43 เครือข่ายทางสังคมจากการสัมภาษณ์กลุ่มที่ 4

กลุ่มนี้เป็นเครือข่ายทางสังคมของอาชีพในกลุ่มที่ทำงานในอาชีพการสอนที่ไม่สามารถแตกแขนงของความสัมพันธ์ได้ อันเนื่องมาจากข้อเสียของวิธีการสุ่มแบบลูกโซ่หรือ Snowball Sampling นั้น ซึ่งกลุ่มตัวอย่างนั้นไม่สามารถให้กลุ่มตัวอย่างคนถัดไปได้ทำให้เกิดเป็นวงกลมโดดเดี่ยวอย่างในรูปที่ 43

อย่างได้กันั้น จากการแบ่งกลุ่มตัวอย่างเครือข่ายทางสังคมทั้ง 4 กลุ่มนั้น จะเห็นว่าในสามกลุ่มแรก เครือข่ายทางสังคมมีรูปแบบความสัมพันธ์ของทุนทางสังคมครบทุกแบบ แต่ในกลุ่มสุดท้ายในรูปที่ 43 นั้นไม่สามารถระบุเครือข่ายความสัมพันธ์ได้เพราะเกิดจากข้อเสียของวิธีการสำรวจและเก็บข้อมูลที่กล่าวไว้แล้วในบทที่ 3

โดยจากเครือข่ายความสัมพันธ์นั้น ประกอบกับผลการศึกษาด้านบนจะเห็นว่าเครือข่ายทางสังคมในกลุ่มที่ 1 และ 3 นั้น จะขอความช่วยเหลือจากภัยพิบัติจากคนที่ทำงานหรือคนในครอบครัว แสดงให้เห็นถึง Bonding Social Capital ในที่ทำงานของแรงงานต่างชาติทักษะสูง โดยไม่ปรากฏความสัมพันธ์แบบ Linking Social Capital ซึ่งเป็นความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างระหว่างบุคคลกับหน่วยงานของรัฐ และเครือข่ายความสัมพันธ์ในกลุ่มที่ 2 จะขอความช่วยเหลือจากภัยพิบัติจากคนที่ทำงานซึ่งอยู่ในสถานทูตอยู่แล้วแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์แบบ Linking Social Capital ที่ชัดเจนมาก แต่ในส่วนของการตอบคำถามนั้นยังมีพูดถึงการขอความช่วยเหลือจากสถานทูตเช่นกัน แสดงให้เห็นว่า เครือข่ายความสัมพันธ์ในกลุ่มที่ 1 และ 3 นั้น ไม่ได้มีความใกล้ชิดกับสถานทูตเท่าไรนัก เมื่อเทียบกับกลุ่มที่ 2 ที่ทำงานอยู่กับสถานทูตอยู่แล้ว โดยอาจจะกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า ทุนทางสังคมแบบ Linking Social Capital ในกลุ่มที่ 1 และ 3 นั้นไม่ได้มีประสิทธิภาพมากเท่าทุนทางสังคมแบบ

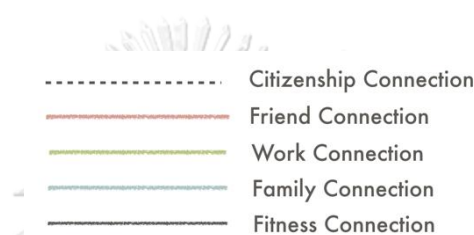
Bonding Social Capital ในเรื่องการขอความช่วยเหลือในภาวะฉุกเฉินหรือภัยพิบัติ โดยกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มจะเลือกที่จะขอความช่วยเหลือจากที่ทำงานมากกว่าจากสถานทูตนั้นเอง แสดงให้เห็นถึงเครือข่ายทางสังคมที่เกิดขึ้นในที่ทำงานที่มีความใกล้ชิดมากกว่า

5.5 เครือข่ายทางสังคมและการเตรียมตัวรับมือภัยพิบัติ

จากข้างต้นจะเห็นผลการศึกษาในคำถามคำถาม In case of emergency(disaster), Who will you ask for help? (เมื่อเกิดภัยพิบัติ ใครที่คุณจะขอความช่วยเหลือ) สามารถนำมาทำแผนภาพด้วยการใช้การวิเคราะห์เครือข่ายทางสังคม โดยเมื่อยามเกิดภัยพิบัติจะมุ่งไปหาบุคคลนั้น อันแสดงให้เห็นถึง “เครือข่ายทางสังคม” และความสัมพันธ์ (Connection)

จากผลการศึกษานั้น มีความสัมพันธ์ทั้งหมด 5 แบบ โดยใช้เส้นแสดงดังที่ปรากฏในรูปที่ 44 ด้านล่าง ได้แก่

ที่มา:ผู้วิจัย

รูปที่ 44 เส้นแสดงความสัมพันธ์ในแบบต่างๆ

1.ความสัมพันธ์จากความเป็นพลเมือง หรือ Citizenship Connection หมายถึง เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินหรือภัยพิบัติ กลุ่มตัวอย่างจะติดต่อสถานทูตอันเป็นตัวแทนของประเทศตนเองหรือที่ตนเองเป็นพลเมืองอยู่

2.ความสัมพันธ์เพื่อนและคนรู้จัก หรือ Friend Connection หมายถึง เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินหรือภัยพิบัติ กลุ่มตัวอย่างจะติดต่อเพื่อนสนิทหรือคนรู้จักที่ไว้ใจและมีความใกล้ชิด

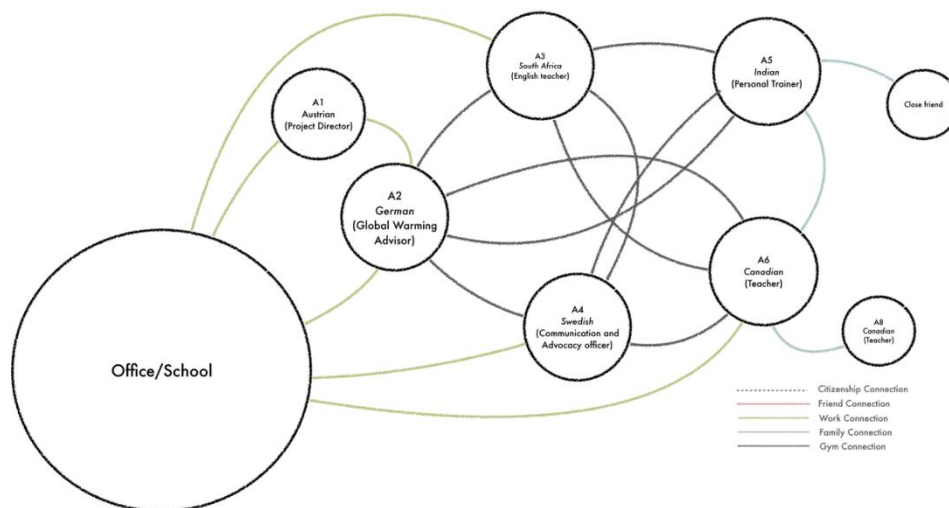
3.ความสัมพันธ์แบบเพื่อนร่วมงาน หรือ Work Connection) หมายถึง เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินหรือภัยพิบัติ กลุ่มตัวอย่างจะติดต่อสถานที่ทำงานหรือคนในสถานที่ทำงาน

4.ความสัมพันธ์แบบครอบครัว หรือ Family Connection หมายถึง เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินหรือภัยพิบัติ กลุ่มตัวอย่างจะติดต่อสมาชิกในครอบครัว

5.ความสัมพันธ์จากสถานที่ออกกำลังกาย หรือ Fitness Connection หมายถึง เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินหรือภัยพิบัติ กลุ่มตัวอย่างจะติดต่อคนที่เข้าร่วมกิจกรรมออกกำลังกายด้วยกัน

โดยเครือข่ายความสัมพันธ์ข้างต้นจะถูกนำมาทำแผนภาพใช้ประกอบร่วมกับคำถาม In case of emergency (disaster) , Who will you ask for help? (เมื่อเกิดภัยพิบัติ ใครที่คุณจะขอความช่วยเหลือ) ซึ่งสามารถดูคำตอบได้จากด้านบน เพื่อมุ่งแสดงให้เห็นบทบาทและหน้าที่สำคัญในการเป็นจุดแรกที่เหล่ากลุ่มตัวอย่างจะนึกถึงหรือขอความช่วยเหลือเมื่อยามเกิดภัยพิบัติ โดยแบ่งกลุ่มจากการสุ่มตัวอย่างในบทที่ 4

เครือข่ายทางสังคมที่ 1

ที่มา:ผู้วิจัย
รูปที่ 45 เครือข่ายทางสังคมแบบที่ 1
CHULALONGKORN UNIVERSITY

เครือข่ายทางสังคมแบบที่ 1 ในรูปที่ 45 นั้น สมาชิกในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดไม่ได้ทำงานที่เดียวกัน (ยกเว้น A1 และ A2) เป็นเครือข่ายทางสังคมที่กลุ่มตัวอย่างมีจุดร่วมความสัมพันธ์ในสถานที่ออกกำลังกาย โดยมีความสัมพันธ์ทั้งหมด 3 รูปแบบอันได้แก่ ความสัมพันธ์แบบเพื่อนร่วมงาน ซึ่งส่วนใหญ่แล้วหากเกิดเหตุฉุกเฉิน กลุ่มตัวอย่างจะติดต่อคนที่ทำงาน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างแต่ละคนนั้นทำงานในสถานที่ต่างกัน ถัดมาคือความสัมพันธ์คนในครอบครัวและสุดท้ายเป็นความสัมพันธ์จากสถานที่ออกกำลังกาย ซึ่งนับว่าเครือข่ายทางสังคมนี้มีความพิเศษมากกว่าแบบอื่น จากที่กล่าวไว้ในหัวข้อ 5.3.1 กลุ่มที่ 1 นั้นคือ สถานที่ทำกิจกรรมร่วมกันของเครือข่ายทางสังคมนี้ คือ ฟิตเนสออกกำลังกาย ซึ่งจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างนั้น จะมีกิจกรรมออกกำลังกายกลุ่มทุกสัปดาห์ซึ่งกลุ่มตัวอย่างจะได้มาพบและทำกิจกรรมร่วมกัน ส่งผลให้เกิดเครือข่ายทางสังคมและรูปแบบความสัมพันธ์ดังกล่าวขึ้น

เครือข่ายทางสังคมที่ 2

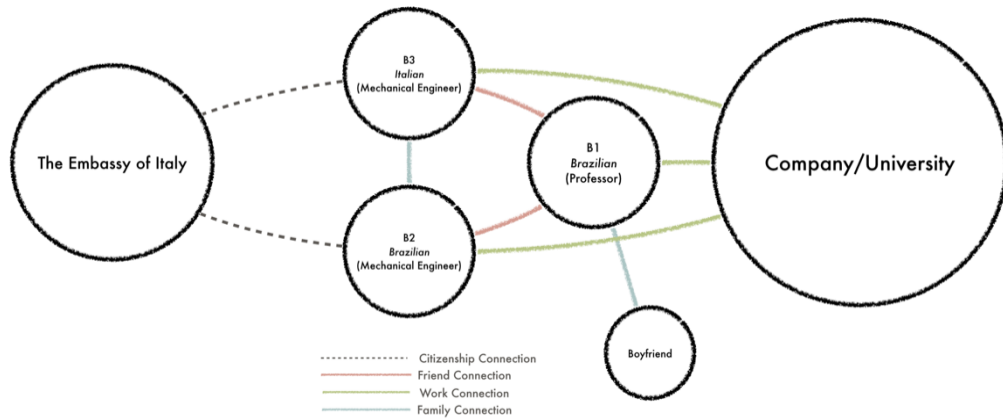

ที่มา:ผู้วิจัย

รูปที่ 46 เครือข่ายทางสังคมแบบที่ 2

ในรูปที่ 46 เครือข่ายทางสังคมแบบที่ 2 นั้นเป็นเครือข่ายทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างทำงานที่สถานทูตโปรตุเกสซึ่งกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดทำงานในสถานทูต โดยมีความสัมพันธ์ทั้งหมด 3 รูปแบบ อันได้แก่ ความสัมพันธ์แบบเพื่อนร่วมงาน โดยเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินหรือภัยพิบัตินั้น กลุ่มตัวอย่างจะติดต่อ P5 ซึ่งเป็นคนไทยที่ทำงานเป็นเลขานุการในสถานทูต และความสัมพันธ์แบบพลเมือง โดยเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินหรือภัยพิบัตินั้น กลุ่มตัวอย่างจะติดต่อสถานทูตหรือไปร่วมตัวที่สถานทูตก่อน โดยเฉพาะในตัวอย่าง P4 จะเกิดความสัมพันธ์แบบครอบครัวร่วมด้วยเพราะตัวอย่งนั้นได้สมรสกับคนไทยและพำนักอาศัยอยู่ในประเทศไทย กว่า 18 ปีแล้ว

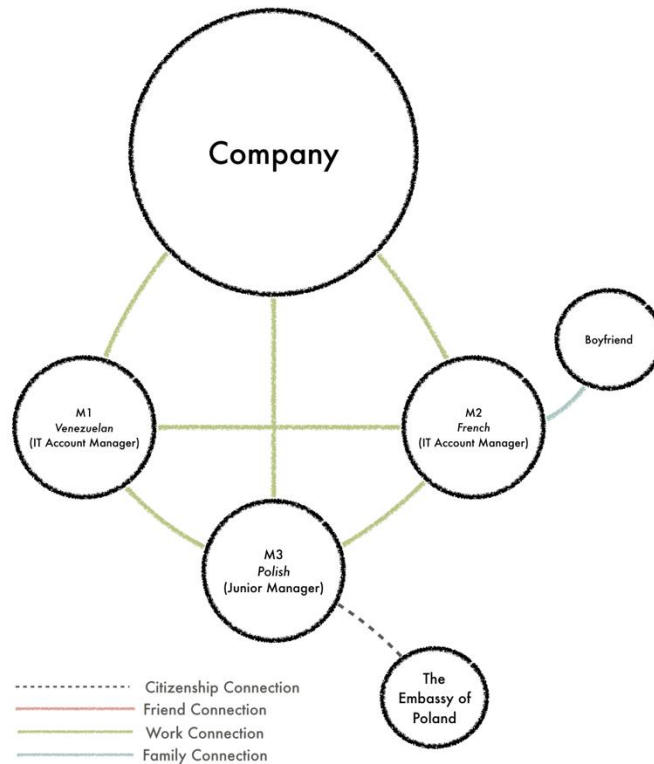
เครือข่ายทางสังคมที่ 3

ที่มา:ผู้วิจัย
รูปที่ 47 เครือข่ายทางสังคมแบบที่ 3

ในรูปที่ 47 เครือข่ายความสัมพันธ์แบบที่ 3 นั้นมีจุดรวมที่เชื้อชาติ โดย B1และB2 นั้นเป็นคนเชื้อชาติเดียวกันที่ย้ายมาทำงานที่ประเทศไทย โดยในเครือข่ายทางสังคมนี้มีรูปแบบความสัมพันธ์ทั้งสิ้น 4 รูปแบบ ได้แก่ ความสัมพันธ์แบบพลเมือง อันเห็นได้จาก B2 B3 นั้นจะไปขอความช่วยเหลือจากสถานทูตอิตาลี เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน ซึ่งในขณะเดียวกันทั้ง B1 B2 และ B3 ก็จะไปขอความช่วยเหลือจากที่คนที่ทำงานหรือสถานที่ทำงาน ซึ่งจัดเป็นความสัมพันธ์แบบที่เพื่อนร่วมงาน และปรากฏความสัมพันธ์แบบครอบครัวร่วมด้วยความสัมพันธ์แบบเพื่อนสนิทและคนรู้จักใกล้ชิด

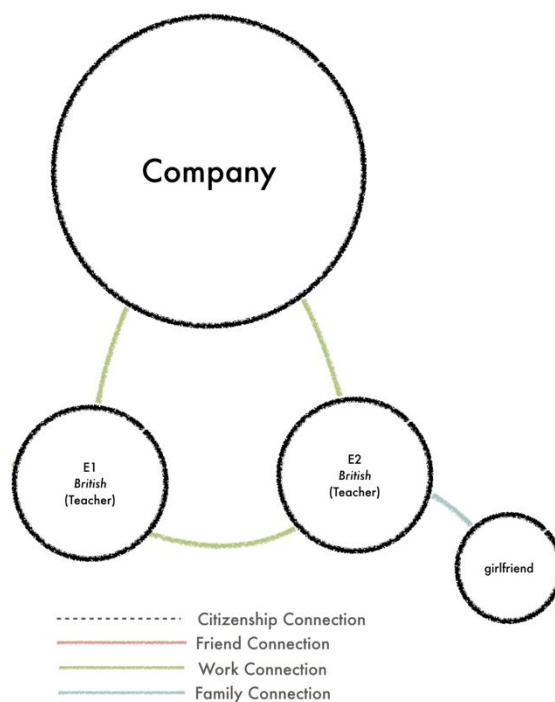
เครือข่ายทางสังคมที่ 4

ที่มา:ผู้วิจัย
รูปที่ 48 เครือข่ายทางสังคมแบบที่ 4

ในรูปที่ 48 เครือข่ายทางสังคมแบบที่ 4 เป็นเครือข่ายทางสังคมที่กลุ่มตัวอย่างทำงานในบริษัทข้ามชาติเดียวกันโดยมีความแตกต่างด้านเชื้อชาติ ซึ่งปรากฏความสัมพันธ์ทั้งหมด 3 รูปแบบ โดยกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด M1 M2 และ M3 จะติดต่อสถานที่ทำงานหรือคนที่ทำงานเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินหรือภัยพิบัติ อันหมายถึงความสัมพันธ์แบบเพื่อนร่วมงาน ร่วมด้วย M2 จะติดต่อแฟนซึ่งหมายถึงความสัมพันธ์แบบครอบครัว และ M3 จะติดต่อสถานทูตโปแลนด์ อันหมายถึงความสัมพันธ์แบบพลเมือง

เครือข่ายทางสังคมที่ 5

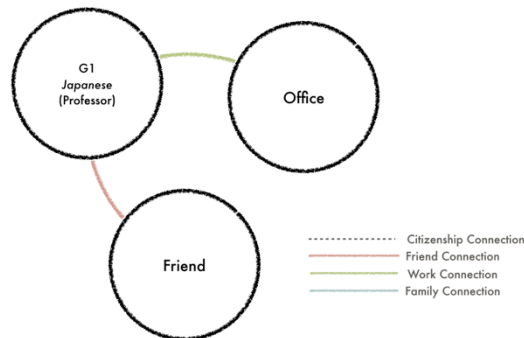

ที่มา:ผู้วิจัย

รูปที่ 49 เครือข่ายทางสังคมแบบที่ 5

ในรูปที่ 49 เครือข่ายทางสังคมแบบที่ 5 เป็นเครือข่ายทางสังคมที่กลุ่มตัวอย่างทำงานในโรงเรียนสอนภาษาจากต่างประเทศซึ่งจัดเป็นสถานศึกษาตามที่แบ่งกลุ่มไว้ในตอนต้น โดยปรากฏความสัมพันธ์สองรูปแบบได้แก่ ติดต่อเพื่อนที่ทำงานหรือที่ทำงานอันหมายถึงความสัมพันธ์แบบเพื่อนร่วมงาน และร่วมกับการที่ E2 ติดต่อแฟน ซึ่งนับเป็นความสัมพันธ์แบบครอบครัว

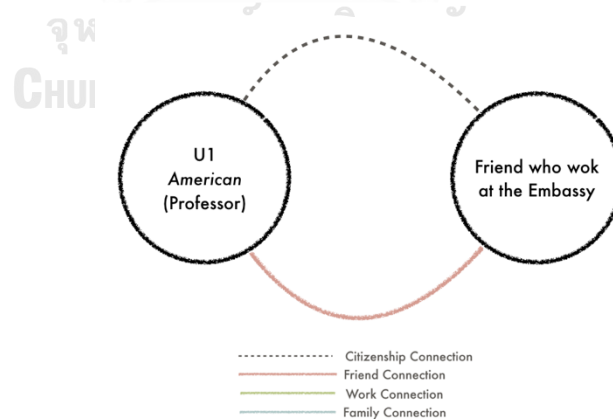
เครือข่ายทางสังคมที่ 6

ที่มา:ผู้วิจัย
รูปที่ 50 เครือข่ายทางสังคมแบบที่ 6

ในรูปที่ 50 เครือข่ายทางสังคมแบบที่ 6 เป็นเครือข่ายทางสังคมที่ตัวอย่าง G1 ซึ่งทำงานในเป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัยโดยจัดเป็นสถานศึกษาตามที่แบ่งกลุ่มไว้ในตอนต้น โดยปรากฏความสัมพันธ์สองรูปแบบ ได้แก่ ติดต่อเพื่อนที่ทำงานหรือที่ทำงานอันหมายถึงความสัมพันธ์แบบเพื่อนร่วมงาน และติดต่อเพื่อนสนิท ซึ่งนับเป็นความสัมพันธ์แบบเพื่อนและคนรู้จักใกล้ชิด

เครือข่ายทางสังคมที่ 7

ที่มา:ผู้วิจัย
รูปที่ 51 เครือข่ายทางสังคมแบบที่ 7

ในรูปที่ 51 เครือข่ายทางสังคมแบบที่ 7 เป็นเครือข่ายทางสังคมที่ตัวอย่าง G1 ซึ่งทำงานในเป็นอาจารย์เช่นเดียวกับตัวอย่างที่ 6 ในมหาวิทยาลัยโดยจัดเป็นสถานศึกษาตามที่แบ่งกลุ่มไว้ในตอนต้น โดยปรากฏความสัมพันธ์สองรูปแบบกับคนคนเดียว ได้แก่ ติดต่อเพื่อนที่สนิทซึ่งทำงานที่สถานทูตโดยจัดเป็นความสัมพันธ์สองแบบในคนคนเดียวทั้ง รูปแบบเพื่อนสนิทและรูปแบบพลเมือง

จากเครือข่ายทางสังคมทั้ง 7 กลุ่มนั้นจะเห็นว่ามีความสอดคล้องกับเครือข่ายทุนทางสังคมและเป็นไปในรูปแบบเดียวกัน ว่า กลุ่มตัวอย่างนั้นเมื่อเกิดภัยพิบัติหรือเหตุฉุกเฉินจะติดต่อกับที่ทำงานหรือเพื่อนที่ทำงาน ร่วมด้วยคำถาม Do you know your neighbor? คุณรู้จักเพื่อนบ้านไหม และ Do you receive help from friends or neighbors? คุณขอความช่วยเหลือจากบ้านหรือไม่ ที่กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดตอบว่า ไม่ทั้งสองคำถาม อันแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในที่ทำงานที่มากกว่าที่อยู่อาศัย

บทที่ 6

สรุปผลการศึกษา

6.1 สรุปผลการศึกษา

คำถามวิจัยที่ว่า “ทุนทางสังคมของแรงงานต่างชาติทักษะสูงที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมตัวรับมือภัยพิบัติมีส่วนสำคัญในการตัดสินใจมาทำงานในประเทศไทยอย่างไร” จากผลการศึกษาบอกว่าในการเลือกตัดสินใจมาทำงานในประเทศไทย ในเรื่องการจัดการภัยพิบัติ ไม่ได้มีส่วนสำคัญเท่าไรนัก เพราะจากการสัมภาษณ์นั้นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดตอบว่าไม่ได้สนใจในส่วนของคุณค่าของเรื่องข้อกังวลเกี่ยวกับภัยพิบัติในประเทศไทย ดังนั้นผลของการศึกษาจึงปฏิเสธสมมุติฐานที่ว่า “ทุนทางสังคมของแรงงานต่างชาติทักษะสูงที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการเตรียมตัวรับมือภัยพิบัติมีส่วนสำคัญมากในการตัดสินใจมาทำงานในประเทศไทย”

6.1.1 เครือข่ายทางสังคมเรื่องทุนทางสังคมและการเตรียมตัวรับมือภัยพิบัติเมือง

จากผลการศึกษาที่แบ่งกลุ่มเครือข่ายทางสังคมไว้นั้น ในกลุ่มที่ 1 ซึ่งเป็นเครือข่ายทางสังคมที่ใหญ่ที่สุด จะเห็นว่า เครือข่ายทางสังคมไม่มีการเชื่อมต่อและสัมพันธ์กับสถานทูตอันหมายถึง Linking Social Capital หมายความว่า ระบบความสัมพันธ์ของสถานทูตกับเหล่าแรงงานต่างชาตินั้นไม่ได้มีความแข็งแรงมากพอที่กลุ่มตัวอย่างจะขอความช่วยเหลือเมื่อยามเกิดภัยพิบัติ แต่กลับไปขอความช่วยเหลือที่ทำงานหรือเพื่อนร่วมงานมากกว่า อันแสดงให้เห็นถึง Bonding Social Capital ที่จะเกิดขึ้นในที่ทำงาน

ในขณะที่ กลุ่มที่ 2 ซึ่งเป็นกลุ่มเครือข่ายทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างทำงานอยู่ในสถานทูตอยู่ แล้วจะกลับกันโดยการขอความช่วยเหลือเมื่อยามเกิดภัยพิบัตินั้นจะมุ่งกลับเข้ามาที่สถานทูตซึ่งในวัยเดียวกันนั้นก็คือ สถานที่ทำงานของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้นั่นเอง

ยิ่งไปกว่านั้นจากคำถามในการสัมภาษณ์ที่ว่า In case of emergency(disaster), Who will you ask for help? (เมื่อเกิดภัยพิบัติ ใครที่คุณจะขอความช่วยเหลือ) นั้นสะท้อนทุนทางสังคมในเรื่อง Bonding Social Capital เช่นกัน และแสดงถึง ทุนทางสังคมทั้งสามรูปแบบ เมื่อยามเกิดภัยพิบัติจะมุ่งไปหาบุคคลนั้น ถึงแสดงให้เห็นถึงเครือข่ายความสัมพันธ์ โดยคำตอบจากกลุ่มตัวอย่างนั้น

คิดเป็นร้อยละ 95 ตอบว่าจะติดต่อกับคนที่ทำงาน และร้อยละ 15 ตอบว่า จะติดต่อกับคนที่ทำงานและสถานทูต

ประกอบกับคำถามที่ว่า Do you know your neighbor? (คุณรู้จักเพื่อนบ้านไหม) และ Do you receive help from friends or neighbors? (คุณขอความช่วยเหลือจากเพื่อนบ้านหรือไม่) นั้นสะท้อนทุนทางสังคมในเรื่อง Bonding Social Capital ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระดับปัจเจกบุคคลที่จะขอความช่วยเหลือในยามเกิดภัยพิบัติและความใกล้ชิดต่อความสัมพันธ์ของกลุ่มตัวอย่างในแหล่งที่อยู่อาศัย โดยร้อยละ 100 ตอบว่า ไม่รู้จักเพื่อนบ้านและไม่ได้ขอความช่วยเหลือจากเพื่อนบ้าน

เหล่านี้เองเป็นสิ่งที่สนับสนุนผลการศึกษาวิจัยในเรื่องทุนทางสังคมของแรงงานต่างชาติที่ว่า “เครือข่ายทุนทางสังคมของแรงงานต่างชาติทักษะสูงเหล่านี้จะเกิดขึ้นที่ทำงาน ไม่ใช่ แหล่งที่อยู่อาศัย” ส่งผลให้การดูแลจัดการเรื่องภัยพิบัติในทางกายภาพนั้น ควรจะเน้นไปที่แหล่งทำงาน มากกว่าแหล่งที่อยู่อาศัย เพราะกลุ่มประชากรเหล่านี้เมื่อเข้ามาทำงานในกรุงเทพแล้วนั้น การใช้ชีวิตและทุนทางสังคมของแรงงานต่างชาติทักษะสูงสร้างขึ้นและดำรงอยู่ในที่ทำงานมากกว่าที่อยู่อาศัย ทางภาครัฐควรส่งเสริมและดูแลเรื่องการเตรียมพร้อมเชิงกายภาพในเรื่องการจัดการภัยพิบัติที่เน้นไปที่แหล่งที่ทำงานของแรงงานต่างชาติเหล่านี้มากกว่าพัฒนาที่อยู่อาศัยเพื่อรองรับการเข้ามาของแรงงานต่างชาติในกรุงเทพ

6.1.2 เครือข่ายทางสังคมและการจัดการภัยพิบัติ

ผลการศึกษาในส่วนของการจัดการภัยพิบัติเป็นไปในทางเดียวกับผลการศึกษาในเรื่องเครือข่ายทุนทางสังคม โดย “เครือข่ายทางสังคมของแรงงานต่างชาติทักษะสูงเหล่านี้จะเกิดขึ้นที่ทำงาน ไม่ใช่ แหล่งที่อยู่อาศัย” อันแสดงให้เห็นถึงการพัฒนาเรื่องการจัดการภัยพิบัติในที่ทำงานมากกว่าที่อยู่อาศัย ซึ่งในส่วนนี้เกิดเครือข่ายทางสังคมที่เกิดจากความสัมพันธ์ที่ออกกากลางกาย ที่จัดเป็นเครือข่ายทางสังคมที่มีความน่าใจ

6.1.3 การจัดการภัยพิบัติของกรุงเทพ

จากผลการศึกษาในคำถามที่ว่า Before moving to Bangkok, did disaster consider as your concern? (ก่อนที่คุณจะย้ายมากรุงเทพ ภัยพิบัติเป็นสิ่งที่คุณกังวลหรือไม่) สะท้อนถึงในเรื่องการจัดการภัยพิบัตินับเป็นหนึ่งในปัจจัยในการเลือกที่ทำงานของแรงงานต่างชาติทักษะสูงเหล่านี้

หรือไม่ และสิ่งที่กังวลในเรื่องภัยพิบัติของกรุงเทพก่อนที่จะย้ายมาทำงาน และทดสอบสมมุติฐานของงานวิจัย และคำถาม Does disaster consider as your concern in Bangkok? (ภัยพิบัติเป็นสิ่งที่คุณกังวลหรือไม่ในกรุงเทพ) โดยคำตอบ ร้อยละ 100 ตอบว่า ไม่กังวล แสดงให้เห็นถึงเรื่องภัยพิบัตินั้นเป็นสิ่งที่ไม่ได้สนใจและเป็นปัจจัยในการย้ายมาทำงานของกลุ่มแรงงานต่างชาติทักษะสูงเหล่านี้ และในส่วนของคำถามเกี่ยวกับการไม่มีความมั่นคงทางการเมืองนั้นจัดเป็นภัยพิบัติหรือไม่นั้น ร้อยละ 100 ตอบว่า ไม่ใช่ นับเป็นภัยพิบัติ และยังคงกล่าวอีกว่า ในเรื่องการเมืองนั้น ในฐานะชาวต่างชาติที่เข้ามาอาศัยในประเทศ การเมืองในประเทศเป็นเรื่องภายใน ทำให้เมื่อเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน หรือ ความรุนแรง พวกเขาสามารถที่จะหลีกเลี่ยงจากสถานที่ที่เกิดเหตุการณ์นั้นได้ รวมไปถึงระบบเครือข่ายทางสังคมของกลุ่มแรงงานต่างชาติทักษะสูงเองมักจะสื่อสารเรื่องนี้กันอยู่เป็นประจำ ทำให้ความไม่มั่นคงทางการเมืองของประเทศไทยไม่นับว่าเป็นภัยพิบัติและส่งผลเสีย

ถึงแม้ว่าในคำถามเกี่ยวกับภัยพิบัติทั้งก่อนและในขณะที่มาอาศัยในกรุงเทพนั้น ร้อยละ 100 ตอบว่า ไม่สนใจเกี่ยวกับภัยพิบัติในกรุงเทพ แต่อย่างไรก็ดี ในระหว่างการสัมภาษณ์นั้นกลุ่มตัวอย่างได้กล่าวถึงภัยพิบัติของกรุงเทพไว้ดังนี้ น้ำท่วม มลพิษทางอากาศหรือ P.M.2.5 และอากาศร้อนตามลำดับไว้ด้วย

โดยในเรื่อง น้ำท่วม น้ำ กลุ่มตัวอย่างได้กล่าวถึงว่า เห็นพัฒนาการการจัดการปัญหาน้ำท่วมของกรุงเทพมาตลอดและปัจจุบันเห็นว่าทางกรุงเทพมหานครนั้นมีการปรับตัวและเร่งมือแก้ไขปัญหาน้ำท่วมได้ ถึงแม้ว่าอาจจะใช้เวลาและกระทบคนในจำนวนหนึ่งอยู่บ้าง แต่ก็คิดว่าพึงพอใจมากกับการแก้ไขปัญหานั้นที่ผ่านมา

ถัดมาในเรื่องมลพิษทางอากาศนั้น กลุ่มตัวอย่างกล่าวว่า ปัญหาเกี่ยวกับอากาศเป็นปัญหาระยะยาวที่เห็นผลกระทบตลอดเวลา และอากาศเป็นสิ่งที่มนุษย์และสิ่งมีชีวิตบนโลกใช้ทุกวินาที เพราะฉะนั้น ปัญหาฝุ่น PM 2.5 นั้นควรรีบที่จะแก้ไขตั้งแต่รู้ว่าเกิดปัญหาและหากยังเกิดปัญหาฝุ่นต่อไปเรื่อย ๆ นั้น อาจกลายเป็นสิ่งที่ทำให้กรุงเทพไม่คู่ควรต่อการเป็นเมืองที่ดีในการย้ายมาทำงานของคนอย่างในกลุ่มตัวอย่างก็เป็นได้

สุดท้ายในเรื่อง อากาศร้อน กลุ่มตัวอย่างกล่าวว่า ในช่วงระยะเวลาแรกของการปรับตัวกรุงเทพนั้นจัดว่ามีอากาศโดยปกติร้อนถึงร้อนมาก ซึ่งส่งผลต่อการความสะดวกสบายในการใช้ชีวิตนอกอาคาร แต่อย่างไรก็ตามเมื่อใช้ชีวิตและอาศัยไปในระยะเวลาหนึ่ง ร่างกายก็จะคุ้นชินและปรับตัวตามสภาพอากาศไปได้เอง

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าประเด็นภัยพิบัติจะเป็นเรื่องที่ถูกกลุ่มตัวอย่างไม่ได้ให้ความสนใจจนกลายเป็นปัจจัยในการเลือกมาทำงานในประเทศไทยนั้น ซึ่งก็อาจจะส่งผลให้เห็นได้แต่ในระยะสั้นเท่านั้น แต่หากมองผลกระทบในระยะยาวประกอบกับปัญหาฝุ่นละอองที่กล่าวไปแล้ว และความ

ทวีคูณจากสภาวะอากาศเปลี่ยนแปลง(Climate Change) นั้น ก็อาจจะทำให้การจัดการภัยพิบัติต่างๆ นั้นต้องพึงระวังและเตรียมตัวให้มากยิ่งขึ้น อันเนื่องมาจากผลกระทบดังกล่าวสามารถทำให้ภัยพิบัติที่กล่าวมานั้นเพิ่มระดับและทวีความรุนแรงมากขึ้นไปอีก อันอาจจะก่อให้เกิดความเสียหายการตั้งอุตสาหกรรมต่างชาติเหล่านี้เข้ามาทำงานในประเทศไทย

และจากคำพูดของกลุ่มตัวอย่างที่ทำงานสถานทูตซึ่งตั้งมากกว่า 200 ปีแห่งหนึ่ง กล่าวว่า “หากเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉินหรือภัยพิบัติจริงๆ ก็ยังคงไม่ทราบว่าจะจุดไหนที่ใกล้เคียงนั้นเป็นจุดรวมพลของประชากรเพื่ออพยพหนีภัย” นับว่า เรื่องการเตรียมตัวรับมือภัยพิบัตินั้นเป็นเรื่องที่จำเป็นอย่างยิ่งที่จะให้ความสนใจในระยะยาว เพราะแม้กระทั่งสถานทูตที่มีอายุกว่า 200 ปียังไม่มีมาตรการอพยพข้อมูลเรื่องการอพยพหนีภัยเมื่อเกิดเหตุภัยพิบัติ ก็จัดว่ารัฐควรที่จะเล็งเห็นและวางแผนเพื่อให้ความสำคัญของการจัดการภัยพิบัติในกรุงเทพฯ อย่างยิ่ง

6.1.4 ปัจจัยที่ส่งผลให้กรุงเทพฯ เป็นเมืองในการเลือกมางานของแรงงานต่างชาติดังกล่าว

เนื่องจากเรื่องภัยพิบัติไม่ได้ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกมาทำงานในกรุงเทพฯ ของแรงงานต่างชาติดังกล่าวเหล่านี้แล้ว กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 100 ยังกล่าวว่า ทศนคติเกี่ยวกับกรุงเทพฯ เป็นบวก และร้อยละ 85 กล่าวว่า กรุงเทพฯ นั้นจัดว่าเป็นเมืองที่ปลอดภัยในอยู่อาศัยและทำงาน รวมไปถึง ร้อยละ 70 นั้นก็ยังกล่าวอีกว่า ไม่ว่าจะเกิดภัยพิบัติอะไร กรุงเทพฯ ก็ยังจัดว่าเป็นหนึ่งในตัวเลือกที่ดีของการย้ายมาทำงาน โดยในการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจะกล่าวถึงปัจจัยในการตัดสินใจเลือกมาทำงานที่กรุงเทพฯ ดังนี้

1. คนไทย กลุ่มตัวอย่างกล่าวว่า คนไทยเป็นหนึ่งในปัจจัยที่ทำให้กรุงเทพฯ เป็นตัวเลือกที่ดีในการย้ายมาทำงานมากที่สุด โดยลักษณะเฉพาะของคนไทยที่ใจดีและมักจะช่วยเหลือคนแปลกหน้า ทำให้การใช้ชีวิตในกรุงเทพฯ เป็นเรื่องง่าย ซึ่งแปรผันตรงกับค่าความเชื่อใจทางสังคมที่แสดงในตารางบทที่ 4 ซึ่งจัดว่าค่าที่ 4.2 จาก 5 นั้นอยู่ในระดับที่สูงมาก
2. อาหาร กลุ่มตัวอย่างกล่าวว่า อาหารในกรุงเทพฯ ราคาถูกมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับคนทำงานและไม่มีเวลาทำอาหารเองเพราะ อาหารที่ซื้อสำเร็จข้างนอกนั้นราคาถูกกว่า การซื้อวัตถุดิบและเครื่องปรุงต่าง ๆ มาทำอาหารเองที่บ้าน รวมไปถึงอาหาร 24 ชั่วโมงอีกด้วย
3. ลักษณะเฉพาะของกรุงเทพฯ กลุ่มตัวอย่างกล่าวว่า กรุงเทพฯ นั้นมีความหลากหลายทางการใช้ชีวิตอันเป็นลักษณะพิเศษที่เมืองอื่นไม่มี ในด้านความนานาชาติที่สามารถหาร้านอาหาร

ชาติต่าง ๆ ที่มีความคล้ายคลึงกับกินอาหารจากชาตินั้นจริง ๆ ในกรุงเทพฯ และที่สำคัญ กรุงเทพฯจัดว่าอยู่ตรงกึ่งกลางหรือเป็นศูนย์กลางในการเดินทางไม่ว่าจะไปเที่ยวจังหวัดอื่น ๆ ในประเทศไทย หรือออกไปยังต่างประเทศจึงนับเป็นเรื่องที่สะดวกสบายด้วยลักษณะ ความเป็นศูนย์กลางในการเดินทางของกรุงเทพฯนั่นเอง

4. ค่าครองชีพ กลุ่มตัวอย่างกล่าวว่า เมื่อเปรียบเทียบกับกรุงเทพฯ สิงคโปร์ และ ฮองกงใน ภูมิภาคนี้แล้วนั้น กรุงเทพฯจัดว่าเป็นตัวเลือกที่ยอดเยี่ยมที่สุดในเรื่องค่าครองชีพ เมื่อหัก ลบกับรายได้ใช้จ่ายคงที่ต่าง ๆ อย่าง ค่าเช่าที่พักอาศัย ค่าเดินทาง เป็นต้น แล้วนั้น การใช้ ชีวิตในกรุงเทพฯจึงนับได้ว่า ๆ กว่าเมืองต่าง ”สะดวกสบายและมีทางเลือกที่หลากหลาย“ ดังกล่าวหลายเท่า

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

6.2 ข้อจำกัดของงานวิจัย

6.2.1 ข้อจำกัดในเรื่องการสุ่มตัวอย่าง

อย่างที่กล่าวไปในบทที่ 3 และ 5 นั้น จะเห็นว่า การเลือกใช้การสุ่มตัวอย่างแบบลูกโซ่นั้นจะทำให้เกิดข้อเสียอย่างการที่เกิดวงกลมโดดเดี่ยวไม่มีแขนหรือความสัมพันธ์ อันเนื่องมาจากการสุ่มตัวอย่างนั้นในการแนะนำตัวอย่างถัดไปใช้ความสมัครใจและการตอบตกลงยินยอมจากตัวอย่างก่อนการนัดสัมภาษณ์ ทำให้หากตัวอย่างที่แนะนำไปนั้นไม่ได้ตกลงยินยติร่วมการสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จึงทำให้เกิดผลการศึกษาระบบดังกล่าวขึ้น

และกลุ่มตัวอย่างจากเอเชีย นั้น ไม่เป็นที่ประสบความสำเร็จในการเข้าถึง จะเห็นได้จากกลุ่มตัวอย่างคนญี่ปุ่นที่กลายเป็นวงกลมโดดเดี่ยว ทั้งนี้ด้วยเหตุผลทางด้านภาษาและการเข้าถึง จึงอาจจะทำให้การเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างจากเอเชียเป็นเรื่องยากในงานวิจัยชิ้นนี้

6.2.2 ข้อจำกัดในเรื่องระยะเวลาและทุนในการวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพที่ใช้การสัมภาษณ์เพื่อทดสอบแนวคิดและทฤษฎีบทที่เลือกมาใช้ในงานวิจัย รวมไปถึงการนำเทคนิคการวิเคราะห์ในเรื่องเครือข่ายทางสังคมมาผูกโยงกับแนวคิดทุนทางสังคม ทำให้ระยะเวลาในการสัมภาษณ์และทุนของงานวิจัยมีจำกัด ทำให้ผลการศึกษายังไม่สามารถสำรวจและเก็บกลุ่มตัวอย่างได้มากพอถึงขั้นที่จะนำผลการศึกษามาวิเคราะห์เชิงปริมาณได้ ซึ่งถ้าหากระยะเวลาและทุนในการวิจัยมีมากกว่านี้ อาจจะทำให้สามารถนำผลการศึกษามาวิเคราะห์เชิงปริมาณได้เช่นกัน และสามารถที่จะตามแขนหรือความสัมพันธ์ของกลุ่มตัวอย่างได้มากกว่านี้ และสามารถมีผลการศึกษาเครือข่ายทางสังคมที่มีขนาดใหญ่กว่าและข้อจำกัดของเวลาที่ไม่แน่นอนในการนัดสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ระยะเวลาและตารางงานของของกลุ่มตัวอย่างอาจจะไม่ตรงกับผู้วิจัย ยิ่งไปกว่านั้นในช่วงระยะเวลาเก็บข้อมูล บางสัปดาห์อาจจะได้ตัวอย่างหลายคนในขณะที่บางสัปดาห์อาจจะไม่ได้ตัวอย่างเลย ทำให้ส่งผลต่อารวิเคราะห์ผลการศึกษา

6.2.3 ข้อจำกัดในเรื่องกลุ่มตัวอย่าง

จากการสุ่มตัวอย่างในบทที่ 3 และข้างต้น ทำให้การเลือกกลุ่มตัวอย่างคนแรกนั้นเกิดจากความสัมพันธ์ส่วนตัวของผู้วิจัย ซึ่งมีความสัมพันธ์กับตัวอย่างมาก่อนหน้านี้แล้วทำให้การเลือกตัวอย่างอาจจะเกิดความอคติในกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่เริ่มต้นการสุ่มตัวอย่าง ที่สำคัญกลุ่มตัวอย่างที่ปรากฏในงานวิจัยชิ้นนี้ล้วนแล้วแต่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่เคยพักอาศัยอยู่ในหลายประเทศ (มากกว่า 3 ประเทศ) และเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับค่าจ้างจากบริษัทแม่ หรือรัฐบาลและองค์กรระหว่างประเทศซึ่งตั้งอยู่ในต่างประเทศ ทำให้กระบวนการทัศนในการรับรู้และทัศนคติเกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคมค่อนข้างเปิดกว้าง จึงทำให้ในการศึกษาเรื่องภัยพิบัตินั้น กลุ่มตัวอย่างอาจจะไม่ได้เปราะบางหรือได้รับผลกระทบโดยตรงจึงทำให้ผลการศึกษาดังกล่าว

6.2.4 ข้อจำกัดในเรื่องการใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก

การใช้วิธีนี้ในการสำรวจ ผู้วิจัยควรมีคุณลักษณะที่ช่างพูดช่างคุย เป็นคนยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างและไม่ตั้งยึดติดกับแนวคิดใดแนวคิดหนึ่งเกินไป เพราะการสัมภาษณ์เชิงลึกนั้น ตัวอย่างจะแสดงออกและพูดจาประสพการณ์และกระบวนการที่กลุ่มตัวอย่างประสบพบเจอมาก่อนหน้า จึงทำให้ในบางเรื่องอาจจะเป็นทัศนคติในแง่ลบที่อาจจะขัดกับทัศนคติของตัวเอง ทำให้การที่ผู้วิจัยมีคุณสมบัติดังกล่าวจะสามารถช่วยให้การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว

6.3 งานวิจัยในอนาคต

จากบทที่ 2 นั้นจะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างแรงงานต่างด้าวที่จัดไว้ในประเทศไทยจากข้อมูลสำนักงานบริหารแรงงานต่างด้าว กรมจัดหางานนั้นยังคงมีกลุ่มประชากรแรงงานต่างด้าวอีกหลายประเภทจึงขอแนะนำงานวิจัยในอนาคตจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างศึกษาไว้ดังนี้

ในกลุ่มแรกนั้นจัดว่าเป็นกลุ่มที่น่าสนใจและเป็นประชากรส่วนใหญ่ของแรงงานต่างประเทศในประเทศไทย อันได้แก่ “กลุ่มแรงงานจากประเทศข้างเคียง” จาก ประเทศเมียนมาร์ ประเทศกัมพูชา และประเทศลาว ซึ่งเหล่านี้จัดว่าเป็นแรงงานกลุ่มสำคัญในกลุ่มงานทักษะต่ำอันเป็นที่ต้องการของภาคอุตสาหกรรมและครัวเรือนในกรุงเทพมหานครและประเทศไทยอย่างมาก ทำให้การศึกษาเครือข่ายทางสังคมและการจัดการภัยพิบัติของกลุ่มคนเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญที่ภาครัฐจำเป็นต้องให้ความสนใจอย่างมาก เพราะจัดว่าเป็นกลุ่มประชากรที่มีจำนวนมากและเป็นต้นทุนทางเศรษฐกิจที่จัดเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญสำหรับสังคมไทยในปัจจุบันและอนาคต การทราบเครือข่ายทางสังคมของกลุ่มแรงงานนี้นำไปสู่การจัดการระบบสวัสดิการและป้องกันการการค้ามนุษย์ รวมไปถึงการดูแลเปรียบจากนายจ้างของกลุ่มแรงงานเหล่านี้ด้วย

ในกลุ่มที่สองนั้น เป็นกลุ่มนักลงทุนที่เข้ามาลงทุนเปิดกิจการและบริษัทต่าง ๆ ในกรุงเทพและประเทศไทย ซึ่งกลุ่มนี้จัดเป็นกลุ่มแรงงานที่สำคัญต่อระบบเศรษฐกิจในระดับบน อันทำให้เกิดการจ้างงานและเม็ดเงินในประเทศไทยจำนวนมาก การรับรู้ถึงเครือข่ายทางสังคมและประเด็นกังวลในเรื่องภัยพิบัตินั้นจะนำไปสู่การจัดการที่ดีสุด แรงงานกลุ่มนี้เข้ามาลงทุนในประเทศมากยิ่งขึ้นและเป็นการจัดเตรียมลักษณะทางกายภาพเพื่อให้พร้อมต่อการลงทุนของแรงงานต่างชาติกลุ่มนี้ต่อไป

อนึ่งด้วยข้อจำกัดของเวลานั้น ผู้วิจัยคาดว่าหากตัดข้อจำกัดในเรื่องระยะเวลาออกไปนั้น การสุ่มตัวอย่างอาจจะสามารถทำได้เครือข่ายทางสังคมที่ใหญ่และมีความซับซ้อนมากกว่าและในกลุ่มตัวอย่างแรงงานต่างชาติจากประเทศในเอเชีย เช่น ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ สิงคโปร์ มาเลเซีย จีน เป็นต้น ก็อาจจะได้ผลการศึกษาที่แตกต่างและสามารถนำมาวิเคราะห์ได้ในอีกหลายมิติ และเครือข่ายทางสังคมที่มีทุนทางสังคมครบทั้งสามรูปแบบก็เป็นได้

บรรณานุกรม

- ADB. (2014). Advancing The Knowledge-Based Economy. from Asian Development Bank
- Aldrich, D. P. (2012). Social, not physical, infrastructure: the critical role of civil society after the 1923 Tokyo earthquake. *Disaster*, 36(3), 398-419.
- Allen, K. M. (2006). 'Community-based disaster preparedness and climate adaptation: local capacitybuilding in the Philippines'. *Disaster*, 30(1), 81-101.
- Berry, C., & Glaeser, E. (2005). The Divergence of Human Capital Levels Across Cities. *Papers in Regional Science*, 84(3), 407-444. doi:10.1111/j.1435-5957.2005.00047.x
- Bihari, M., & Ryan, R. (2012). Influence of social capital on community preparedness for wildfires. *Landscape and Urban Planning*, 106(3), 253-261.
- Bourdieu, P. (1986). *The Form of Capital*. New York: Greenwood Press.
- Bourdieu, P., & Passeron, J.-C. (1977). *Reproduction in Education, Society and Culture*. London: Sage.
- Coleman, J. (1961). *Adolescent Society: The social life of teenager and its impacts on education*. New York: Free Press.
- Coleman, J. (1990). *Equity and Achievement in Education*. Boulder, CO: Westview Press.
- Coleman, J. (1994). *Foundation of Social Theory*. Cambridge, MA: Belknap Pree.
- Cutter, S., S.L., Ash, K. D., & Emrich, C. T. (2014). The geographies of community disaster resilience. *Global Environmental Change*, 29, 65-77.
- Dirks, S., Gurdgiev, C., & Keeling, M. (2010). *Smarter cities for smarter growth; How cities can optimize their systems for the talent-based economy*. Somers, NY: IBM Global Services
- Florida, R. (2003). Cities and the Creative Class. *City & Community*, 2(1).
- Florida, R. (2005). *The Flight of the Creative Class: The New Global Competition for Talent*. New York: Harper Collins
- Gertler, S. (2002). Urban economy and society in Canada: flows of people, capital and ideas. *The Canadian Journal of Policy Research*, 2(3), 119-130.
- Giffinger, R., Kramar, H., Fertner, C., Kalasek, R., Milanović, N. P., & Meijers, E. (2007). *Smart cities - Ranking of European medium-sized cities*: Vienna University of Technology.
- Glaeser, E. (2012). *Triumph of the City*: Penguin Books.

- Goldstein, H., & Drucker, J. (2007). Assessing the Regional Economic Development Impacts of Universities: A Review of Current Approaches. *International Regional Science Review*, 30, 20-46. doi:10.1177/0160017606296731
- Grootaert, C., & Bastelaer, T. V. (2002). Social Capital: from definition to measurement. In W. Bank (Ed.), *Understanding and Measuring Social Capital* (pp. 1-12). Washington D.C.: World Bank.
- Grootaert, C., Narayan, D., Jones, V. N., & Woolcock, M. (2004). *Measuring Social Capital: An Integrated Questionnaire* Washington, D.C.: THE WORLD BANK.
- Hall, R. E. (2000). *The vision of a smart city*. Paper presented at the the 2nd International Life Extension Technology Workshop, Paris, France.
- Hawkins, R. L., & Maurer, K. (2010). Bonding, bridging and linking: how social capital operated in New Orleans following Hurricane Katrina. *British Journal of Social Work*, 40(6), 1777-1793.
- Hoffman, S., & Oliver-Smith, A. (1999). Anthropology and the angry Earth: an overview. In A. O.-S. a. S. Hoffman (Ed.), *The Angry Earth: Disaster in Anthropological Perspective* (pp. 1-16). Routledge, London.
- Jacobs, J. (1969). *The Economy of Cities*. New York: Random House.
- Jenkins, R. (1992). *Pierre Boudieu*. London: Routledge.
- Jr., R. L. (1988). On the Mechanics of Economic Development. *Journal of Monetary Economics*, 22(1), 3-42.
- Komninos, N. (2002). *Intelligent Cities*. London: Spon Press.
- Kourtit, K., & Nijkamp, P. (2011). Smart cities in the innovation age. *Innovation: The European Journal of Social Science Research*, 25(2), 93-95.
- Lindell, M. K., Prater, C., & Perry, R. W. (2007). *Introduction to emergency management*. Hoboken, New Jersey: John Wiley & Sons.
- Lombardi, P. L., Giordano, S., Farouh, H., & Yousef, W. (2012). Modelling the smart city performance. *Innovation The European Journal of Social Science Research*, 25(2).
- Malanga, S. (2004). The curse of the creative class: Richard Florida's theories are all rage worldwide. Trouble is, they're plain wrong. *City*.
- Mimaki, J., & Shaw, R. (2007). Enhancement of disaster preparedness with social capital and community capacity: a perspective from a comparative case study of rural communities in Kochi, Japan. *Hydrological Research Letters*, 1, 5-10.
- Murphy, B. L. (2007). Locating social capital in resilient community-level emergency management. *Natural Hazards*, 41, 297-315.

- Nakagawa, Y., & Shaw, R. (2004). Social capital: a missing link to disaster recovery. *International Journal of Mass Emergencies and Disasters*, 22(1), 5-34.
- O'Neil, T. (2005). Evolving a Successful University-Based Incubator: Lessons Learned from the UCF Technology Incubator. *Incubator. Engineering Management Journal*, 17(3), 11-25.
- OECD. (1996). *Employment and Growth in the Knowledge-based Economy*. Paris.
- Pelling, M. (2003). *The vulnerability of cities; natural disasters and social resilience*. London: Earthscan.
- Plumb, D., Leverman, A., & McGray, R. (2007). The learning city in a 'planet of slums'. *Studies in Continuing Education*, 29(1), 37-50.
- Putnam, R. (1993a). The prosperous community. *The American Prospect*, 4(13), 35-42.
- Putnam, R. (1993b). What makes democracy work? *National Civic Review*, 82(2), 101-107.
- Putnam, R. (2000). *Bowling alone: the collapse of America's social capital*. New York: Simon and Shuster.
- Rios, P. (2008). *Creating "The Smart City"*. University of Detroit Mercy,
- Robbins, D. (2000). *Boudieu and Culture*. London: Sage.
- S.Wun'Gaso, Charoenratana, S., & S.Jumnianpon, N. N. (2014). Social Capital in Thailand: Unrevealing the Myths of Rural-Urban Divide. *The Senshu Social Capital Review*, 5, 93-1106.
- Salow, R. (1956). A Contribution to the Theory of Economic Growth. *The Quarterly Journal of Economics*, 70(1), 65-94.
- Sanyal, S., & Routray, J. K. (2016). Social capital for disaster risk reduction and management with empirical evidences from Sundarbans of India. *International Journal of Disaster Risk Reduction*, 19.
- Simon, C. J. (1998). Human Capital and Metropolitan Employment Growth. *Journal of Urban Economics*, 43(2), 223-243.
- Smith, A. (2000). *The Wealth of Nation*. New York: Modern Library.
- Steketee, M., Miyaoka, A., & Spiegelmen, M. (2015). Social Network Analysis. In *Intrnational Encyclopedia of Social & Behavioral Sciences* (2 ed., Vol. 22). USA: Elsevier Ltd.
- Susman, P., O'keefe, P., & Wisner, B. (1983). Global disasters: A radical interpretation. In K. Hewitt (Ed.), *Interpretations of Calamity: From the Viewpoint of Human Ecology* (pp. 263-283). Allen and Unwin, London.
- Ullman, E. (2010). Regional Development and the Geography of Concentration. *Papers in Regional Science*, 4(1), 179-108.

- Venhorst, V., Dijk, J. V., & Wissen, L. v. (2010). Do the Best Graduates Leave the Peripheral Areas of the Netherlands? *Tijdschrift Voor Economische En Sociale Geografie*, 101(5), 521-537.
- Wisner, B. (2003). Disaster risk reduction in megacities: making the most of human and social capital. In M. A. A. Kreimer, and A. Carli (Ed.), *Building Safer Cities: The Future of Disaster Risk* (pp. 181-196). Washington D.C.: The World Bank.
- Woolcock, M. (2001). *The Place of Social Capital in Understanding Social and Economic Outcome*. Paper presented at the the Contribution of Human and Social Capital to Sustained Economic Growth and Well-Being, Ottawa.
- กุลธิดา รัตนโกศล. (2558). การพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการเสริมสร้างพลังอำนาจชุมชน บนฐานทุนทางสังคมเพื่อสร้างอัตลักษณ์ชุมชน. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ข่าวสด. (2561, 17 พฤศจิกายน). ปีกตุ้ ้งดม.44 สั้่งเว้้นภาชีเงิ่ได้ บริษั้ทต่างชาดี บางกรณั้ อั้งสร้าง ความเช้ือมนั้! . ข่าวสดออนไลน์. สั้บคั้นจาก https://www.khaosod.co.th/economics/news_183713
- จิระพรรณ นฤภั้ทร. (2556). ทุนทางสังค้มของกลุ้่มชาวนา : กรณั้ศึ้กาเครีือช่ายโรงเรีเยน. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตรั้,
- ชมพารั้ ชมพุ้รัตนั้. (2558). ปัจจยั้ที่สั้งผลต่อความเช้ือมนั้ของกลุ้่มอาชีพในจั้งหวัดเช้ียงใหม่ มหาวิทยาลัยมหั้ดล,
- ประชาชาดีธุรกิจ. (2561, 9 พฤษภาคม). “บอร์ดีปีโอไอ” ไฟเช้ียวมาตรการสั้งเสริมลงทุ้ลลั้ดใหม่หนุ้ “สมารั้ทชั้ดี” ยกเว้้นภาชีให้ 8 ปี ประชาชาดีธุรกิจออนไลน์. สั้บคั้นจาก <https://www.prachachat.net/economy/news-155655>
- ปั้นวดั้ ศรีสุ้พรรณ. (2547). วาหกรรมทุนทางสังค้ม : กระบวนกาสร้างแนวคั้ดและปฎั้บตั้การในบริบท การพั้ฒนาของไท้ (พ.ศ. 2540 - 2546. จุฬาลงกรณั้มหาวิทยาลัย,
- ปั้นนองคั้ หะกาศ. (2556). ทุนทางสังค้มในการจั้ดการระบบนิเวศชุมชนเพื่อกาฟั้งตนเองด้านเศรษชฎุกิจ ระดั้บครั้วเรีอน : กรณั้ศึ้กาชุมชนตามแนวคลองชลประธาณ D-26 (คลองใหญ่) ต้าบลบางชุน ไทร อ้าเภอบ้านแหลม จั้งหวัดเพชรบุรี. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตรั้,
- ปิยะพรรณ แซ่ปั้ง. (2519). การพั้ฒนาทุนทางสังค้มเพื่อประโยชนั้ในชุมชน : กรณั้ศึ้กาชุมชนทุ้งสมอ อ้าเภอพนมทวน จั้งหวัดกาญจนบุรี. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตรั้,
- พิไลวรรณ หล้าสุ้วงษ์. (2555). ทุนทางสังค้มในกลุ้่มหัตถกรรมผ้าไหม : กรณั้ศึ้กาบ้านตุ้ หมู่ 6 ต้าบล เมืองปั้ก อ้าเภอปั้กธงชัย จั้งหวัดนครราชสีมา. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตรั้,
- พีระ ลั้วลม. (2542). การศึ้กาศั้กยภาพของ "ทุนทางสังค้ม" ของชุมชนไซเบอรั้. มหาวิทยาลัยมหั้ดล,
- เรวดี จั้นทเปรมจั้ตต์. (2557). การพั้ฒนารูปแบบกาเรีเยนรู้โดยั้ใช้ชุมชนเป็นฐานเพื่อสั้งเสริมการเป็น ผู้สูงอายั้ที่ยังคณั้ประโยชน์. จุฬาลงกรณั้มหาวิทยาลัย,
- ว้อยทั้วี. (2554, 28 ตุลาคม). ท่วมไท้ยกกระทบผู้ผลั้ดทั่วโลก ส้านักข่าวว้อยทั้วี. สั้บคั้นจาก <https://www.voicetv.co.th/read/21936>

- ศรศิริ บุญศรี. (2554). ความสัมพันธ์ระหว่างทุนทางสังคมกับความสุขของประชาชน ตำบลศิระชะทอง อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม. มหาวิทยาลัยศิลปากร, สำนักงานบริหารนโยบายนายกรัฐมนตรี. (2560, 18 สิงหาคม). SMART VISA สิทธิประโยชน์ที่มากขึ้น เพื่อชาวต่างชาติ สืบค้นจาก <https://pmdu.soc.go.th/smart-visa/3465>
- สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว. (2552-2561). วารสารสถิติจำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงาน คงเหลือผู้ตรวจอาณัติประจำปี กรมจัดหางาน. สืบค้นจาก https://www.doe.go.th/prd/assets/upload/files/alien_th/cea979ea00fbb2f2ad2b6d5e53d5dde8.pdf
- สุรินทร์ นันทไพฑูริย์. (2556). ทุนทางสังคมกับการจัดการทรัพยากรชายฝั่ง : กรณีศึกษาชุมชนบางขุนไทร อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,

ภาคผนวก

ตัวอย่าง A1

รายละเอียดส่วนบุคคล

Age 38 **Nationality** Austria **Salary** over 80,000 THB/M

Job Position Project Director at GIZ Bangkok **Years live in Bangkok** 3 years

สรุปคำถามและคำตอบจากการสัมภาษณ์

Before moving to Bangkok, did disaster consider as your concern? **No**

Did you have friends who live in Bangkok before and did you ask them about living in Bangkok? **Yes, both questions**

Do you know your neighbor? **No**

Do you receive help from friends or neighbors? **No**

Does disaster consider as your concern in Bangkok? **No**

In case of emergency(disaster), Who will you ask for help? **My college in office**

Does political instability consider as disaster? **No**

รายละเอียดของการสัมภาษณ์

I used to live in Laos before moving to Bangkok, so I am kind of similar to South East Asia area. When any disaster happened, I would ask for my colleges at office. We always received a forward text via LINE application to warn us about any harmful area such as when the fire accident at Central World shopping happened, I did receive the texted about it as well.

Due to the big flooding event in Bangkok in 2011, I have awareness about Flooding as well, but it is not really happening to me. Anyway, I think that Thai government is act and solve problem immediately because they were facing many times.

Also, the air pollution is considered as my big concern since the beginning of the year. I think that the resource of disaster information from tourist is more reliable than the government official.

For me Bangkok is very positive and vibrate.

ตัวอย่าง A2

รายละเอียดส่วนบุคคล

Age 34 **Nationality** German **Salary** over 80,000 THB/M

Job Position Advisor for climate change protection **Years live in Bangkok** 1 year and 6 months

สรุปคำถามและคำตอบจากการสัมภาษณ์

Before moving to Bangkok, did disaster consider as your concern? **No**

Did you have friends who live in Bangkok before and did you ask them about living in Bangkok? **Yes, both questions**

Do you know your neighbor? **No**

Do you receive help from friends or neighbors? **No**

Does disaster consider as your concern in Bangkok? **No**

In case of emergency(disaster), Who will you ask for help? **My office**

Does political instability consider as disaster? **No**

รายละเอียดของการสัมภาษณ์

I would say Bangkok is considered as one of the best city to work and relocate to live here. I love the food even I cannot eat any spicy. Especially, Thai people, they are very nice and helpful. I can ask somebody on the street if I get lost somewhere.

But if we talk about any disaster might be make I leave Bangkok, I would be pollution concern of PM 2.5 at the beginning of this year. what I see from my point about this is Thai government is not prepared about pollution and the information from them is unreliable.

ตัวอย่าง A3

รายละเอียดส่วนบุคคล

Age 33 **Nationality** South Africa **Salary** 50,000-60,000 THB/M

Job Position Teacher in Private School **Years live in Bangkok** 2 years

สรุปคำถามและคำตอบจากการสัมภาษณ์

Before moving to Bangkok, did disaster consider as your concern? **No**

Did you have friends who live in Bangkok before and did you ask them about living in Bangkok? **No, I have no friend lived here before.**

Do you know your neighbor? **No**

Do you receive help from friends or neighbors? **No**

Does disaster consider as your concern in Bangkok? **No**

In case of emergency(disaster), Who will you ask for help? **My School and my close friend**

Does political instability consider as disaster? **No**

รายละเอียดของการสัมภาษณ์

I moved here because I want something new in my life. Since I got a Master in biochemical, I want to find something different for my pathway like teaching skill. So just move to Bangkok without any connection. Bangkok is a safe place. The public transportation here is safer than South Africa. The food here is so cheap. The thing for me is only I am Muslim so sometimes you need to go to that spot to find halal food like Thanon Petchaburi. Sometimes the weather is so hot, but you will get adjust. I can say that Bangkok is one of my choice that I consider moving in and I had no regret to move here till now.

ตัวอย่าง A4

รายละเอียดส่วนบุคคล

Age 34 **Nationality** Sweden **Salary** Over 80,000 THB/M

Job Position Communication and Advocacy officer, UN **Years live in Bangkok** 1.5 years

สรุปคำถามและคำตอบจากการสัมภาษณ์

Before moving to Bangkok, did disaster consider as your concern? **No**

Did you have friends who live in Bangkok before and did you ask them about living in Bangkok?

Yes, both questions

Do you know your neighbor? **No**

Do you receive help from friends or neighbors? **No**

Does disaster consider as your concern in Bangkok? **No**

In case of emergency(disaster), Who will you ask for help? **People in my office**

Does political instability consider as disaster? **No**

รายละเอียดของการสัมภาษณ์

I used to work in Africa before moving to Bangkok. Life here is so much better than there. Thai people are very helpful and willing to help in general. This is very different from Africa. As we come under UN here our community is relied on each other. I have colleges from all over the world. Bangkok is safe place and positive. It is in the middle so easy to go anywhere.

Thai people are very shy and polite, but you need to take a while to know them. They are really care about someone feeling. they are very preserved someone's emotion, so I think that make Thai people is nice to live with. It is different from my area that people just talk to the point even sometimes it hurt another.

ตัวอย่าง A5

รายละเอียดส่วนบุคคล

Age 33 **Nationality** Indian **Salary** 70,000-80,000 THB/M

Job Position Personal Trainer, Ari Fit Gym **Years live in Bangkok** 4 years

สรุปคำถามและคำตอบจากการสัมภาษณ์

Before moving to Bangkok, did disaster consider as your concern? **No**

Did you have friends who live in Bangkok before and did you ask them about living in Bangkok?

Yes, both questions

Do you know your neighbor? **No**

Do you receive help from friends or neighbors? **No**

Does disaster consider as your concern in Bangkok? **No**

In case of emergency(disaster), Who will you ask for help? **My close friend and my wife**

Does political instability consider as disaster? **No**

รายละเอียดของการสัมภาษณ์

I used to live in UK and Dubai before moved to Bangkok. Pollution at the beginning of the year is my most concern. A lot of classes are outdoor, so my clients don't want to come to the class since it got a bad air.

I do like living in Bangkok. Bangkok is affordable in everything although it's not made much money. Food is cheap.

ตัวอย่าง A6

รายละเอียดส่วนบุคคล

Age 33 **Nationality** Canadian **Salary** 70,000-80,000 THB/M

Job Position Teacher in Primary School **Years live in Bangkok** 4 years

สรุปคำถามและคำตอบจากการสัมภาษณ์

Before moving to Bangkok, did disaster consider as your concern? **No**

Did you have friends who live in Bangkok before and did you ask them about living in Bangkok?

Yes, My brother

Do you know your neighbor? **No**

Do you receive help from friends or neighbors? **No**

Does disaster consider as your concern in Bangkok? **No**

In case of emergency(disaster), Who will you ask for help? **My friends at school, My brother**

Does political instability consider as disaster? **No**

รายละเอียดของการสัมภาษณ์

My mother and my brother moved here first. After I did my postgraduate, I moved to Bangkok. So, I have no any concern about disaster here since my family moved here before me.

I really love Thai food because it's delicious easy and cheap. Buying meal outside is cheaper than cooking at home.

Bangkok is very busy and big also not much of green space. There are a lot of road pollution. I do okay with hot weather even it gets humid and polluted. Thai people are super friendly sweet and lovely.

ตัวอย่าง B1

รายละเอียดส่วนบุคคล

Age 33 **Nationality** Brazilian **Salary** 70,000-80,000 THB/M

Job Position Professor **Years live in Bangkok** 6 months

สรุปคำถามและคำตอบจากการสัมภาษณ์

Before moving to Bangkok, did disaster consider as your concern? **No**

Did you have friends who live in Bangkok before and did you ask them about living in Bangkok?

Yes, B2

Do you know your neighbor? **No**

Do you receive help from friends or neighbors? **No**

Does disaster consider as your concern in Bangkok? **No**

In case of emergency(disaster), Who will you ask for help? **My boyfriend, My university**

Does political instability consider as disaster? **No**

รายละเอียดของการสัมภาษณ์

I moved here because of political instability in Brazil also I don't like the president now. Bangkok is considered as a safe place for me. I used to walk from airport link Makkasan to Asoke at 2AM and it was fine with playing my iPhone. But in my country, I cannot do this. I have no expected any disaster here in Bangkok. also, Bangkok is very positive. the weather is hot, but you will get used to it in a couple month. I like Thai people a lot, I can say I can trust people on the street in Bangkok than people in my hometown.

ตัวอย่าง B2

รายละเอียดส่วนบุคคล

Age 33 **Nationality** Brazilian **Salary** Over 80,000 THB/M

Job Position Mechanical Engineer **Years live in Bangkok** 3 years

สรุปคำถามและคำตอบจากการสัมภาษณ์

Before moving to Bangkok, did disaster consider as your concern? **No**

Did you have friends who live in Bangkok before and did you ask them about living in Bangkok?

No both

Do you know your neighbor? **No**

Do you receive help from friends or neighbors? **No**

Does disaster consider as your concern in Bangkok? **No**

In case of emergency(disaster), Who will you ask for help? **My husband, My office**

Does political instability consider as disaster? **No**

รายละเอียดของการสัมภาษณ์

I am married with Italian and we are engineer. After that my husband got a job here then we moved then I also got a job in another company. If anything, serious about disaster I would contract the embassy of Italy since they have an evacuation system for Italian community. Bangkok is very positive and safe. I forgot money at coffee shop on the morning and I got money back. I am so happy to work here. The thing which can improve is the garbage. They need to more organize. Also, because there are a lot of street food on the pavement so sometimes I think maybe Bangkok need to extend pavement or reorganize shops on it. The food here is super cheap and Thai people is nice and friendly.

ตัวอย่าง B3

รายละเอียดส่วนบุคคล

Age 44 **Nationality** Italian **Salary** Over 80,000 THB/M

Job Position Mechanical Engineer **Years live in Bangkok** 3.5

สรุปคำถามและคำตอบจากการสัมภาษณ์

Before moving to Bangkok, did disaster consider as your concern? **No**

Did you have friends who live in Bangkok before and did you ask them about living in Bangkok?

No both

Do you know your neighbor? **No**

Do you receive help from friends or neighbors? **No**

Does disaster consider as your concern in Bangkok? **No**

In case of emergency(disaster), Who will you ask for help? **My office, The Embassy**

Does political instability consider as disaster? **No**

รายละเอียดของการสัมภาษณ์

I moved from Italy to work here as an engineer. I have no clue where Bangkok is and what is Thailand, so I might say my expectation about Bangkok is nothing and positive. After living here for 3 years and 6 months, I started to love this city because I am working in Ploen Chit but I lived in Asoke so It's easy get to work and every weekend we will go outside Bangkok, I think it's in good location where we can go anywhere like other cities around or others countries. I would say Bangkok is safe place to live and work as well. Thai people are nice but sometimes they look strange on us who is expats. So far, Bangkok is a lovely city for me.

ตัวอย่าง G1

รายละเอียดส่วนบุคคล

Age 52 **Nationality** Japanese **Salary** 50,000-60,000 THB/M

Job Position Professor **Years live in Bangkok** 4 years

สรุปคำถามและคำตอบจากการสัมภาษณ์

Before moving to Bangkok, did disaster consider as your concern? **No**

Did you have friends who live in Bangkok before and did you ask them about living in Bangkok? **Yes both**

Do you know your neighbor? **No**

Do you receive help from friends or neighbors? **No**

Does disaster consider as your concern in Bangkok? **No**

In case of emergency(disaster), Who will you ask for help? **My office, My close friends**

Does political instability consider as disaster? **No**

รายละเอียดของการสัมภาษณ์

I have a concern with the flood in Bangkok since I am doing research on disaster focusing on flooding. If any disaster happens, I will contract my friend who work as a forester in another province and the embassy of Japan. I do think of disaster only natural disaster but also concern about political instability in term of confuse belief.

ตัวอย่าง P1

รายละเอียดส่วนบุคคล

Age 25 **Nationality** Brazilian **Salary** 30,000-40,000 THB/M

Job Position Consular Officer **Years live in Bangkok** almost 2 years

สรุปคำถามและคำตอบจากการสัมภาษณ์

Before moving to Bangkok, did disaster consider as your concern? **No**

Did you have friends who live in Bangkok before and did you ask them about living in Bangkok? **No, I have no friend lived here before.**

Do you know your neighbor? **No**

Do you receive help from friends or neighbors? **No**

Does disaster consider as your concern in Bangkok? **No**

In case of emergency(disaster), Who will you ask for help? **The Embassy**

Does political instability consider as disaster? **No**

รายละเอียดของการสัมภาษณ์

I only concern about high level disaster. Disaster is something you cannot avoid facing. Political instability can be a big disaster if it cannot control.

Bangkok is the safe place, but you need to understand that I am living in the embassy area, so it is kind of safe here.

ตัวอย่าง P2

รายละเอียดส่วนบุคคล

Age 23 **Nationality** Portuguese **Salary** 40,000-50,000 THB/M

Job Position Politic section intern **Years live in Bangkok** 6 months

สรุปคำถามและคำตอบจากการสัมภาษณ์

Before moving to Bangkok, did disaster consider as your concern? **No**

Did you have friends who live in Bangkok before and did you ask them about living in Bangkok? **No, I have no friend lived here before.**

Do you know your neighbor? **No**

Do you receive help from friends or neighbors? **No**

Does disaster consider as your concern in Bangkok? **No**

In case of emergency(disaster), Who will you ask for help? **The Embassy**

Does political instability consider as disaster? **No**

รายละเอียดของการสัมภาษณ์

Disaster is something that happen to your life. But political instability is not that concerned for me because it can predict. If any disaster happens to me, I would come to the embassy first or call someone who work at the embassy to know what to do.

ตัวอย่าง P3

รายละเอียดส่วนบุคคล

Age 39 **Nationality** Portuguese **Salary** 70,000-80,000 THB/M

Job Position Diplomat **Years live in Bangkok** 3 years

สรุปคำถามและคำตอบจากการสัมภาษณ์

Before moving to Bangkok, did disaster consider as your concern? **No**

Did you have friends who live in Bangkok before and did you ask them about living in Bangkok? **No, I have no friend lived here before.**

Do you know your neighbor? **No**

Do you receive help from friends or neighbors? **No**

Does disaster consider as your concern in Bangkok? **No**

In case of emergency(disaster), Who will you ask for help? **The Embassy**

Does political instability consider as disaster? **No**

รายละเอียดของการสัมภาษณ์

After my rotation in Boston, I need to move here without choices. I wouldn't like living here for a long time because of pollution. I am a walk person. I always walk from my house to my office even it's far but in Bangkok I cannot. I need to take a cap and the distance from the embassy to my apartment just 800 meters, but I take a cap to here. I don't like a Thai food, but it isn't my problem to live here. The most interesting about Bangkok is street art which I like the most here. I think Bangkok or Thailand has a potential to be a creative hub for arts. Since I am working in cultural department of the embassy here. I have seen a lot of skill and the way Thai people can generate and mix other arts from different culture and produce to a new. Also, Bangkok is very center to reach to any country and a lot of culture created here as well.

ตัวอย่าง P4

รายละเอียดส่วนบุคคล

Age 44 **Nationality** Portuguese **Salary** 50,000-60,000 THB/M

Job Position Consular Officer **Years live in Bangkok** 18 years

สรุปคำถามและคำตอบจากการสัมภาษณ์

Before moving to Bangkok, did disaster consider as your concern? **No**

Did you have friends who live in Bangkok before and did you ask them about living in Bangkok? **Yes both**

Do you know your neighbor? **No**

Do you receive help from friends or neighbors? **No**

Does disaster consider as your concern in Bangkok? **No**

In case of emergency(disaster), Who will you ask for help? **The Embassy, My family**

Does political instability consider as disaster? **No**

รายละเอียดของการสัมภาษณ์

I am married with Thai and have 2 children now. So, the reason that I need to move here because of I want to live with my family. From my 18 years living here, Bangkok is a good place to live and safe place too.

Flooding will happen everywhere if you go to Malaysia or Indonesia also happened, so I think flooding in Bangkok is normal.

ตัวอย่าง U1

รายละเอียดส่วนบุคคล

Age 53 Nationality American Salary over 80,000 THB/M

Job Position CEO Years live in Bangkok 27 years

สรุปคำถามและคำตอบจากการสัมภาษณ์

Before moving to Bangkok, did disaster consider as your concern? **No**

Did you have friends who live in Bangkok before and did you ask them about living in Bangkok? **Yes and No I didn't ask them**

Do you know your neighbor? **No**

Do you receive help from friends or neighbors? **No**

Does disaster consider as your concern in Bangkok? **No**

In case of emergency(disaster), Who will you ask for help? **My close friends at Embassy**

Does political instability consider as disaster? **No**

รายละเอียดของการสัมภาษณ์

First, I came here to teach finance since I got PhD from China then I started my company which about finance after that I tried to open another company about coffee and it has been running good till today.

I have no concern about any disaster in Bangkok. If I had concerned about it, I would not live here for 27 years and bring all my family here as well. Also, I think politic is not dangerous, but the military coup is dangerous for political system in Thailand. I know a lot of people from Puerthai party and Democrat party, the thing is politician want to remain their business, but they do not care about people benefits. They just want to have power to take care of their business. it is a consequent that political system makes them political power and remain their business. As well as, this is the way to make some gray business to be clean business.

ตัวอย่าง M1

รายละเอียดส่วนบุคคล

Age 37 **Nationality** Venezuela **Salary** Over 80,000 THB/M

Job Position IT Account Manager **Years live in Bangkok** 6 years

สรุปคำถามและคำตอบจากการสัมภาษณ์

Before moving to Bangkok, did disaster consider as your concern? **No**

Did you have friends who live in Bangkok before and did you ask them about living in Bangkok?

Yes, both questions

Do you know your neighbor? **No**

Do you receive help from friends or neighbors? **No**

Does disaster consider as your concern in Bangkok? **No**

In case of emergency(disaster), Who will you ask for help? **My office**

Does political instability consider as disaster? **No**

รายละเอียดของการสัมภาษณ์

I have a job offer from Hong Kong and Bangkok but from visiting Asia many times I think I like Bangkok more, so I moved here over Hong Kong. When I moved here to live Bangkok is very positive. And now I can say Bangkok is happily living place. In my life, I had been seeing a lot of disaster and Pollution will be my first concern because it's about you take it in all the time and you still breathing as a human, so I think pollution is very dangerous.

Thai people are nice and friendly and for me they are a reason why I choose to live here not Hong Kong. Living with Thai people is more pleasant. they are cheerful and always happy

Bangkok is easy to travel to some place to place but only you need to get to know what kind of transportation Bangkok have now and where it will lead you to. So, for me living in Bangkok is easy and lively.

Bangkok is variety. You have as cheap or as expensive as you want in your Bangkok's life. It is a good identity of Bangkok. I think this is a reason why a lot of people want to move and live here.

ตัวอย่าง M2

รายละเอียดส่วนบุคคล

Age 42 **Nationality** French **Salary** Over 80,000 THB/M

Job Position IT Account Manager **Years live in Bangkok** 4.5 years

สรุปคำถามและคำตอบจากการสัมภาษณ์

Before moving to Bangkok, did disaster consider as your concern? **No**

Did you have friends who live in Bangkok before and did you ask them about living in Bangkok?

Yes, both questions

Do you know your neighbor? **No**

Do you receive help from friends or neighbors? **No**

Does disaster consider as your concern in Bangkok? **No**

In case of emergency(disaster), Who will you ask for help? **My office, my boyfriend**

Does political instability consider as disaster? **No**

รายละเอียดของการสัมภาษณ์

I am really don't care about disaster in Bangkok. The thing that make Bangkok different is Thai culture. Thai people are very joyful. I have a boyfriend who is Thai too.

Bangkok is very positive in term of people but very negative about pollution. There is air pollution and noise pollution as well. Bangkok is a lot to improve about Eco-friendly more green area, you just cannot build and build anything need to concern about green space too.

ตัวอย่าง M3

รายละเอียดส่วนบุคคล

Age 33 **Nationality** Polish **Salary** Over 80,000 THB/M

Job Position Manager **Years live in Bangkok** 8 months

สรุปคำถามและคำตอบจากการสัมภาษณ์

Before moving to Bangkok, did disaster consider as your concern? **No**

Did you have friends who live in Bangkok before and did you ask them about living in Bangkok?

Yes, both questions

Do you know your neighbor? **No**

Do you receive help from friends or neighbors? **No**

Does disaster consider as your concern in Bangkok? **No**

In case of emergency(disaster), Who will you ask for help? **My office, Embassy**

Does political instability consider as disaster? **No**

รายละเอียดของการสัมภาษณ์

I love Bangkok, Thai food and Thai people. they are nice and smiley all the time and they admire spiritual and have a strong belief. They are walking so slow.

In case of disaster happen, I will ask for the embassy of Poland because they always provide us the list of safe and unsafe countries.

The weather is so hot, but you will get used to it

ตัวอย่าง E1

รายละเอียดส่วนบุคคล

Age 45 **Nationality** British **Salary** Over 80,000 THB/M

Job Position Teacher **Years live in Bangkok** 14.5 years

สรุปคำถามและคำตอบจากการสัมภาษณ์

Before moving to Bangkok, did disaster consider as your concern? **No**

Did you have friends who live in Bangkok before and did you ask them about living in Bangkok?

No both

Do you know your neighbor? **No**

Do you receive help from friends or neighbors? **No**

Does disaster consider as your concern in Bangkok? **No**

In case of emergency(disaster), Who will you ask for help? **My office**

Does political instability consider as disaster? **No**

รายละเอียดของการสัมภาษณ์

I was teacher in Malaysia before moving to Bangkok and settled down here for almost 15 years because I love Bangkok and my feeling is very positive here. I considered Bangkok as a safe place to live and work too.

If asking about disaster, I would say flooding is one of my concern, but I think Bangkok is well-organize with this compare with first time I came here. Including, political things but it's not that much effected to me.

What I want to say about disaster is the weather, I think this year is getting hotter than last year in Songkran so maybe pay attention to make Bangkok colder during summer would be nice, but I just leave Bangkok like everyone.

What made me stay here for 14 years and 6 months, I would say first is people. Thai are easy and tolerant. For example, if someone is talking to the phone so loud they would not act with disapproving look but in UK, people will get angry with you immediately.

I love food here because it's tasty. Bangkok is variety, you have a lot of number of international food and the price is reasonable, so you can have so much expensive or so cheap any you prefer.

Bangkok is in the center in term of location. You can go anywhere easily from here.

ตัวอย่าง E2

รายละเอียดส่วนบุคคล

Age 32 **Nationality** British **Salary** 70,000 - 80,000 THB/M

Job Position Teacher **Years live in Bangkok** 6 years

สรุปคำถามและคำตอบจากการสัมภาษณ์

Before moving to Bangkok, did disaster consider as your concern? **No**

Did you have friends who live in Bangkok before and did you ask them about living in Bangkok? **No both**

Do you know your neighbor? **No**

Do you receive help from friends or neighbors? **No**

Does disaster consider as your concern in Bangkok? **No**

In case of emergency(disaster), Who will you ask for help? **My office, My girlfriend**

Does political instability consider as disaster? **No**

รายละเอียดของการสัมภาษณ์

I was a part-time teacher assistant in university. I visit Bangkok quite many times. My purpose moving to Thailand was I want to live next to the beach. But, the thing is difficult to get a job outside Bangkok. Then I got a job training at British Council Thailand, so I moved after 6 months of training, I got a job offer from them so started my Bangkok's life.

I don't even think about any disaster in Bangkok since I was here many times. So, no any concerns about disaster here.

Working in Bangkok is quite good and very positive. I would say life here is affordable in term of living things; food is cheap but eating outside is cheaper than cooking at home. Work life balance; I finish my class then I still have time to do gym and see my girlfriend.

Bangkok is livable compare to Singapore and Hong Kong in my point of view. I think it is variety here.

Thai people are trustworthy kind creative and tolerant. Living and working with them are so easy for me.

I would say Pollution is a long-term problem which government need to take care of in long term plan. Short term problem is flooding which just happened yesterday. It was like Apocalypse people cannot get out and it was raining so so so hard. Anyway, it got done safe and sound then the water gone just in the moment people were trying to get back to their home.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	ณปรีนทสิทธิ์ ปรีชาหาญ
วัน เดือน ปี เกิด	3 สิงหาคม 2537
วุฒิการศึกษา	2557 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จังหวัดปัตตานี 2560 รัฐศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2561 การวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต สาขาการวางแผนและ ออกแบบเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่อยู่ปัจจุบัน	15/31 หมู่ที่ 1 ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลรูสะมิแล อำเภอเมือง จังหวัด ปัตตานี 94000

